Poštnina plačana v gotovini.
Leto XIV., štev. 142
Ljubljana, sreda 21. junija 1933
Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica štev. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 20.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ul. 4. Tel. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Razpust Hitlerjeve stranke v Avstriji

Inozemstvo često očita Nemcem, da so silno slabi politiki. Mednarodna politika je zelo delikatna zadeva, ki se je je treba lotevati z izredno previdnostjo in obzirnostjo na vse strani. Nemci pa nimajo niti sence sposobnosti vživeti se v duševnost drugega naroda, upoštevati njegovo miselnost ter po tem uravnati svoje postopanje. Tako so zaljubljeni v »svoje dobro pravo«, da jim niti na misel ne pride, proučiti sporno zadevo tudi s stališča nasprotnika in ubrati pomirljivo srednjo pot, ki navadno lažje vodi do uspeha. V fini mednarodni igri nastopajo predstavniki Nemčije skoro vedno s pestjo in z rožljajočo sabljo. Ker pa svet za take argumente ni dostopen, se jim vsaka akcija ponesreči, marsikatera jim celo povzroči strahovit poraz. Pri takem izidu so začudeni in ogorčeni ter redno iščejo krivca zunaj Nemčije. Najdejo ga zdaj v »perfidnem« albionu, zdaj v »imperialistični« Franciji, samo naduto prusaštvo ni nikoli vzrok neuspeha.

Spopad z Avstrijo je naravnost šolski primer za politično nesposobnost berlinskih državnikov. S svojo oblastnostjo in oholostjo so zapravili dragocen kapital. Avstrija je bila zrela za anšlus in pri prvi ugodnejši politični konstelaciji bi se bila priklopitev morda izvršila vkljub nasprotovanju raznih mednarodnih činiteljev. Ako pa bi Evropa to kršitev mirovnih pogodb in drugih mednarodnih obvez vendarle preprečila, bi to še bolj sfanatiziralo nemške mase in še tesnejše strnilo avstrijsko in rajhovsko nemštvo, torej sad, ki bi ga moglo biti hitlerjevstvo le veselo. Toda v to ugodno razpoloženje avstrijske javnosti so hitlerjevci v nekaj mesecih zanesli temeljit preokret.

Že poset rajhovskih ministrov v Avstriji, ki je bil prav brezobzirno izvršen proti volji in želji dunajske vlade, je zaradi nasilne hitlerjevske vsiljivosti močno ohladil hrepenenje avstrijskega prebivalstva po združitvi z rajhom. Odposlanci narodnih socialistov iz Nemčije so tostran Ina nastopili z isto brutalnostjo, kakor so imeli navado nastopati v posameznih zveznih državah Nemčije. Niti za trenutek jim ni padlo v glavo, da gre v tem primeru za samostojno državno organizacijo, koje prebivalstvo se hoče prostovoljno združiti z Nemčijo in si pri tem pač lahko pridrži pravico, da samo odloča o načinu in času priklopitve. S svojim gorjačarskim vedenjem so vzbudili odločen odpor in zdaj po svoji stari navadi ogorčeni robantijo, pripisujoč krivdo Dunaju in zahtevajoč, da se poniža pred kljukastim križem in pade pred njim na kolena. Tudi krivca so že našli v osebi kancelarja Dollfussa in njegove vlade, ki sta storila samo svojo dolžnost, ko sta branila državo pred tujo objestnostjo. V tem pogledu ima avstrijska vlada na svoji strani vse objektivno inozemstvo, ne glede na to, kako kdo zre na anšlus in na nekatere pojave v notranji politiki klerikalne diktature.

Odslej se je med obema nemškima republikama vnela huda vojna z administrativnimi ukrepi. Na zelo čuden način sta bila zamenjana tiskovna atašeja, pri čemer je zopet značilno, da je imela Avstrija polno pravico izgnati dr. Habichta, ki še ni bil dobil potrebnega službenega priznanja od dunajske vlade, dočim je avstrijski ataše dr. Wasserbäck v Berlinu imel v tem pogledu stvari v najlepšem redu. Inozemstvo je moralo zopet ugotoviti, da berlinska vlada ni postopala pravilno, marveč se je nasproti slabšemu le poslužila prava svoje pesti.

Po zaslugi hitlerjevcev, ki so po svoji naravi nasilniška organizacija, se je v avstrijsko borbo zaneslo krvavo nasilstvo, kjer igrajo glavno vlogo bombe in revolverji. Po prvih atentatih je Dollfussova vlada nekoliko oklevala, misleč da gre le za neodgovorna dejanja posameznih prenapetežev. Zato ni razpustila narodno socialistične stranke. Po predvčerajšnjem krvavem zločinu v Kremsu pa ni mogla več kolebati in je v obrambo miru in reda sklenila razpust hitlerjevske stranke ter vseh njenih udarnih organizacij.

Razpust je prišel sicer nekoliko pozno in so že prejšnje žrtve hitlerjevskih atentatov vlado opravičevale za čim odločnejši nastop, grozodejstvo v Kremsu pa je tako krvavo in tako zločinsko, da bo javnost odobrila ne samo razpust, marveč tudi vsak še tako oster ukrep proti avstrijskim hitlerjevcem. Izvestna znamenja pa pričajo, da se je vlada morda le prepozno odločila, da udari po hitlerjevcih. Hidra se je bila zadnji čas tako zelo razpasla, da resno ograža obstoj države. Vest, da je bil kremški zločin organiziran v vrstah zvezne vojske, odpira slabe izglede za bližnjo bodočnost. Tudi vesti, da Landbund in velenemški liberalci niso solidarni z vlado, daje misliti na mnoge težave. Pomemben je tudi razpust štajerskega Heimwehra, ki priča, da je tudi ta organizacija že močno okužena s Hitlerjevimi idejami.

Kancelar Dollfuss je doslej pokazal dovolj dalekovidnosti in taktične uvidevnosti, tako da je morda upati, da se mu bo posrečilo izvesti do konca boj z narodnim socializmom. Glavni pogoj pa je vsekakor, da se pobota s socialisti, svojimi prirodnimi zavezniki, ko mu v lastni vladni večini grozi nesoglasje in razdor. Razpust hitlerjevske stranke in strogi ukrepi proti zločinskim življem pomenijo uvod v odločilno fazo borbe, ki so jo Avstriji vsilili iz Berlina.

BORBA NA ŽIVLJENJE IN SMRT

Razpust hitlerjevske stranke je položaj v Avstriji še poostril — Grozni atentat v Kremsu je bil organiziran od oficirjev in vojakov

Dunaj, 20. junija. r. Politični položaj v avstrijski republiki se je s prepovedjo in razpustom Hitlerjeve narodne socialistične stranke ter onega dela Heimwehra, ki je simpatiziral s Hitleriem, izredno poostril. Trenutno se še ne da reči, kako se bodo razvijali dogodki, vse pa kaže, da čakajo avstrijsko republiko v prihodnjih dneh težke preizkušnje. Avstrijci, zlasti Dunajčani že od nekdaj ljubijo mirno življenje, brez posebnega razburjanja, ter so zato tudi odločno proti metodam, ki se jih v borbi proti Dollfussovemu režimu poslužujejo hitlerjevci. Dočim so morda na Pruskem teroristične metode simpatične, je verjetno, da bodo v Avstriji še bolj odvrnile simpatije množic od hitlerjevskega pokreta.

Nesoglasja v vladi

Z razpustom hitlerjevske stranke se položaj v Avstriji ni razčistil. Nasprotno se zdi, da so politične prilike sedaj še bolj zamotane. Niti v vladi sami ni več soglasja. Znano je bilo že poprej, da se Landbund in velenemci ne strinjajo v celoti s politiko dr Dollfussa, vendar pa so ga podpirali, ker ni bilo drugega izhoda, nadejajoč se, da bo slej ali prej vendarle prišlo do kakršnegakoli sporazuma z narodnimi socialisti. V političnih krogih sedaj napovedujejo, da bo zaradi razpusta narodnosocialistične stranke prišlo do krize v vladi.

Z razpustom narodno socialistične stranke pa so se pojavile tudi še razne druge težkoče. Tu je predvsem vprašanje poslanskih in deželnozborskih mandatov narodnih socialistov. Klerikalci so mnenja, da so s prepovedjo stranke ugasnili tudi mandati poslancev, toda juristi se s tem ne strinjajo, ker smatrajo, da je izvrševanje poslanskega mandata individualna pravica vsakega posameznika. Zadevo proučujejo sedaj v ministrstvu pravde in na eni prihodnjih sej se bo vlada bavila posebej s tem vprašanjem.

Veliko razdvojenost v avstrijski javnosti je izzval tudi razpust štajerske Heimwehr. Znano je, da so bili zlasti štajerski Heimwehri še nedavno glavna opora klerikalcev ter so jim storili marsikako uslugo. Četudi so se pozneje pojavila huda nasprotstva med sedanjim režimom in štajerskim delom Heimwehra, smatrajo vendar le, da je dr Dollfuss napravil usodno pogreško, ko je vrgel Štajerce v en koš s hitlerjevci.

Hitlerjevski tisk zadušen

Razpust hitlerjevskih organizacij se je v vsej državi izvršil brez incidentov. *Razpust, odnosno prepoved se nanša tudi na ves hitlerjevski tisk. Vsi listi ki so veljali za organe Hitlerjevega pokreta v Avstriji, so bili ustavljeni, prav tako pa je vlada prepovedala tudi izhajanje teh listov pod drugimi imeni.* Kršitve prepovedi se bodo kaznovale z globo do 10.000 šilingov ali zaporom do šestih mesecev. Obe kazni se lahko izrečeta hkrati.

Grožnja z novimi udarci

Glavno akcijo je vlada sedaj posvetila preiskavi o atentatih, da bi tako prepričala javnost o pravilnosti svojega postopanja. Že po sinočnji seji ministrskega sveta je imel ob 11. zvečer pravosodni minister dr. Schuschnigg v radiju govor, v katerem je pojasnil sklepe vlade in naglasil, da se je vlada odločila za ta korak, da bi zatrla teroristično akcijo narodnih socialistov. Vlada bi sicer mogla proglasiti tudi preki sod in obsedno stanje, toda noče se zateči k vislicam in izrednm sodiščem, ker se hoče izogniti vsemu, kar bi moglo še bolj vzemiriti javnost in škodovati ugledu države. Toda, če narodni socialisti ne bodo prenehali s svojim početjem, se vlada ne bo ustrašila še ostrejših in radikalnejših ukrepov, kajti odločena je, za vsako ceno ohraniti red.

Podrobnosti o atentatu v Kremsu

O bombnem atentatu v Kremsu, ki je dal glavni povod za prepoved narodno - socialistične stranke, poročajo še naslednje podrobnosti: Ko je včeraj okoli 5. popoldne korakal iz Egelseea, nedaleč od Kremsa, s strelske vežbe oddelek pomožne policije, močen 56 mož, za njim pa stotnija pešpolka št. 6, sta dva mlada človeka zagnala proti oddelku pomožne policije tri ročne granate. Dve granati sta eksplodirali med oddelkom, tretjo pa je eden izmed pomožnih policistov prijel ter jo zagnal proč na polje, kjer je eksplodirala, ne da bi povzročila škodo. Od prvih dveh granat je bilo ranjenih 30 oseb, izmed katerih so jih morali 16 prepeljati v bolnišnico, kjer se trije borе s smrtjo.

Prizor, ki se je nudil takoj po atentatu, je bil grozen, ker so nekateri ranjenci dobili naravnost grozne poškodbe. Okrajni glavar v Kremsu je takoj odredil stroge varnostne mere. Vsa vežna vrata so morali zapreti ob 8. zvečer, vse gostilne in druge lokale pa ob 9. Prepovedano je bilo vsako zbiranje na cestah. Za ojačenje varnostne službe je bil poslan z Dunaja oddelek orožništva, razen tega pa je bila ojačena tudi garnizija v Kremsu.

Zarota v vojski

Dunaj, 20. junija g. Kakor poročajo uradno, sta bila atentatorja v Kremsu danes dopolne aretirana. Glavni atentator je 18 letni trgovski pomočnik Josef Mosel, bivši član štajerskega Heimwehra, sedaj pa pripadnik hitlerjevskih napadalnih oddelkov. Drugi glavni atentator je njegov brat Hans Mosel, ki pripada kot infanterist posadki v Kremsu. Hans Mosel je pomagal prenašati granate, ki jih je nato Josef Mosel vrgel na policijski oddelek. **Oba sta soglasno izpovedala, da je bil atentat organiziran v vojaških krogih ter da so dobivali atentatorji granate, peklenske stroje in eksploziva iz vojaških skladišč.** Kot glavni inicijator poslednjih bombnih atentatov je bil **aretiran poročnik kremške garnizije Josef Brandtner. v zvezi z nadaljnjo preiskavo pa še 18 članov avstrijske vojske.** Razkritje, da je glavno leglo teroristov v avstrijski armadi, je izzvalo v vsej javnosti porazen vtis.

Razstreljen železniški most

Na splošno presenečenje atentati po razpustu narodno socialistične stranke niso prenehali, marveč so se teroristična dejanja celo pomnožila. V pretekli noči okrog 1. zjutraj so doslej neznani storilci pognali v zrak železniški most na progi Dunaj-Liesing-Kaltenleutgeben. V bližini so našli listek, na katerem je bilo napisano, da je to še le začetek ter da bodo v prihodnjih dneh sledili še vse drugačni dogodki. Tudi na Štajerskem, Solnograškem in Koroškem so bili v pretekli noči izvršeni številni napadi na javna poslopja, predstavnike režima in pristaše klerikalcev, vendar pa ni bilo nikjer večjih žrtev. V glavnem gre le za demonstracijske atentate, ki pa kljub temu povzročajo največje razburjenje med prebivalstvom.

Vsi današnji listi obširno razpravljajo o ukrepih vlade. Ker so protirežimski listi vsi prepovedani ali pa pod cenzuro, seveda ne sme nihče kritizirati odlokov vlade. Režimski listi poveličujejo odločnost dr. Dollfussa in odobravajo odločen nastop proti terorizmu.

Kraljeve besede dijaštvu

Gojenci beograjskega Dijaškega doma so se včeraj, ob petletnici te velikodušne ustanove, korporativno poklonili Nj. Vel. kralju

Beograd, 20. junija. p. Danes je poteklo pet let, odkar je Nj. Vel. kralj poklonil beograjskim dijakom krasen Dijaški dom kralja Aleksandra. Kakor znano, je ta dom zgrajen in opremljen izključno z darilom vladarja. V njem je nastanjenih več sto dijakov iz vseh krajev države. Tu je našlo vso oskrbo tudi okrog 30 Rusov in več Bolgarov. Ob priliki današnje obletnice so se dijaki, ki uživajo dobrote Dijaškega doma, poklonili kralju. Ob 11. se jih je pod vodstvom profesorjev zbralo na dvoru okrog 500, da izrazijo kralju svojo hvaležnost in vdanost.

Ko je stopil v dvorano Nj. Vel. kralj, so mu dijaki priredili dolgotrajne ovacije, nakar je nagovoril kralja dijak Živan Radojković ter mu v lepih besedah izrazil hvaležnost jugoslovenske omladine za vso njegovo očetovsko skrb, ki je marsikomu omogočila studije in ga rešila najtežjih skrbi za vsakdanji kruh. Jugoslovenska omladina tega ne bo nikdar pozabila ter bo z vdanostjo svojemu vladarju, zvestobo Jugoslaviji in s prizadevanjem, da koristi svojemu narodu in državi, poizkušala izkazati svojo hvaležnost. Ob koncu svojega govora je izročil vladarju lepo, umetniško izdelano spomenico, vsi prisotni so ponovno priredili kralju viharne in dolgotrajne ovacije.

Kralj Aleksander je, vidno vzradoščen ob pogledu na mlado inteligenco, odgovoril:

»Najprisrčneje se vam zahvaljujem za topli pozdrav, ki mi ga prinašate v imenu svojih tovarišev ob petletnici Dijaškega doma. Srečen sem, da so se nade in želje, ki sem jih izrazil ob položitvi temeljnega kamna vašemu domu, popolnoma uresničile in da vas danes vidim zadovoljne, da se morete brez brig posvetiti učenju, da boste oboroženi z znanjem in izkustvom plodovito služili domovini. Pri tem delu želim vam vsem vso srečo in napredek ter vas pozdravljam. Živeli!«

Kraljeve besede so vsi prisotni poslušali v najglobliji tišini, na koncu pa so začeli viharno vzklikati: »Živel kralj!«

Nj. Vel. kralj je nato ostal med dijaki še skoro celo uro in z vsakim spregovoril par besed. Podrobno se je zanimal za življenje dijakov, za razmere v šoli, za njihov napredek ter jih bodril k vztrajnemu in požrtvovalnemu delu. Ko se je okrog 1. poslovil, so ga spremljali gromski klici in želje: »Živel naš kralj! Živela srečna Jugoslavija! Živel ves kraljevski dom!«

Očarani nad ljubeznivostjo kralja so dijaki polni navdušenja in nove volje do dela zapuščali dvor.

Gömbös o svojem berlinskem obisku

Pravi, da je šel le prodajat žito in živino — Francoski listi vztrajajo pri svojih trditvah

Budimpešta, 20. junija. č. Ministrski predsednik Gömbös se je dopoldne udeležil glavne skupščine kmetijske zbornice, na kateri je izčrpno poročal o svojem potovanju v Berlin. Izjavil je, da ne more razumeti, zakaj je politična javnost toliko kritizirala njegovo potovanje, ko je vendar le ugodil splošni zahtevi, naj se zavzame za vnovčevanje madžarskih agrarnih pridelkov. Vsaka njegova pot v inozemstvo je imela doslej namen da pridobi madžarskim poljedelskim proizvodom nova tržišča in tako je tudi njegov poslednji obisk v Berlinu bil v glavnem posvečen nadaljnji usodi madžarskega izvoza. Naravno je da se je na sestanku z nemškim državnim kancelarjem dotaknil tudi političnih vprašanj, v nobenem primeru pa se ni treba bati, da bi se bil v Berlinu navzel novih metod, ker velja zanj le madžarska realna politika.

Pariz, 20 junija. č. Francoski tisk se še vedno zanima za Gömböševo potovanje v Berlin ter vkljub uradnim demantijem vztraja pri trditvi, da je skušal madžarski ministrski predsednik posredovati med Avstrijo in Nemčijo. Kar se tiče gospodarske sfrani berlinskega obiska, pravijo pariški listi, da je državni kancelar Hitler Gömbošu sicer obetal znatno gospodarsko podporo, da pa je zato zahteval breznogojno politično podporo s strani Madžarske. Zaradi tega si je Gömbös izgovoril gotov rok za definitivni odbor. »Journal« zahteva, naj se takoj kakorkoli reši ves podunavski problem in priporoča realizacijo Tardieujevega načrta o gospodarskem sodelovanju podunavskih držav. V ostalem je sedaj tudi mednarodna politična konstelacija bolj naklonjena izvedbi tega programa, ker se vršijo pogajanja med Italijo in Francijo in ker je bil parafiran pakt o sodelovanju štirih velesil.

Hitlerjevski teror

Berlin, 20. junija d. Imenovanje državnega voditelja mladinskih organizacij Schiracha ima, kakor pišejo listi, namen doseči popolno kontrolo nad mladinskimi organizacijami vseh strank in struj. Schirach je izjavil v Koburgu da je prepovedal velenemške mladinske organizacije, ki jih vodi admiral Trotha ker se čuti dolžnega, da izloči vse organizacije, ki po svojem delu ne soglašajo z narodno socialističnim pokretom. Državni namestnik Hildebrandt je v Scherinu izjavil, da bodo prihodnji teden v Mecklenburgu in Lübecku razpuščene in prepovedane vse mladinske organizacije, ki niso narodno socialistične.

Angleški in francoski ultimat Ameriki

Ako Zedinjene države ne popuste v valutnem vprašanju, hočeta Anglija in Francija zapustiti svetovno gospodarsko konferenco

London, 20. junija g. Svetovna gospodarska konferenca čaka na končnoveljavno stališče Amerike glede valutne stabilizacije. Vsa pogajanja komisij in pododborov so tako rekoč v zraku, ker jim manjka potrebna podlaga v tem vprašanju. Tudi pogajanja o omejitvi žitne produkcije še niso dospela do sporazuma, ker je ameriško stališče prav tako popolnoma nepojasnjeno. Ameriška delegacija sama ne ve, pri čem je, ker čaka na prihod prof. Moleya. Značilno je, da prof. Moley ne bo stanoval v istem hotelu kakor ameriška delegacija, temveč v ameriškem poslaništvu. Moley ne bo vodja ameriške delegacije, temveč le nekak posrednik med delegacijo in predsednikom Rooseveltom.

Anglija in Francija sta danes po svojih delegacijah izjavili, da bosta opustili vsako delo pri obnovi svetovnega gospodarstva in da se bosta v bodoče omejili samo na obnovo svojih lastnih gospodarstev v evropskem okviru, ako Amerika ne bo v zadnjem trenutku opustila svojih pomislekov proti valutni stabilizaciji. Francoski delegat Sarraut je gladko izjavil, da se bo Francija, ako Američani ne bodo pripravljeni sodelovati s Francijo, omejila na razvoj svojega lastnega gospodarstva s pomočjo svojih velikih kolonij. Tudi angleški listi so danes objavili soglasno vesti, ki zahtevajo od Amerike opustitev izolacije, ker bi sicer Anglija osredotočila svoje delo na pospeševanju trgovine v svojem imperiju in z evropskim kontinentom.

Pariz, 20. junija. č. »Echo de Paris« poroča, da se je položaj v Londonu v toliko poslabšal, ker je neki angleški delegat že vložil predlog, naj se konferenca odgodi, dokler se ne izvrši stabilizacija dolarja. Temu predlogu se je upri predsednik Macdonald in je bil zato odklonjen. »Echo de Paris« meni, da se konferenca ne bo mogla še nadalje baviti z valutnim problemom, če ne bodo sprejeti francoski protipredlogi, marveč se bo morala omejiti le na proučevanje vprašanja, kako bi se reducirale carinske postavke. Nove carinske tarife pa se ne bodo mogle uveljaviti, če bi dolar v Parizu padel pod 19 frankov.

Ruske grožnje Nemčiji

Oster napad glavnega boljševiškega glasila na imperializem nemškega fašizma — Hugenbergova londonska spomenica je razkrila pravo lice Nemčije

Moskva, 20. junija, d. »Pravda« piše, da odkriva spomenica, ki jo je nemški minister Hugenberg izročil svetovni gospodarski konferenci v Londonu, glavne točke pustolovske politike nemškega fašizma. Ta spomenica se prav nič ne razlikuje od ponovnih sličnih izjav sedanjih oficielnih zastopnikov Nemčije. Vse trike nemške delegacije, ki skuša sedaj zvaliti odgovornost za spomenico zgolj na Hugenberga, je treba v naprej zavrniti kot nevzdržne. **Hugenberg je izblebetal samo to, o čemer sanjajo sedanji oblastniki v Nemčiji, po čemer streme in kar spada v njihov program. Nemški fašisti skušajo, ko so se polastili oblasti doma, obnoviti tudi v svetu, kar je za vedno izginilo, ter najti v ekspanziji proti vzhodu izhod iz kritičnega položaja, v katerem se nahaja nemški imperializem.** Toda vsako donkihotstvo, nadaljuje »Pravda«, ima svoje meje. Nemški fašisti naj se zabavajo, kolikor se hočejo, mi pa smo teh šal siti. Kam hočete iti, gospodje, s sedmimi milijoni brezposelnih, z umirajočo industrijo in propadajočim gospodarstvom? Ali so v fašistični Nemčiji pozabili, kako sramotno je propadel prvi poizkus l. 1918, polastiti se sovjetske Ukrajine, ko je bila naša država še slabotna. Ali se ne bodo Hugenbergi potrudili, da bi razumeli, kaj bi moglo nastati sedaj, ko je dosegla naša država ogromen napredek in je postala mogočna in nepremagljiva trdnjava socializma? Naj pomislijo ti gospodje, ki so izgubili vsako mero, na našo moč in naj vedo da se bo naša država znala braniti in da bo znala zadati vsem, ki sanjajo o osvojitvi sovjetsko-ruskega ozemlja, neusmiljen udarec. Naj nemški fašisti ne pozabijo, da bo znala sovjetska Rusija organizirati protiudarec, ki ne bo samo zaščitil nedotakljivosti našega ozemlja, temveč bo imel tudi za posledico, da bo prišel v naše roke del ozemlja onih, ki skušajo posegati z ropom po naši sovjetsko-ruski zemlji.«

Priprave za Daladierjev poset v Rimu

Pariz, 20. junija d. Kakor poročajo listi, se v zunanjem ministrstvu vrše živahne priprave za sestanek med Mussolinijem in Daladierjem. Po vesteh iz Rima je baje že dosežen načelen sporazum o Daladierjevem posetu v Rimu. Da bi se poudaril pomen tega sestanka bo kralj Viktor Emanuel prekinil svoje počitnice v San Rossoru in se vrnil v Rim, da počasti francoskega gosta. Kakor zatrjujejo, je italijanska vlada tudi že pripravila povabila vladam v Londonu, Parizu in Berlinu, da bi poslala svoje zastopnike k svečanemu podpisu pakta o sodelovanju štirih velesil, ki naj bi se izvršil ob koncu meseca. Sedaj se vršijo pogajanja med italijansko diplomacijo ter zastopniki prizadetih držav, da bi slednji pristali na podpis pakta v Rimu ni pa še docela gotovo, ali bo pakt podpisan že ta mesec.

Ministrski predsednik Daladier in zunanji minister Boncour sta imela dopoldne daljši razgovor, na katerem sta razpravljala tudi o potovanju ministrskega predsednika Daladierja v Rim.

Slovanska Lužica pod kljukastim križem

Hitlerjevsko barbarstvo se znaša tudi nad najslabšimi in tepta v blato vsako človeško dostojanstvo

Praga, 18. junija.

Tiho in mrtvo je danes v Lužici. Nekdaj tako živahni stiki s Čehoslovaki so pretrgani, med obema slovanskima narodoma je ostal neprestopen hitlerjevski kitajski zid. Na vsa vprašanja znanim lužiškim domoljubom ni niti besedice odgovora. Nihče se več ne upa poročati v Prago o položaju v Budišinu, nad lužiško srbstvo je legel težki mrak hitlerjevske strahovlade. Edine vesti, ki prihajajo iz te zasužnjene deželice, izvirajo iz nemških poročevalskih agencij. »Serbske Nowiny« sicer še izhajajo, toda pod strogo nemško cenzuro, ki onemogoča vsako količkaj resnično poročanje. **»Katolski Posol«, glasilo lužiških katolikov, se je posvetil izključno nabožnim zadevam, vmes pa poje slavo Adolfu Hitlerju. Dolnjelužiški »Casnik«, iz čegar uredništva je bila odstranjena pesnica Mina Witkoje, brez vsake potrebe priobčuje slavospeve na Adolfa in na srbskega odpadnika, poslanca Kubeja,** ki je pod novim režimom postal velik gospod, saj je predsednik cele braniborske pokrajine.

Lužiško ljudstvo se mora vsaj na zunaj pokoriti režimu in kazati svoje zadovoljstvo s Hitlerjem. Narodno izvljenje je omejeno na najožji obseg. Društva so razpuščena. Delujejo le nekatera katoliška društva, ki pa so pripojena nemškim in delujejo pod naslovom »Nemške omladinske sile« (Deutsche Jugendkraft). Evangelska društva so podrejena Hrastovemu vencu (Eichenkranz). **Tudi vodilni organizacili Matice Lužiške v Budišinu in Hotjebužu sta na tem, da se pretvorita v nemški društvi. Njun razpravni jezik sme biti odslej samo nemščina.** Kakšne pogubne posledice ima taka izpremenba, si lahko vsakdo misli.

Vrhunec lužiškega ponižanja pa so bile binkošnje slavnosti o priliki tisočletnice ustanovitve Budišina. Bile so nekako zapoznelo slavje nemške zmage nad Lužico. **Srbi so morali pri tem služiti za pripredo v svojih prelepih slovanskih nošah. Ni jih bilo mnogo, toda prisiljeni so vendar šli v sprevodu in s svojimi slikovitimi nošami poveličevali nemško zmagoslavje.** Vodila sta jih Gornjelužičan slikar Kowar in Dolnjelužičan pastor Šwjela. Pevske zbore je vodil skladatelj Krawc. Ostala lužiška inteligenca se je poskrila doma, kolikor ji je bilo pač mogoče. **Pri slavnostih so sodelovali po večini Nemci.**

Tudi Matica Serbska se je morala podvreči nasilju. Priredila je niz nemških predavanj v Lužici in napravila v Budišinu živo sliko današnje Lužice. V njej so prevladovale hitlerjevske uniforme, **na mestu srbskih zastav pa so se vile nemške ter ogromni prapori s kljukastim križem.** Največje ponižanje srbstva pa je predstavljal zaključni prizor. **Nastopila je ženska skupina v narodnih nošah s srbsko modro-rdečo-belo zastavo. S praporom so stopile v ospredje tri žene v narodnih nošah — moških za to ni bilo mogoče dobiti — in v srbščini izpovedale »lojalnost in ljubezen« Lužičanov do velikega nemškega naroda. Izpoved so takoj pretolmačili v nemščino in so jo prisotni Nemci in nemškutarji pozdravili z oglušujočim ploskanjem. Nato se je prapor sklonil k zemlji in druge ženske so ga ovile z nemškimi trakovi in kljukastimi križi.** Zadonela je neskončna nemška radost nad ponižanjem Lužice, dobri lužiški domoljubi pa so v nemem obupo povesili glave. Nemški krik je prevpil obledeli napis na poslopju Matice serbske: »Trać dyrbi Serbstwo zawostać« — Srbstvo mora obstati za vekomaj!

Edini veseli dogodek v tej obupni žalosti je to, da so bili izpuščeni iz zapora vsaj nekateri voditelji. Morda je bilo to plačilo za srbsko sodelovanje pri nemški slavnosti in za ponižanje lužiškega slovanstva. V zaporu pa je še nadalje ostal slikar Martin Nowak, nezlomljivi domoljub, slovanski trmoglavec, mu pravijo Nemci, ki potrpežljivo čaka, da se unese kruta burja sedanjega nasilstva.

„Učimo se od Poljakov!“

Predsednik senata dr. Fran Novak o svojih vtisih s potovanja naših parlamentarcev po Poljskem

Beograd, 20. junija p. Del narodnih poslancev in senatorjev, ki so se udeležili poseta naših parlamentarcev na Poljskem, se je davi vrnil v Beograd. Med drugimi sta prispela tudi predsednik Narodne skupščine g. dr. Kosta Kumanudi in podpredsednik senata g. dr. Fran Novak. Podpredsednik senata dr. Fran Novak je o svojih utisih s potovanja po Poljskem dal vasemu dopisniku naslednjo izjavo:

Na Poljskem smo bili sprejeti povsod z neverjetno prisrčnostjo. Reči pa moram tudi to, da so Poljaki povsod pokazali popolno razumevanje za naše prilike. **Ta poset pri Poljakih nas je učvrstil v prepričanju, da smo Slovani močna rasa, vsaj tako močna kakor Germani, ter da smo tako odporni, da se nam ni treba nikomur klanjati in se nam tudi ni treba nikogar bati. V prvi vrsti smo občutili pri Poljakih iskreno prijateljstvo, udanost in zvestobo.**

Videli smo tudi ponos Poljakov, njihovo pristanišče Gdinjo, ki jasno dokazuje, kaj lahko stori svoboden narod za svoj napredek. Gdinja je ogromno in krasno pristanišče, ki mora vsakogar zadiviti, zlasti če se pomisli, da so vse to ustvarili Poljaki iz prej poste ribiške vasi.

Pri Poljakih pa se tudi na vsakem koraku očituje velika ljubezen do domovine, na katero gledajo vsi brez sebičnosti in polni patriotizma. Vselej so pripravljeni doprinesti vsako žrtev za svojo državo ter za svojo narodno in gospodarsko svobodo in samostojnost. Tudi na Poljskem se morajo boriti z gospodarskimi težkočami, toda zaradi tega nikomur ne pride niti na misel, da bi napadal in blatil svojo državo. Vsi gledajo na svojo domovino z zaupanjem v njeno moč in njeno bodočnost. Ponosni so na Poljsko, ker vedo, da bodo prišli tudi boljši časi. Res je, da se tudi na Poljskem mnogo kritizira toda ta kritika je vedno v mejah dopustnosti, nihče ne napada lastne države in ni nobenega dvoma, da bi vsa Poljska vstala kakor en mož, če bi bil v vprašanju obstoj države. Mnogi, mnogi iz Jugoslavije bi se morali iti k Poljakom učit domovinske ljubezni. Njihova požrtvovalnost za domovino je legendarna.

Poljaki pa gledajo tudi na Jugoslavijo z ljubeznijo in se divijo njenim lepotam. Jugoslovenski parlamentarci so povabili Poljake, naj jim vrnejo poset. Odzvali se bodo temu povabilu ter prišli v Jugoslavijo meseca septembra. Jugoslavija jih bo prav tako, kakor so oni nas, sprejela z odprtim srcem in bratsko ljubeznijo zavedajoč se, da je v slovanski slogi bodočnost nas vseh.

★

Varšava, 20. junija. AA. PAT poroča iz Poznanja: Jugoslovenski parlamentarci so obiskali grad Rogalin, ki je last poznanjskega deželnega vodje (bana) grofa Raczinskega. Gostje so si ogledali tudi znamenito zbirko slik grofa Raczinskega.

Zvečer je poznanjska Poljsko-jugoslovenska liga priredila svečan sprejem na čast jugoslovenskim parlamentarcem. Pri tej priliki je bilo več govorov. Predsednik Poljsko-jugoslovenske lige Teodorski je v svojem govoru naglasil pomen zbližanja med slovanskimi narodi. Za njim so govorili še gg. Baljić, poslanec Sužinski in vojvoda Raczinski, ki je poveličeval junaštvo jugoslovenskega naroda. Za njim je povzel besedo minister dr. Andjelinović, ki je podčrtal zasluge poznanjske poljsko-jugoslovenske lige. Govoril je tudi češkoslovaški konzul v Poznanju Doležal, ki je pozival k sodelovanju med vsemi slovanskimi narodi. Po obisku pri jugoslovenskem konzulu so jugoslovenski parlamentarci odpotovali v Katovice.

Agrarni zakoni tudi v senatu sprejeti

Senat je včeraj odobril oba zakona o likvidaciji agrarne reforme

Beograd, 20. junija p. Senat je danes na svoji seji razpravljal o zakonih o likvidaciji agrarne reforme ter je po kratki debati sprejel oba zakona, ki se nanašata na likvidacijo agrarne reforme v severnih in južnih krajih države.

Pred prehodom na dnevni red je bil najprvo prečitan ukaz o imenovanju novih senatorjev. Izmed novih senatorjev je bil navzoč zagrebški univerzitetni profesor dr. Uhansky, ki sodeluje pri trgovinskih pogajanjih z Avstrijo. Bil je takoj zaprisežen ter je sodeloval že na današnji seji. Ostali novi senatorji bodo zapriseženi na eni prihodnjih sej.

Nato je bil prečitan predlog zakona glede sodnikov, ki so ga vložili senatorji dr Miroslav Ploj in tovariši in ki ga objavljamo na drugem mestu. Senat je odkazal predlog finančnemu odboru, ki bo že jutri o njem razpravljal ter do prihodnje seje pripravil svoje poročilo.

Po raznih drugih formalnostih je senat prešel na dnevni red. Prvi je prišel na vrsto zakon o likvidaciji agrarne reforme v severnih pokrajinah. Za večino je podal poročilo senator Daka Popović, manjšinsko poročilo pa je prečital senator dr. Mažuranić, ki se je izjavil proti predloženemu zakonu. Nato je podal obširna pojasnila kmetijski minister g. dr Tomašić. Senat je nato z 41 proti 5 glasovom v načelu in s 40 proti 3 glasovom v podrobnosti odobril predloženi zakon.

Takoj nato je sledila razprava o zakonu glede likvidacije agrarnih odnošajev v južnih pokrajinah. V imenu odbora je poročal senator Spira Hadžiomerović, nakar je senat po kratkem govoru kmetijskega ministra tudi ta zakon odobril in sicer soglasno. Seja je bila nato ob 1. zaključena. Prihodnja seja bo sklicana pismeno.

Znižana vožnja za kongres agronomov

Beograd, 20. junija p. Dne 25. in 26. t. m. se bo vršil v Sarajevu kongres Udruženja jugoslovenskih agronomov. Prometni minister je dovolil udeležencem državnim uradnikom četrtinsko, drugim pa polovično vožnjo.

Shodi ministra dr. Kramerja v celjskem srezu preloženi

Celje, 20. junija

Shodi ministra g. dr. Kramerja, ki bi se morali vršiti v soboto 24. t. m. zvečer v Celju, a v nedeljo 25. t. m. dopoldne v Žalcu in popoldne v Braslovčah, so preloženi na poznejši čas, ker je g. minister zadržan v Beogradu zaradi važnih in neodložljivih poslov.

Češkoslovaški oficirji v Beogradu

Beograd, 20. junija, p. Deloma sinoči, deloma pa danes dopoldne so prispeli semkaj češkoslovaški oficirji, ki se mude na turneji po Jugoslaviji. V Beogradu so jih oficirji ter zastopniki raznih nacionalnih organizacij prisrčno sprejeli. Posetili so najprvo grob Neznanega junaka na Avali in položili tam krasen venec. Nato so bili sprejeti od vojnega ministra generala Stojanovića. Ob 1. jim je invalidsko udruženje priredilo skupno kosilo. Popoldne so odšli na Banovo brdo, kjer so jim oficirji generalnega štaba obrazložili potek borb za Beograd. Zvečer je vojni minister skupno z oficirji beograjske garnizije priredil gostom svečan banket v Gardskem domu. Jutri odpotujejo češkoslovaški gostje dalje v južne kraje ter se bodo za dalje časa ustavili v Dalmaciji.

Nemški pevci iz Jugoslavije v Celovcu

Celovec, 20. junija d. Prvič po vojni so prišli v nedeljo člani nemških pevskih društev iz Celja in Ptuja na poset pevske slavnosti v Celovcu, kjer so jih zelo slovesno sprejeli. Ob prihodu so jih pozdravili deželni glavar Kernmaier, župan Pichler in predsednik koroške pevske zveze. Kakor pišejo nemški listi, so govorniki, domačini in gostje, poudarjali znano geslo: volkstreu in staatstreu (zvest državi in narodu), s čemer so hoteli dokazati, da so tudi Nemci iz Štajerske zvesti svoji jugoslovenski državi. Listi beležijo tudi nagovor jugoslovenskega generalnega konzula v Celovcu, dr. Miloševića, nemškim pevcem iz Jugoslavije, ki so mu izrazili lojalnost pevskih društev nemške manjšine v Jugoslaviji. Generalni konzul dr. Milošević jim je med drugim dejal: »Vaša dolžnost kot nemške manjšine v Jugoslaviji je prav tako kakor Slovencev v Avstriji, da ne trpite več nobenega nezaupanja med narodi in da ne vzbujate nobenih novih sporov. Nasprotno smatrajte za svojo najsvetejšo dolžnost, da ustvarjate most prijateljstva med našima narodoma, čigar najtrdnejši steber in najmočnejši zaščitnik bi morali biti predvsem vi sami. Izpolnjujte to dolžnost ne glede na ovire, ki jih povzroča dnevna politika danes v tej, jutri pa v drugi deželi manjšinam. V tem primeru bo vaše delo rodilo sadove in v tem smislu pozdravljam vas vse na posetu pri svojih rojakih na Koroškem, ter upam, da bo tudi ta poset pripomogel k pospeševanju prijateljskih odnošajev med obema državama in narodoma.«

Nemški pevci iz Jugoslavije so priredili v Celovcu koncert, ki je bil zelo dobro obiskan.

Zagoneten uboj bivšega poslanca

Petrovac, 20. junija p. Na Mlavi v bližini Petrovca, srez požarevački, je bil iz zasede ubit bivši narodni poslanec Milan Lazarević skupno s svojim kumom Markom Peričem. O storilcih zaenkrat še ni nobenega sledu, preiskava pa kaže, da gre za osebno maščevanje.

Slika izpred konjiškega sodišča

Konjice, 19. junija.

Pred tukajšnjim sreskim sodiščem sta se morala danes zagovarjati konjiški arhidiakon g. Franc Tovornik in trg. pomočnik g. Alojzij Uršič. Dne 2. marca 1932. bi se imela vršiti v tukajšnjem župnišču dražba zarubljenih 7 komadov govedi. Izvršilni organ davčne uprave v Konjicah g. Alojzij Hercl se je podal ob določeni uri v župnišče in ko je tam vprašal, kje se nahaja arhidiakon, so mu povedali, da je šel v hlev. Zato se je podal g. Hercl v hlev in tam našel poleg arhidiakona Tovornika še šest drugih moških, od katerih je tri poznal, treh pa ne. Ti moški so se začeli posmehovati in so vprašali izvršilnega organa, kje so kupci. Eden izmed njih pa je še celo ponudil g. Herclu dvodinarski novec in ga vprašal, če lahko s tem denarjem kaj kupi. Tedaj pa je zagledal Hercl v bližini hlevskih vrat Alojzija Uršiča s fotografskim aparatom v roki, arhidiakon Tovornik pa je dejal Herclu: »Sedaj se bomo pa slikali.« Hercl je nato odgovoril, da se gospodje lahko slikajo, njega pa ne bodo. Takoj nato se je oglasil Alojzij Kuk, tajnik Kmečke hranilnice, ki se sedaj nahaja v zaporih okrožnega sodišča v Celju zaradi suma falzifikacije dolžnega pisma: »Smo že gor«! Izvršilni organ se je nato odstranil v župnišče, da tam počaka na eventualno plačilo dolžnega davka. Ko pa je prišel za njim Alojzij Kuk in povedal, da bo arhidiakon Tovornik poslal denar na davčno upravo, se je hotel Hercl odstraniti skozi zadnja vrata preko dvorišča na cesto. Komaj pa je vrata odprl, je zagledal zopet v bližini postavljen fotografski aprat. Da prepreči zopetno zasmehovanje, se je umaknil pri drugih vratih iz župnišča.

Tako je ta dogodek potrdil pri današnji razpravi kot priča zaslišani Alojzij Hercl in je sodišče tudi po drugih dokazih prišlo do prepričanja, da se je dogodek resnično tako izvršil.

Oba zaradi tega dogodka obtožena, Fran Tovornik in Alojzij Uršič, sta zanikala vsako krivdo, vendar ju je sodišče obsodilo: arhidiakona Tovornika na 500 Din denarne kazni ali 9 dni zapora, Alojzija Uršiča pa na 200 Din denarne kazni ali 4 dni zapora. V razlogih sodbe navaja sodišče, da je dokazno postopanje podalo, da sta si obtoženca hotela dovoliti več kot neumestno šalo s starim drž. uslužbencem, ki opravlja zlasti sedaj itak prav grenko službo v teh težkih gospodarskih časih. Razumljivo je zato, da se je Alojzij Hercl čutil zelo prizadetega, ko je bil na tako grd način izpostavljen zasmehovanju.

Nastop naraščaja in vojske

Že včeraj smo sporočili, da bodo v okviru sokolskega zleta danes popoldne na zletišču v Tivoliju nastopili oddelki jugoslovenskega in češkoslovaškega naraščaja ter naša narodna vojska, reprezentirana po novem planinskem polku in po kolesarskem bataljonu. Češkoslovaški naraščaj se je nalašč zaradi današnjega nastopa vrnil v Ljubljano.

Prepričani smo, da je ljubljansko občinstvo z veseljem sprejelo to sporočilo in da bo danes v velikem številu prisostvovalo javnemu nastopu. Opozarjamo pri tem na naslednja obvestila zletnega odbora:

Kot nadomestilo za preprečeni nedeljski javni telovadni nastop sokolske dece, naraščaja in vojske se vrši danes ob 18. javni telovadni nastop, pri katerem nastopijo **deca in naraščaj iz Ljubljane in okolice, bratski češkoslovaški naraščaj in v zastopstvu naše junaške narodne vojske planinski polk iz Ljubljane in Škofje Loke ter kolesarski bataljon iz Ljubljane.** Vsi oddelki nastopijo z zletnimi vajami; **zlasti lep nastop bo nudil planinski polk, ki bo izvajal vaje z gorskimi palicami. Izredno zanimiv bo tudi nastop kolesarskega bataljona z vajami na kolesih.**

Cenjeno občinstvo vljudno vabimo k obilnemu posetu. Opozarjamo, da **veljajo vstopnice, kupljene za nedeljski nastop tudi za današnjo javno telovadbo.** Prijatelji sokolske mladine, pokažite z obilno udeležbo svoje priznanje mladini, ki se je trudila mesece in mesece v telovadnicah, da pokaže svoje uspehe. Vstopnice se dobivajo dopoldne v Ljubljanski kreditni banki, popoldne pa od 17. dalje pri blagajnah na zletišču.

Čehoslovaški naraščaj prispe danes z Bleda ob 12.28.

Staršem sokolske mladine

Prosimo, obvestite mladino o gornjem članku, ker poedina društva ne bodo utegnila obvestiti vse mladine radi kratkega časa.

Sokolska razstava

V okviru I. pokrajinskega zleta SKJ bo prirejena tudi posebna sokolska razstava, ki bo otvorjena danes ob 10.30 na velesejmu v paviljonih M in N. K otvoritvi so vabljeni vsi Sokoli in narodno zavedno občinstvo.

Sokol Ljubljana II

Vsa moška in ženska deca, starejša in mlajša se zbere danes ob pol 16. uri v telovadnici na reálki, oblečena v kroje.

★

Rediteljski odsek poziva vse brate reditelje, da morajo biti danes točno ob 15.30 zbrani pred glavno tribuno, da se razdeli služba zaradi javnega nastopa. Prosimo točnosti. Predsednik.

Vse brate blagajnike, ki so bili določeni za nedeljski javni nastop, bratsko prosimo, da pridejo danes ob 16. na zletišče, kjer bodo vršili blagajniško službo, kakor so bili določeni za preteklo nedeljo.

Posnemajte. Ker je nedeljski naliv preprečil nastop naraščaja in dece, je daroval zletnemu odboru kot odškodnino brat Miroslav Župan, stavbenik v Ljubljani, 500 dinarjev. Bratu Županu za ta velikodušen dar iskrena in bratska zahvala.

Vse članstvo ljubljanskih in okoliških sokolskih društev pozivamo, da se udeležijo današnjega javnega nastopa dece, naraščaja in vojske v **slavnostnih krojih.** — Župna uprava.

Sokol Ljubljana IV poziva vso svojo moško in žensko deco in naraščaj, da se zbere v krojih danes, v sredo ob 15. uri pri dolenjskem mostu.

— *Načelništvo sokolske župe Ljubljana* pozivlje vsa društva in čete izven ljubljanske okolice, da skušajo pripeljati danes k javnemu nastopu svoj naraščaj in po možnosti tudi deco (starejšo). Vsa navodila glede prihoda in nastopa bodo objavljena v dnevnem časopisju. Zdravo!

— *Vse ljubljanske obrtnike in trgovce* vljudno prosi zletni odbor, da bi dali svojim nameščencem, ki sodelujejo pri javni telovadbi in v posameznih odsekih prosto 2 uri, t. j. od 16. ure dalje.

★

Ljubljana, 20. junija.

Od nedelje je naše mesto za trajno ostalo v sokolskem razpoloženju, ki bo doseglo svoj višek prihodnje glavne zletne dni. Naraščajniki iz oddaljenih delov države so se že po večini razšli. Danes dopoldne so s posebnim vlakom odpeljale skupine sokolske mladine iz niške, beograjske, velikobečkereške in osiječke župe.

Medtem pa, ko sokolska mladina zapušča Ljubljano, bodo v četrtek pričele prihajati v naše mesto že prve skupine sokolskih tekmovalcev, da se na terenu pripravijo za svoje zletne nastope. Od 24. t. m. dalje bodo pričeli prihajati tudi drugi Sokoli in Sokolice. Kakor se vobče pričakuje, bo naval gostov za letošnji zlet velikanski. Samo Čehov, ki se jih je prvotno prijavilo okrog 3000, je zdaj priglašenih že za 1500 več. Velik dotok Sokolov in Sokolic se pričakuje tudi iz vseh naših banovin. Stanovanjski urad bo od 25. t. m. dalje poslval noč in dan, saj ne bo vlaka, ki ne bi pripeljal s seboj večjega števila sokolskih gostov.

Za boljše napredovanje sodnikov pri okrožnih sodiščih

Iniciativni zakonski predlog senatorja dr. Ploja in tovarišev na včerajšnji seji senata

Beograd, 20. junija. p. Senator g. dr. Miroslav Ploj in tovariši iz dravske banovine so vložili danes v senatu naslednji zakonski predlog:

»Člen 258 uradniškega zakona z dne 31. marca 1931 se izpremeni v pogledu sodnikov in državnih tožilcev tako, da se na mesto besed «30 let dejanske službe ali 60 let starosti« postavijo besede: »21 let dejanske službe«.

Ta zakon stopi v veljavo, ko ga podpiše kralj in dobi obvezno moč z dnem objave v »Službenih Novinah«.

V utemeljitvi svojega zakonskega predloga izvajajo predlagatelji:

Zadnje dni je napredovalo večje število starešin sreskih sodišč iz 4. skupine I. stopnje v 3. skupino II. stopnjo. Od sodnikov okrožnih sodišč in državnih tožilcev iste skupine in z enakimi službenimi leti pa ni napredoval nihče. To pa zaradi interpretacije člena 258 uradniškega zakona, ki predvideva, da morejo, dokler ne bo izdan zakon, omenjen v členu 46. tega zakona, napredovati profesorji srednjih in njim sorodnih šol, nadalje sodniki trgovskih, sreskih, okrožnih in šeriatskih sodišč ter državni tožilci, če imajo 30 let dejanske službe in so stari 60 let. V tem določilu zakona starešine sreskih sodišč niso izrečno omenjeni. Zaradi tega se je smatralo, da ta določba za njih ne velja. Ako je temu tako in je to tolmačenje pravilno, ni nobenega pametnega razloga za to, da bi imeli starešine sreskih sodišč prednost pred nadrejenimi sodniki okrožnih sodišč in pred državnimi tožilci. Ni dvoma, da so s tem sodniki okrožnih sodišč in državni tožilci prizadeti moralno in materalno. Obenem trpi s tem tudi ugled višjih sodnih oblasti in državnih tožilstev. Sodniki okrožnih sodišč so napram starešinam sreskih sodišč sodniki druge instance, torej sodniki višjega reda. To priznavajo tudi razni sodni in drugi zakoni. Zato je upravičena zahteva, da naj bodo sodniki nadrejenih sodišč in državnih tožilstev vsaj po činu enaki sodnikom podrejenih sodišč, zlasti če imajo enako ali celo daljšo službeno dobo in enake kvalifikacije. Določba, da morejo napredovati v 3. skupino I. stopnjo šele po doseženem 60. letu starosti, je že sama po sebi absurdna. Sodniki in državni tožilci običajno začenjajo svojo karijero s 24. ali 25. letom starosti, tako da imajo že davno 35 službenih let, predno dosežejo starost 60 let. Po členu 104. uradniškega zakona pa se morejo, odnosno morajo v tem primeru upokojiti, tako da nadarjeni sodniki in državni tožilci, ki so pravočasno dovršili svoje študije, sploh ne morejo napredovati v 3. skupino, tem manj ker stopi povišanje dejansko v veljavo šele 13. mesec po imenovanju. Kako krivično in nesmiselno je naziranje, da sme napredovati v 3. skupino starešina sreskega sodišča, ne pa tudi sodnik okrožnega sodišča, odnosno državni tožilec, dokazujeta samo naslednja dva primera izmed številnih, ki so se dejansko zgodili:

Neki sedanji sodnik okrožnega sodišča je bil več let starešina sreskega sodišča in opravlja sedaj mnogo težjo in odgovornejšo službo, nego prej. Če bi bil ostal starešina sreskega sodišča, bi bil lahko napredoval v 3. skupino, kot okrožni sodnik pa sedaj ne more.

Neki manj sposoben starešina sreskega sodišča se je trudil, da bi postal sodnik okrožnega sodišča. To se mu ni posrečilo, ker je imel slabšo kvalifikacijo. Kljub temu pa je sedaj kot starešina sreskega sodišča napredoval v 3. skupino.

Tako postopanje nasprotuje vsakemu pravnemu čutu in trpi pod takimi razmerami ugled in avtoriteta nadrejenih sodišč, sodnikov in avtoriteta države sploh. Poleg tega pa obstoja nevarnost, da ne bo nihče hotel več postati sodnik okrožnega sodišča, te v našem sodstvu najvažnejše ustanove, marveč se bo vsakdo raje potegoval za starešinstvo sreskega sodišča ali pa za imenovanje pri apelacijskem sodišču.

Upoštevati je tudi treba, da so sreska sodišča v manjših mestih, kjer je življenje cenejše, kakor pa v večjih mestih, kjer se nahajajo okrožna sodišča. Tudi zaradi tega je upravičena zahteva, da se omogoči sodnikom okrožnih sodišč in državnim tožilcem vsaj enako napredovanje, kakor starešinam sreskih sodišč.«

Senat je z odobravanjem sprejel ta predlog in ga odstopil svojemu finančnemu odboru, ki bo že jutri o njem razpravljal in podal nato poročilo plenumu.

Smrt nemške komunistične voditeljice

Moskva, 20. junija. s. V nekem sanatoriju pri Moskvi je danes umrla znana nemška komunistinja Klara Zetkin, stara 76 let. Zetkinova je živela zadnja leta trajno v Rusiji ter je prišla v tem času le enkrat v Nemčijo, ko je kot starostna predsednica otvorila nemški državni zbor.

Nov grob

Celje, 20. junija.

Danes je umrla v Celju soproga uglednega celjskega odvetnika g. dr. Alojzija Voršiča, stara komaj 38 let. Pokojnico, ki se je brigala samo za svojo družino, bodo ohranili v najlepšem spominu vsi, ki so jo poznali. Pokojnica zapušča moža in štiri nepreskrbljene otroke. Žalujočim naše iskreno sožalje!

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Precej vedro, ponekod nekoliko bolj oblačno, mestoma vetrovno, zmerno toplo. — Situacija včerajšnjega dne: Iz severne Evrope se je razširila barometerska depresija čez srednji del kontinenta proti jugu, pa se je sedaj že pričela znova umikati višjemu pritisku, ki prodira proti Podunavju iz jugozapadne Evrope. Vreme se je zaradi tega nekoliko izboljšalo. V splošnem je ponehalo deževati in se pričelo vedriti. Pritisk je padel v Sloveniji in zapadni Hrvatski za 0.1 do 1 mm.

Dunajska vremenska napoved za sredo: V južnih Alpah širokalno vreme, poslabšanje.

Naši kraji in ljudje

Priprave za jugoslovensko - češkoslovaško manifestacijo v Ljubljani

Ljubljanska Jugoslovensko-češkoslovaška liga pripravlja pod vodstvom svojega poslevodečega podpredsednika g. dr. Egona *Stareta* za dneve glavnih sokolskih svečanosti manifestacijsko zborovanje prijateljev jugoslov.-češkoslovaškega sodelovanja in delovni sestanek delegatov lig iz obeh bratskih držav. Priprave so med tem že dobile trdnejšo obliko in lahko poročamo o teh načrtih kaj več.

Sokolski zlet v Ljubljani bo privabil tudi mnogo članov Jugoslov.-češkoslov. lig iz Jugoslavije in Češkoslovaške. Tako se je sama po sebi ponudila prilika, da se ti člani sestanejo na posebnem zborovanju, poglobe svoje osebne stike in rešijo nekatere načelne in praktične zadeve svojega pokreta. Že občni zbor Zveze jugoslov.-češkoslov. lig v Jugoslaviji je navdušeno pozdravil pobudo ljubljanske lige za ta sestanek in odločilni krogi so akcijo podprli tudi gmotno. Praška Zveza češkoslov.-jugoslovenskih lig pa je dala pobudo, da naj bi se priredil poleg javnega manifestacijskega zborovanja ožji delovni sestanek delegatov posameznih lig. Ljubljanska liga se je obrnila do vseh sestrskih lig in je že do danes prejela lepo število priglasil. Tako bo prišlo iz *Brna* okrog 85 ligašev, iz *Pardubic* so prijavljeni 3 delegati, iz *Bratislave in Moravske Ostrave* po dva, praško centralo lig bosta zastopala med drugimi tretji podpredsednik poslanec *Pekárek* in urednik »Nar. Listov« Jaroslav *Urban*, sedanji generalni tajnik praške Zveze Čj. lig. Iz Jugoslavije bo poleg slovenskih lig najštevilnejše zastopan *Beograd*, ki bo poslal med drugimi predsednika Narodne skupščine dr. *Kumanudija*, ki je — kakor znano — predsednik naše Zveze Jč lig in predsednika beograjske Jč lige Momčila *Miloševića*. Iz *Zagreba* je priglašen predsednik lige *Bogunović*.

Manifestacijsko zborovanje bo dne 29. t. m ob 20.30 v sokolski dvorani v Narodnem domu. Tu bo sprejeta resolucija, ki poudarja nekatere važne zahteve glede poglobitve medsebojnih stikov in bratskega sodelovanja ne samo s Čehoslovaki, marveč tudi s Poljaki. Na tem zborovanju bo slovesno izročeno odlikovanje sv. Save III razreda zaslužnemu prevajalcu iz slovenske literature, predsedniku olomouške lige dr Bohušu *Vybirala*. Zborovanje bo vodil predsednik, nar. posl. Rasto *Pustoslemšek* glavni referat pa bo podal dr. Egon *Stare*.

Dne 30. t. m. ob 9. uri se bo pričel v mali dvorani Kazine delovni sestanek delegatov lig. Program bo izdelala praška centralna liga, izmed Jugoslovenov bodo referirali dr. *Reisman* (Maribor), D. *Bogunović* (Zagreb) in drugi.

Preverjeni smo, da se bo ljubljansko in zunanje občinstvo v kar največjem številu udeležilo manifestacijskega zborovanja dne 29. t. m. in že sedaj opozarjamo nanj.

Delo kamniške gasilske župe

Kamniška gasilska župa je brez dvoma ena največjih in najagilnejših v dravski banovini. Ima 34 društev, v katerih deluje 1158 rednih članov, podpornih pa je okrog 600. Velik razmah zaznamuje župa v povojni dobi, ko je bilo ustanovljenih 20 društev, ki so si večinoma že v prvih letih obstoja nabavile potrebno gasilno orodje in postavila lasten dom. Vseh gasilnih domov v kamniški župi je zdaj 28, v Homcu in Radomljah pa sta tudi že dozidana. Vse premoženje in vrednost inventarja gasilnih društev kamniške župe znaša nad 2 milijona dinarjev, dolga na gasilnem orodju in domovih pa je okrog pol milijona.

V nedeljo popoldne se je vršil pri Fajdigi v Kamniku občni zbor župe. Otvoril ga je župni načelnik poslanec g. Anton Cerer. Po pozdravu vsem navzočim, katerih se je zbralo kljub slabemu vremenu izredno veliko število, je prešel na poročilo o novem gasilskem zakonu. Posebno pozornost so vzbudila njegova izvajanja o razmerju gasilstva do zavarovalnic. Gasilstvo s svojim človekoljubnim delovanjem reši vsako leto milijone narodnega premoženja. Zavarovalnice so dozdaj pobirale 3 odst. prispevek za gasilni fond od zavarovancev, z novim zakonom pa je to tako urejeno, da bodo zavarovalnice same plačevale prispevek za gasilni fond, in sicer 6 odst. od zavarovane vsote. Iz tega fonda, ki ne bo centralen, ampak ga bo vodila vsaka banovina zase, bo dobila 10 odst. državna zveza, 20 odst. banovinska zveza, 10 odst. je določenih za župe, 60 odst. pa se bo razdelilo med gasilna društva. Ta uredba pomeni veliko pridobitev za gasilstvo, prav tako pa tudi ugodnost, ki jo je dovolilo ministrstvo za pošte in brzojav. Gasilna društva bodo namreč oproščena vseh pristojbin za pisemske, paketne in denarne pošiljatve.

Po izčrpnem poročilu župnega načelnika g. Cererja je podal svoje poročilo o delovanju župe agilni tajnik g. Fran Fajdiga. Med drugim je omenil, da je bilo na območju kamniške gasilske župe v preteklem letu 12 manjših, 32 srednjih in 16 večjih požarov, skupno torej 60 požarov. To je točno 40 požarov več kot v prejšnjem letu. V poletju je bilo odlikovanih 71 zaslužnih gasilcev kamniške župe. Dohodki iz članarine in raznih podpor so znašali 6.858 dinarjev, izdatki pa 2.878 Din

Po izvolitvi delegatov za razne gasilske skupščine so se v živahni debati, v katero so posegali zastopniki vseh društev, obravnavale razne tekoče zadeve. Občni zbor sta s toplimi besedami pozdravila tudi sreski načelnik g. Voušek in kamniški župan g. Kratnar.

Srednješolci se ubijajo

Med samomorilci je vedno več dijakov — Kje so vzroki tragedij ob zaključku vsakega šolskega leta — Tragedija v rodbini našega rojaka v Osijeku — Življenjski kapital mladine

Ljubljana, 20. junija.

Število primerov bega iz življenja se množi vsako leto in se to označuje kot posledica vedno težje borbe za obstanek. Značilno pa je tudi to, *da je vsako leto med obupanci, ki so si vzeli življenje, vedno več srednješolcev*. Ubili so se tudi že nekateri šolarji osnovnih šol. Za objasnilo vsakega takega tragičnega primera je treba proučiti razmere, v katerih so živeli obupanci ne samo v šoli, temveč tudi doma. Žalostne primere dijaških samomorov bi mnogi radi kratkomalo zvalili kar na šolo in posebej še na učitelje. Stvar pa ni tako enostavna. Na vsak način se je treba vprašati zakaj so se baš ti in ti dijaki tako ustrašili neuspehov v šoli, da so se rajši zatekli v smrt.

Dijaške tragedije — samomori in begi od doma so na vsak način potrebni temeljitega in vsestranskega proučevanja. Kakor že rečeno, je treba enako temeljito proučiti razmere doma in v šoli. Pri tem bo gotovo postalo jasno, da so nujno potrebne mnoge reforme v šolah glede pouka in tudi glede praktičnega izobraževanja učnih moči. Razvidno pa bo tudi, da bodo morali starši revidirati svoje zahteve in nade, ki jih stavijo na šolo.

Naslednja tragedija, ki se je odigrala v rodbini slovenskega častnika — Ljubljančana v Osijeku, da tudi mnogo misliti: Komandantu osiješke smodnišnice g. Henriku Pečku se je ustrelil edini, še ne 19letni sin Dušan. Delal je baš zrelostni izpit iz 8. realne gimnazije in profesor mu je dejal, da ne bo napravil mature iz srbohrvatskega jezika. Ta napoved je nesrečnega mladeniča tako potrla, da si je še isto noč končal svoje mlado življenje s kroglo v srce. Drugi dan pa je došlo sporočilo, da je vendarle napravil maturo. Ko se je pokojni Dušan nedavno mudil v Ljubljani in je prisostvoval 25letnici gledališkega delovanja svojega strica g. Bojana Pečka, je temu še tožil, da ima zelo strogega profesorja za srbo-hrvaščino. Pokojni mladenič je bil marljiv in dober in je gotovo, da ga je, kakor je bilo navedeno tudi v njegovem poslovilnem pismu, gnal v smrt samo strah pred neuspehom v šoli.

Iz takih tragedij se večkrat vidi tudi krivda učiteljev, ki mislijo, da je ono, kar poučujejo, najvažnejše in da ne smejo odnehati niti za las od svojih predpisov. O prestrogih profesorjih je gimnazijski ravnatelj Vaso Stajić nedavno pisal takole: Če učenci ponoči iz jeze pretepejo kakega profesorja, se javnost bolj razburja kakor pa tedaj, ko profesor s svojimi kolegi o belem dnevu učencem ubija v glave cele generacije... Upravičeno pa je tudi naziranje, da so starši v mnogih primerih krivi, da hodijo njihovi sinovi in hčere v šolo samo zaradi diplome. Starši vlagajo v šolo kakor v kakšen denarni zavod svoj denar, da bi otrok naposled dobil diplomo. Dijaških tragedij bi bilo gotovo konec, če bi se doma in v šoli obujala zavest, da ima mladina tudi brez predpisanih naukov in redov v sebi velik življenjski kapital. Starši in učitelji bi morali vzajemno mladino navajati k spoznanju, da je šola sicer forum, kjer se doseže izobrazba, a da je tudi poleg šole še mnogo vzgoje in naukov za življenje.

Holandski publicist o Južni Srbiji

Zgražanje nad »makedonstvujuščimi«, ki s svojimi zločini kvarijo idilo južnosrbskih vasi

Ugledni holandski publicist g. A. den *Dolard* je prepotoval že precejšen del našega juga in je o tem že marsikaj napisal v amsterdamskih listih in revijah. Te dni je izšel v nekem amsterdamskem listu njegov opis letošnjih velikonočnih praznikov v okolici Skoplja. Daljši podlistek nosi naslov: »Vas, ki pleše«, za podnaslov pa: »Neprebavljiva velikonočna pisanka«.

Holandski publicist opisuje, kako ga je pot privedla v vas Bulačane v okolici Skoplja, kjer ga je prvi kmet, ki ga je srečal, slovesno pozdravil s pozdravom »Hristos Vaskresel« ter ga povabil, naj gre z njim. Že pred vasjo je začel spremljevalec klicati mimoidoče ter jim pojasnjevati, da vodi dragega gosta. Tujca je obkolila pisana množica in ga vodila v najlepšo hišo, kjer so ga sprejeli in pogostili kakor najljubšega gosta. Ko se je odpočil in okrepčal, so ga prosili še drugi vaščani, da bi jih posetil na domu ter jim izkazal čast za praznike. Povsod je bil deležen najprisrčnejših sprejemov in povsod se je moral diviti gostoljubnosti, kakor tudi lepim običajem in slikovitim ročnm delom preprostih vaščanov. Globok vtis je napravil nanj način praznovanja velikega velikonočnega praznika, posebno pa se je divil plesu, pri katerem se je udejstvovalo staro in mlado. V teh narodnih plesih je videl nekaj klasičnega, v vsem življenju malih vasi pa pravo idilo.

Že drugi dan pa se je lahko prepričal kako kvarijo tako idilo divjaški teroristi iz Bolgarije. Ko je prišel v vas Dramčo, je bil priča, kako je neki neznanec v kmečki obleki prinesel nekemu uglednemu vaščanu v vrečo zašit omot, katerega pa so šele pravočasno in k sreči na dovolj previden način odprli in našli v njem velikonočno pisanko zloglasnega Vanče Mihajlova iz Bolgarske — peklenski stroj. Komu je bil namenjen, se niti ne ve, znano je samo to da so ga preko meje prinesli teroristi v svoji zločinski ulogi »osvobodilcev Makedonije«. Peklenski stroj mogoče ni bil niti namenjen kmetu, kateremu bi bil prav lahko uničil dom in življenje. Pisec se je prepričal, da zločinska družba Vanče Mihajlova kar na slepo izvršuje krvave zločinske naklepe, da bi tako manifestirala svoj obstoj, ko res nima drugega namena, kakor porušiti to, kar je ustvarila civilizacija v južnosrbskih krajih in miroljuben značaj njenega, za mir in red tako dovzetnega prebivalstva.

Holandski publicist je tudi navedel, da so se vaščani takoj po prejemu »neprebavljive pisanke« oborožili in začeli zasledovati zločince, ki so prišli preko bolgarske meje. Z njimi so tudi obračunali in so storili s tem dobro delo ne samo v svoje varstvo, temveč tudi v zaščito civilizacije, kateri delajo takozvani »makedonstvujuščі« največjo sramoto in škodo.

Omembe vredno je tudi to, da je isti holandski publicist obiskal prej tudi Bolgarijo in da se je hotel najtočnejše prepričati, kaj je prav za prav na takozvanem makedonskem pokretu. Prišel pa je do istih sklepov kakor pokojni veliki francoski novinar in pblicist Albert Londres, ki je lani nekaj mesecev pred svojo tragično smrtjo na parniku »Georges - Philippar« v svoji knjigi »Teror na Balkanu« opisal makedonstvujušče, ki so že davno izgubili vsako idejo ter si nasilje in umore postavili za svoj smoter. Londres se je razgovarjal s prvaki takozvanega makedonskega revolucionarnega pokreta, ki so mu vsi na dolgo in široko govorili o zarotah nekdanjih makedonskih rodoljubov l. 1893 proti turškemu nasilju, prešli pa brez besede preko dolge vrste let, ko so nekdanji junaški zarotniki že davno izvršili svoje naloge, in so ljudje, ki si sedaj lastijo ime makedonskih revolucionarjev, postali navadna teroristična družba v veliko škodo Bolgarov in vsega slovanskega juga.

Otroke na morje, solnce in zrak!

Kolonija mestnega socialnega urada v Kraljevici, Breznici in Mednem

Ljubljana, 20. junija.

Socialni urad mestne občine bo po svoji stari dobri navadi tudi letos poslal večje število revnih ljubljanskih otrok, ki so potrebni solnca, zraka, vode in okrepčila, na počitnice k morju in na Gorenjsko. Prošenj je prejel socialni urad okrog 500 in prav lepemu uspehu tombole, ki se je v ta namen vršila prejšnjo nedeljo na Kongresnem trgu, se je treba zahvaliti, da je mogel socialni urad izmed 500 prosilcev ugoditi okrog 300. Med prosilci pač ni bilo skoraj nikogar, ki ne bi bil potreben, toda ob razpoložljivih sredstvih je bilo treba izbrati najbolj potrebne.

Ljubljanski otroci bodo tudi letos letovali v Kraljevici v Hrvatskem Primorju, v Breznici pri Žirovnici in v Mednem. V vsakem kraju bosta organizirani po dve koloniji v juliju in avgustu, vsaka po mesec dni. V Kraljevico pojde okrog 60 otrok. Prebivali bodo v Domu Franje Tavčarjeve obenem s kolonijo Kola jugoslovenskih sester pod vodstvom Kola, spremljala pa jih bo tudi uradnica mestnega socialnega urada. V Breznico jih pojde okrog 70, v Medno okrog 160. Obe ti dve koloniji bosta pod vodstvom učiteljev in učiteljic. Za Medno je dala mestna občina tudi zgraditi novo zložljivo barako, v kateri bo prostora za 60 otrok. Dočim so mali mednanski letoviščarji iz Ljubljane morali doslej prebivati v stari, že precej razpadli Deckerjevi baráki, bodo letos precej komodno in prijetno ložirali v novem domu.

Vse kolonije so seveda organizirane ločeno glede na spol: enkrat fantje, enkrat dekletca. Po starosti pa so otroci pomešani med seboj, tako da najstarejši, štirinajstletni lahko po potrebi pomagajo svojim mlajšim tovarišem. V kolonije sprejema socialni urad samo šolarske otroke.

S tem, da je vse pripravil za počitniške kolonije, je mestni socialni urad izpolnil dobršen delež svojih poletnih nalog. V poletnih mesecih na socialnem uradu ni tistega silnega prometa, kakršen je pozimi ko so beda, glad in mraz na vrhuncu. Tople dneve uporablja tudi socialni urad za to, da si nabere novih življenjskih moči za boje, ki ga še čakajo za prvimi snegovi, da nabere sredstev, iz katerih bo čez zimo tekla pomoč onim, ki bodo zašli v največje stiske. Zdaj pa socialni urad izdaja skromne podpore le v najbolj nujnih primerih, kakor ob koncu šolskega leta, ko mnogi marljivi, talentirani študentje nimajo za izpitne takse in šolske knjige itd Prav tako pa ima socialni urad zmerom dovolj skrbi za številne otroke najbednejših mater in brez mater, ki jih mora ob svojem strošku vzdrževati v reji, za siromake ki jih oskrbuje po zavodih in za vse najbednejše izmed bednih, ki nimajo nobene druge skrbeče roke nad seboj kakor mestni socialni urad.

Motnje v želodcu in črevesu, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoziteto, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo **»Franz Josefove« grenčice.** Zdravniki svetovnega slovesa hvalijo izboren učinek, ki ga ima **»Franz Josefova« voda** v svoji lastnosti kot milo odvajajoče sredstvo zlasti pri močnokrvnih, korpulentnih osebah, satikarjih in hemoroidalno bolnih. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Strašen primer podivjanosti

Pijani mladeniči so po »pomoti« ubili družinskega očeta

Škocijan, 20. junija.

Že precej let ni beležila kotlina med Krškim, Novim mestom in Mokronogom toliko ubojev kakor letos. V žalostnem spominu so še divjaški uboji v Vozeniku v škocijanskih hribih, na Raki in v Škocijanu ter v Leskovcu pri Krškem. Ti uboji so bili zaključek neprestanih fantovskih prepirov in pretepov, do katerih je prišlo v pijanosti. Pije se več kakor kdaj poprej. Vinogradniki, ki ne morejo prodati svojega vina, si pomagajo iz zadreg na ta način, da ga prodajajo na drobno po zelo nizkih cenah. Mnogo se pije tudi pri delu, zlasti sedaj, ko so spet oživeli vinogradi.

Te dni so kopali v vinogradu posestnika Janeza Ruparja. Bilo je okrog 20 kopačev in se je ves dan čulo iz vinograda veselo petje. Ti fantje pa so bili pametni in ni prišlo med njimi do sporov. Ko so se prijateljsko zvečer razhajali, je Janez Kocijan iz Zagrada pri Škocijanu, reven posestnik, ki mora skrbeti za večjo rodbino in hodi zato pomagat premožnejšim posestnikom, najbrž v neki čudni slutnji zaprosil dva tovariša, da bi ga spremljala proti domu. Tovariša sta mu ustregla, na razpotju Klenovik-Zagrad pa so se ločili in je Kocijan sam nadaljeval pot proti Zagradu. Ko sta se tovariša od razpotja oddaljila kakih 50 korakov, pa sta zaslišala za seboj lomastenje in udarce. Napotila sta se nazaj in naletela ob cesti na nepremično ležečo postavo.

Pri slabi svetlobi sta naposled le ugotovila, da je to njun tovariš Kocijan Klicala sta ga, mož pa dolgo časa ni dal glasu od sebe. Naposled je pričel stokati tovariša sta ga dvignila in vodila proti domu, kakor sta pač mogla. Kocijanu je vrela kri iz mnogih ran. Doma, ko so ga za silo obvezali, je bil pri zavesti ter je izpovedal naslednje:

Ko so se ločili, je hitro krenil proti domu, naenkrat pa je izza drevja slišal korake in takoj nato so že začeli padati po njem silni udarci. Zgrudil se je in izgubil zavest. Napadalci niso spregovorili niti besede. Nesrečnež je ob dveh zjutraj podlegel strašnim ranam in zdravnika iz Mokronoga in Krmelja sta pozneje ugotovila, da bi bila vsaka zdravniška pomoč brezuspešna, ker so bile tri rane na glavi smrtne, obisti pa popolnoma zmečkane. Hude udarce je imel tudi po telesu. S krampi je bil 13krat udarjen z vso silo in sta zdravnika dejala, da ne pomnita tako hudega primera.

Škocijanski orožniki so takoj uvedli preiskavo in aretirali tri mladeniče — dva od njih sta celo mladoletna —, ki so istega dne delali v nekem sosednem vinogradu. Eden od aretirancev je baje že priznal uboj, trdi pa, da je bil izvršen po pomoti. Napadalci so čakali na nekega drugega Zagradčana, s katerim so se bili poprej sprli. Po nesrečnem Kocijanu, ki jim je po naključju prišel v zasedo, so udrihali z vso silo s krampi in niso niti pogledali, koga bijejo.

ŽENSKA KAZNILNICA

Idilična ljubezen lepe cvetličarke in mladega inženjerja!

Nedolžno obsojena na električni stol!

Rešitev iz objema smrti! Revolucija v ženski kaznilnici! Globoko ganljivo filmsko delo o dveh nedolžno na smrt obsojenih ljubečih se srcih!

Danes ob 4., ¼8. in ¼10. zvečer

Globoko znižane letne cene, a kljub temu premiera velefilma.

Vsako soboto nov Paramountov zvočni tednik!

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Smola tatinskih ciganov

Škocijan, 20. junija

V nedeljo okrog poldneva je lilo ko iz škafa. Ko je bila ploha najhujša, sta skozi Škocijan dirjala na dveh lepih, debelih konjih dva cigana. Po njunem sumljivem obnašanju je bilo lahko sklepati, da bi se rada neopažena pretihotapila skozi Škocijan. Če ne bi pomagalo naključje, bi se jima brez dvoma to posrečilo.

Prav v onem času je prebiral na orožniški postaji službujoči orožnik g. Krajnc pošto, ki je dospela z avtobusom. Ko je čital brzojavko, v kateri je bilo orožniški komandi sporočeno, da so nekje na Gorenjskem ukradli cigani dva konja, je zaslišal peketanje konjskih kopit Pogledal je skozi okno in zagledal cigana na konjih Brez pomišljanja je sedel v najhujšem neurju na kolo in se peljal za ciganoma, ki ju je dohitel in ju pozval, naj obstaneta. Ko sta cigana zaslišala ta klic, sta že skočila s konj in stekla proti potoku Radulji, ki je oddaljen od ceste le kakih 50 m. Na onem mestu je Radulja okrog tri metre globoka in prav tam je jez preko Radulje. Brez oklevanja sta skočila v vodo in hitro po jezu stekla na drugo stran in nato v bližnji gozd.

Orožnik je poizkušal cigana oplašiti s streli, vendar pa je bila razdalja prevelika Moral se je zadovoljiti s tem, da je zajel oba konja, ki ju je predal županu g. Globevniku. Takoj nato je javil zadevo drugim orožnikom in skupno so se vsi na kolesih odpeljali proti Krškemu, kjer se jim je posrečilo oba cigana aretirati. Požrtvovalnim orožnikom, posebno g. Kranjcu velja vsa pohvala!

KULTURNI PREGLED

Slovenska lirika v nemškem prevodu

Prevodov iz slovenske lirike v nemščino je že lepo število — od Prešerna preko raznih njegovih prevajalcev, zlasti Samhaberja, do najnovejših, vendar bi bilo z dosedanjim gradivom težko sestaviti tak cvetober slovenske poezije v nemščini, ki bi dostojno reprezentiral originalnost in silo naše lirike. Zakaj pri resnični poeziji, ki noče biti zgolj verzificirana pripovedka ali didaktika, je težišče v njeni formi, v tankočutni dognanosti izraza, v tistih subtilnih jezikovnih finesah, ki jih v slovstvu vsakega naroda odkrivajo in do zadnjih odtenkov brusijo samo poetje. V tem je — med drugim — funkcionalni pomen poezije za narodovo kulturo, in to staro resnico prav danes kaj radi pozabljajo. Zaradi silne občutljivosti, dejal bi, naravne krhkosti pesniške oblike (izraza, ritma), je za dobro prevajanje poezije potrebna umetniška kongenialnost in posebej še prevajalčeva dispozicija za tega poeta. Pesnik mora prevajalcu »ležati«, to se pravi: njegov čuvstveni in miselni svet, njegova svojstvenost mora biti v nekakem duhovnem sorodstvu s prevajalcem. Samo taki prevodi obdrže svojo vrednost in naposled — samo tako prevajanje ima pravi smisel.

Zdi se mi, da gradivo za resnično reprezentativno, v vsakem pogledu dostojno nemško antologijo slovenske lirike šele nastaja. Tako so nam »Blätter aus der slowenischen Lyrik«, ki so izšli za kongres PEN-klubov v Dubrovniku, razodeli prevajalko, ki ima nedvomne sposobnosti za prevajanje slovenske moderne poezije v nemščino: gospo Lili Novy, ki je tu zbrala svoje prevode iz Cankarja, Ketteja, Otona Župančiča, Josipa Murna in Alojza Gradnika. Ga. Novy je doslej priobčila nekatere prevode v literarni prilogi zagrebškega »Morgenblatta« in morda še kje; s to zbirko, ki je prvi knjižni dokument njenih prevajalskih sposobnosti in njenega okusa, je stopila pred nas kot zrela, polnovredna prevajalka, ki vzbuja zaupanje in respekt z neovrgljivo kvaliteto svojih prevodov.

Ga. Novy je za prevajanje iz slovenske lirike izpolnila predvsem osnovni pogoj: ne pozna samo slovenščine do njenih najrahlejših odtenkov, marveč očitno pozna do odtenkov tudi nemščino. Za tako znanje nemškega jezika je kajpak potrebna poleg neke prirojene občutljivosti za jezik tudi obsežna literarna kultura. Njena nemščina je, kakor se nam zdi, instrument, ki na njem ne igra samo lahko in dobro, marveč že kar virtuozno. Njena copia verborum je obilna, zato lahko pri pregibanju verzov, rimah in ritmu izbira izraze po njihovi večji ali manjši poetski »teži« in jih obrača in pili v finese, ne da bi se zadovoljila zgolj s približno vsebinsko točnostjo in navadno jezikovno pravilnostjo. Obenem pa kaže ta prevajalka posebno duševno sozvočnost z našimi poeti, zlasti z Župančičem; tako prehaja pri svojem prevajalskem delu od jezikovne reprodukcije njihovih verzov k stvarjalnem podajanju njih najintimnejše vsebine. Medtem ko povprečen prevajalec ne reši od pesniškega umotvora niti dobre polovice njegovih, z izvirnim jezikom in njegovo poetično formo tako tesno zvezanih pesniških odlik, je očitno, da gospa Novy dela z mnogo višjim odstotkom. Zaradi tega čitamo njene prevode z resničnim užitkom.

Ne trdim, da izreden poznavalec nemškega pesniškega jezika ne bi mogel tudi na tej lepo cvetoči njivi odkriti prav nobenega osata: nič, kar je človeškega, ni popolno. Vendar je že dovolj, da čitatelju, ki je vajen čitati nemško poezijo in ki pozna našo liriko, na tej pesniški njivi nič ne moti občutja harmonije in onega notranjega pesniškega ugodja, ki je zadeva nagona ali intuicije, ne pa jezikovno - umstvenega razglabljanja. In ta ubranost ti diha z vsake strani. Naj navedem za primer prve tri kitice izvirnika in prevoda Župančičeve pesmi »Nočni psalm«:

Zvezde hité čez visoko polnoč
tihe, zlate;
škoda zate,
duh, kam blodiš obupujoč?

Ptič prešumel je plaho gaj
do družice:
tam cvetlice:
vonj in šepet je obkrožil ves kraj.

Pošlji še enkrat k zvezdam oko:
svetla cesta
v bajna mesta,
duš tam hrepenenja pojó.

V prevodu ge. Nove:

Sterne in Höhen der Mitternacht ziehn
stille Pfade;
Geist, wie schade,
dass du verzweifelt irrst dahin!

Scheu flog die Nachtigall im Hain
zum Genossen;
Blumen sprossen:
Düfte kreisten die Stelle ein.

Wende den Blick zu den Sternen empor:
Lichter Grenzen
Städte glänzen,
Seelen singen Sehnsucht im Chor.

Posebno popolno se mi zdi »Prebujenje« in »Joži Bercetu v spomin«. Mimo navedenih treh pesmi predstavljajo O. Župančiča še »Hej, oblaki preko polja«, »Večer«, »Telesa naša«, »Belokranjska deklica«, »Jezero«, »Melanholija«. Ivan Cankar je zastopan s tremi pesmimi, Dragotina Ketteja dovolj krepko karakterizirajo tri pesmi, Murnova pesniška osebnost je takisto osvetljena s tremi prevodi. Iz Gradnikove poezije, ki je danes z vso pravico stopila v ospredje našega Parnasa, pa so prevedene pesmi: »V mraku«, četrta iz »Pisem«, »Besede iz groba«, »Eros - Tanatos«, »Izpoved« in »V zoreči jeseni«.

Izbira je kajpak nepopolna, kar je v kratkem uvodu poudaril kritik J. Vidmar. Zbirka je improvizirana, vendar prevodi po svoji pesniški vrednosti na srečo nimajo pečata improvizacije in priložnostne izdaje.

Posebne pohvale pa je vredna tudi knjiga sama po sebi. Pri nas so bibliofilske izdaje redek pojav; koliko tehničnih pogojev imamo zanje, pričajo prav »Blätter aus der slowenischen Lyrik«. Čeprav je bila ta knjiga tudi grafično improvizirana, natisnjena brez dolgega premišljanja in iskanja izredne opreme, je prišla v svet v obliki, ki je za slovensko knjigo izredna. Tisk in oprema delata čast Delniški tiskarni v Ljubljani in sta nov dokaz njene kvalitetne zmogljivosti v črni umetnosti.

»Blätter aus der slowenischen Lyrik« so izšli v založbi PEN-kluba. Natisnjenih je bilo samo 400 numeriranih izvodov, četrtina vse naklade je bila razdeljena med tuje književnike, ostalo pa čaka domačih kupcev. Povsod bi tako bibliofilsko izdajo, ki bo čez nekaj časa postala redkost, bistrovidni knjigoljubi kar razgrabili, pri nas pa je treba, kakor se zdi, bibliofilstvu šele utirati pota. —o.

VSAK NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

Domače vesti

+ **Novo predsedstvo jugoslovenske kolonije v Franciji.** Iz Pariza nam poročajo, da je bil v soboto na seji upravnega sveta jugoslovenske kolonije v Franciji namesto pokojnega Svetislava Jovanovića soglasno izvoljen za predsednika kolonije dosedanji prvi podpredsednik g. Krešimir Kovačić, za I. podpredsednika je bil izvoljen g. Rudolf Kavšek, za II. pa inž. Stevan Jovanović; gg. dr. A. Arnautović in Štefan Pihler ostaneta generalni tajnik in blagajnik kolonije.

+ **Lastnik »Daily Telegrapha« na našem Jadranu.** V splitsko pristanišče je priplula angleška luksuzna jahta »Rodiam«, ki ima 4 potnike in 18 mož posadke. Na tej jahti je tudi lord Nordklief, lastnik velikega časopisnega podjetja »Daily Telegrapha«. Jahta bo iz Splita odplula proti Albaniji.

+ **Prihod angleške sredozemske mornarice.** V Dubrovnik je došla vest, da je definitivno odrejen dan prihoda angleškega sredozemskega brodovja v naše morje. Prve vojne ladje bodo priplule 29. t. m., druge jim bodo pa sledile v presledkih. Priplulo bo skupno 30 angleških vojnih ladij raznih kategorij.

+ **Gunduličeva ulica v Lwovu.** V Dubrovnik je došla vest, da je uprava mesta Lwova na Poljskem imenovala eno ulico svojega področja po velikem dubrovniškem rojaku pesniku Gunduliću. Občinska uprava v Dubrovniku se je zaradi te počastitve zahvalila brzojavno Poljsko-jugoslovenski ligi v Lwovu.

+ **Na Sušaku urejujejo muzej.** Občinska uprava na uSšaku je na svoji zadnji seji sklenila ureditev mestnega muzeja. V ta muzej bodo spravili razne zgodovinske ostanke, ki jih shranjuje občinska uprava, ter razne zanimivosti okolice, med katerimi bo zavzemal važno mesto ogromni morski pes, ki so ga 6. t. m. ulovili v bakarskem zalivu. Ta redek gost našega Jadrana je dolg preko 5 m, težak pa okrog 1000 kg. Občina se je že obrnila na nekega preparatorja v Zagrebu, ki bo to redko morsko zver prepariral. Mestni muzej v Zagrebu ima med svojimi zanimivostmi tudi morskega psa, ki je zašel k nam iz severnih voda, a je dosti manjši od onega, ki so ga ujeli pri Bakru.

Odstranitev zobnega kamna izvrši najbolje Vaš zobozdravnik, toda njegovo tvorbo preprečite lahko s stalno uporabo Chlorodont zobne paste. Tuba Din 8.—.

+ **Lutkovna razstava ob kongresu Unime.** Kakor smo že poročali, bo kongres Unime 4. in 5. julija. Pokroviteljstvo nad kongresom je blagohotno prevzel ban g. dr. Drago Marušič. Ob tej priliki bo velika lutkarska razstava v paviljonu »Mi« na velesejmu, ki naj pokaže jasno sliko zlasti jugoslovenskega lutkarstva. Zveza je že po okrožnici pozvala lutkovna gledališča v Jugoslaviji, da se udeleže razstave. Ker je na razstavnem prostoru dovolj prostora, so vabljena vsa lutkovna gledališča, da pošljejo na to razstavo vsaj nekoliko svojih lutk ali celo kompletno sceno, torej tudi kulise, seveda brez odra, ker so odri na razstavnem prostoru pripravljeni. Material se lahko pošlje po nizki tarifi z železnico. Za odposlani material prevzame vso odgovornost Jugoslovenska lutekarska zveza v Ljubljani. Ker bo razstava otvorjena že prihodnjo nedeljo, 25. t. m., je treba razstavni material poslati najkasneje do sobote 24. t. m. na naslov: Vaclav Skružný, Ljubljana, atelje Narodnega gledališča.

+ **Slovensko planinsko društvo v Ljubljani** priredi 25. t. m. v nedeljo ob pol 10. svečano zborovanje za proslavo 40 letnice obstoja. Zborovanje bo otvoril g. predsednik dr. Pretnar z nagovorom Nato sledi spominski govor g. dr. Josipa Tominška, urednika »Planinskega vestnika«. Po tem govoru se bodo predvajali odlomki iz planinskih filmov »V kraljestvu Zlatoroga«, »Triglavske strmine« in »Triglav pozimi« Vabljeni!

+ **Planinske koče.** SPD v Ljubljani naznanja, da bodo odprte in oskrbovane vse planinske koče v Kamniških planinah, Karavankah in Julijskih Alpah 25. t. m. razen Krekove koče na Ratitovcu, ki se otvori v torek 27. t. m.

+ **Razstava starih bosanskih dokumentov** bo prirejena v Sarajevu ob 30 letnici muslimanskega prosvetnega društva Gajret. Podružnice Gajreta in tudi privatniki so poslali že mnogo zanimivih starinskih dokumentov za razstavo. Tako so zbrali v Tuzli večje število starinskih knjig v turškem in arabskem jeziku iz 5. in 7. stoletja, ki so jih pisali Bosanci in ki vsebujejo veliko bogastvo zgodovinskih, kulturnih in socialnih podatkov iz preteklosti. Zbrane so tudi obleke, orožje in drugi spomini na mnoge junake iz bosanskih narodnih pesmi

+ **Revščina sobojevnika kralja Petra.** V Sarajevo je prispel iz vasi Božič pri Prijedoru 90 letni Lazar Turudija, ki je bil sobojevnik blagopokojnega kralja Petra. V bojih v Bosni je bil tudi ranjen, na stara leta pa je ostal brez vsake pomoči v največji bedi. Starček komaj hodi in tudi vid mu peša. Rad bi v svoj domači kraj blizu Pakraca, pa nima nobenih sredstev za pot. V sarajevskih listih je izšel apel na dobra srca, da bi pomagala bednemu in mnogo zaslužnemu starčku.

+ **Spekulacije v škodo beograjskih siromašnih otrok.** Na občnem zboru beograjskega društva za varstvo in vzgojo otrok je posebna komisija ugotovila, da so se pod prejšnjo upravo z društvenim denarjem vršile vsakovrstne spekulacije in da se je zapravilo na škodo najrevnejših otrok okrog milijon dinarjev če ne več. Vodilni odborniki so se udejstvovali tudi pri neki banki in tako pri svojih spekulacijah zapravili velike društvo tako potrebne vsote. Zborovalci so sklenili prijaviti vse malverzacije sodišču, imeni dveh prejšnjih odbornikov, ki imata največ krivde na izgubi, pa bodo zbrisali z marmornate plošče v društvenem domu.

+ **Izviri nafte pri Tuzli.** Na povabilo naše vlade preiskujejo v okolici Tuzle tamošnje izvore nafte že nekaj dni znani berlinski geolog Beischlag, njegov asistent Bayer in profesorji beograjske univerze. Po izjavi geologov je glavni vrelec nafte 2 km od Mitrofana in 15 km od Tuzle na potu proti Siminhanu.

+ **Blaznež zažgal bolnišnico.** Banovinska bolnišnica Kruševac pri Podgorici je bila te dni z bolniki vred v veliki nevarnosti. Neki slaboumni bolnik, ki so ga pre nji dan privedli iz neke vasi, je v svoji sobi zažgal opremo, potem pa se je spravil na streho in metal z nje na vse strani opeko. Ogenj se je razširil na tri sobe in s strežniki in gasilci z velikimi težavami rešili bolnike, udušili ogenj ter naposled ukrotili nevarnega blazneža.

+ **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

Iz Ljubljane

u— **Počastitev spomina Vekoslava Spinčića.** Na izrecno željo iz sokolskih vrst se prične spominski večer za pokojnim Vekoslavom Spinčićem, ki ga prirede ljubljanska obramba, emigrantska in druga nacionalna društva, drevi ob 20.330 v Sokolski dvorani na Taboru. Prvotno je bilo določeno, da se prične večer ob 20, ker se ga pa udeleži tudi mnogo Sokolov, ki bi morda ne mogli pravočasno prispeti z nastopa naraščaja in vojske, je bil pomaknjen začetek za pol ure naprej. Opozarjamo ponovno ljubljansko prebivalstvo na to počastitev spomina velikega istrskega in jugoslovenskega prvoboritelja v trdnem prepričanju, da se mu bo tudi Ljubljana poklonila tako lepo in dostojno, kakor so se mu druga naša mesta.

u— **Zahvala ljubljanskemu prebivalstvu.** Mestna občina ljubljanska je priredila dne 11. junija 1933 na Kongresnem trgu veliko tombolo v korist svojim dečjim počitniškim kolonijam. Tombola je nad vse pričakovanje tako v moralnem kot v gmotnem pogledu dobro uspela. Vsemu prebivalstvu mesta Ljubljane, ki je s svojim sodelovanjem pri tomboli pripomoglo k uspehu in s tem omogočilo velikemu številu naše revne in bolne dece, da si v počitniških mesecih zdravstveno opomore v počitniških kolonijah mestne občine ljubljanske, izrekam v imenu te dece najprisrčnejšo zahvalo. Župan in mestni načelnik: dr. Dinko Puc.

u— **Cankarjev »Jakob Rudac« v dramskem gledališču.** Po daljšem odmoru bo »Preporodova« dramska sekcija spet stopila pred javnost z dramo Ivana Cankarja »Jakobom Rudo« 24. t. m. v dramskem gledališču ob 20. Upajmo, da bo naša javnost znala ceniti delo požrtvovalnih srednješolcev in dramo v velikem številu posetila, posebno ker je čisti dobiček namenjen v podporo siromašnim dijakom. Režiral bo igro režiser g. Milan Skrbinšek, ki se je potrudil, da jo je z mladimi igralci vestno naštudiral. Vstopnice se bodo prodajale vsak dan v »Preporodu«, Tomanova ulica (za Narodnim domom) od 9. do 12. in od 15. do 20.

u— **Jadranska straža v Ljubljani** vabi članstvo, da se udeleži komemoracije za istrskim voditeljem Vekoslavom Spinčićem, ki jo pripravlja posebni odbor narodnih in obrambnih društev. Spominski večer bo drevi ob 20. v dvorani na Taboru, a danes zjutraj ob 7. bo maša zadušnica v cerkvi sv. Jakoba.

POPOLNA POGODBA

v smislu zavarovalnega zakona in ne kaka prostovoljna podpora ali dajatev je za

vsakega naročnika „Jutra“

nezgodno zavarovanje pri **Zavarovalnici »Triglav«.** **Vi še niste naročnik?**

u— **Primorski akademiki,** udeležite se komemoracije za pokojnim narodnim poborником Spinčićem drevi ob 20. na Taboru.

u— **Društvo »Tabor«.** Drevi komemoracija za pokojnim Vekoslavom Spinčićem. Zbirališče članov ob tričetrt na 20. pred realko (Vegova ulica), odkoder pojdemo skupno na Tabor. Vsi!

u— **Zaključni prosvetno-družabni večer »Krke«** v tej sezoni bo v petek 23. t. m. pri Mikliču. Na sporedu je poleg poročila o tujskem prometu na Dolenjskem koncert baritonista Draga Žagarja. G. Žagar bo pel samo narodne pesmi. Po koncertu godba. Brez vstopnine!

Zlatih sončnih žarkov polno je na Kofcah! Tedenska oskrba samo Din 315.- do 385.-. Podrobna pojasnila: Kveder, Kofce nad Tržičem.

u— **Samaritanke in Samaritani krajevnega odbora Rdečega križa v Ljubljani,** ki so bili dodeljeni za sanitetno službo na sokolskem zletišču, naj se javijo danes od pol 18. do 18. ure v krojih in opremljeni pri glavni ambulanci na sokolskem telovadišču.

u— **Preporodovci!** Drevi ob 20. vsi na Tabor, kjer bo komemoracija za pokojnim profesorjem Vekoslavom Spinčićem. Zbrali se bomo v društvenem lokalu, odkoder pojdemo skupno na Tabor. Enako pozivamo ostale srednješolce, ki niso člani našega društva, da se poklonijo spominu pokojnikovemu in da tako pokažemo, da jugoslovenska srednješolska mladina ne bo nikoli pozabila naših zaslužnih mož!

u— **Seja Jugoslovenske lutkarske zveze je preložena zaradi nastopa naraščaja in vojske drevi od 20. na 21. uro.**

u— **Zaradi javnega sokolskega nastopa se preloži občni zbor Društva za ustanavljanje šolskih zobnih ambulatorijev na četrtek 22. t. m. ob 18. v OUZD na Miklošičevi cesti.**

DANES DRAŽBA

moških oblek, hlač, površnikov i. t. d.

v PREŠERNOVI ULICI ŠT. 54

u— **Ne nadlegujte gasilskega urada!** V zadnjem času se dogaja, da kličejo razne privatne stranke ob požarih mestni gasilski urad in zahtevajo razna pojasnila o nastalem požaru. Ker obremenjujejo s tem telefonske aparate mestnega gasilskega urada ravno v času, ko je brezhibno funkcijoniranje teh aparatov neobhodno potrebno, prosi mestno načelstvo v Ljubljani vse prebivalstvo, da ob takih prilikah ne nadleguje mestnega gasilskega urada z nepotrebnimi vprašanji, ker s tem moti brezhibno funkcijoniranje gasilske službe.

u— **Kopalcem se letos obeta slaba letina.** Zaradi skrajno neprijaznega vremena kopalci letos kar ne pridejo na svoj račun. Proti koncu junija so po navadi naše »plažeč« na Savi, Ljubljanici in drugod že zdavnaj polne živahnega vrveža, letos pa kulturi vode, solnca in zraka narava kar ne da razmaha. Tiste bore minute, ko solnce vendarle toliko posije na zemljo, da se tla osuše, pa se že nekaj dni na »Špici« vztrajno zbirajo trume najbolj nestrpnih kopalcev, ki se v skrbi, da bo letošnja sezona prekratka, zadovolje tudi s kalno, od dežja zalito Ljubljanico. — Za letošnjo kopalno sezono, ki ji bo solnce prav gotovo posijalo prej ali slej, se pa tudi v resnici obeta na Ljubljanici nov razmah. Lastniki čolnov, ki so bili kopalcem zmerom prav privlačna točka, so svoja vozila čez leto v precejšnji meri motorizirali, tako da bo tudi na skromno »Špico« polagoma podrla moderna tehnika in civilizacija s svojim komfortom.

INTERNAT ZA DIJAKINJE RAZNIH ŠOL

Zavod šolskih sester v Mariboru naznanja, da bo imel v novem šolskem letu v svojem internatu posebne oddelke za dijakinje raznih šol ter jim nudil poleg popolne oskrbe tudi pomoč pri študiju in nemško, oziroma francosko konverzacijo. Otvoril bo tudi 5-mesečni in celoletni tečaj za pouk v nemškem jeziku. 7462

u— **Smrtna kosa.** Obitelji Grabnarjevi je umrla ljubljena hčerka Vikica, ki jo bodo danes ob 17. pokopali na viškem pokopališču. Naše iskreno sožalje!

u— **Zanimivosti s trga.** Na ljubljanski trg so včeraj prispele prve breskve iz Italije. Bile so brutto 15 Din kg na debelo, na drobno 20—24 Din. Zaradi boljšega vremena je dovoz češenj iz Bosne in Dalmacije večji. Iz Brčkega je včeraj prispelo na trg do 3000 kg bosanskih češenj, ki so bile na debelo po 5 do 6 Din, na drobno 6 do 8 Din kg. Iz sostrske okolice so prišle prve domače češnje, ki so jih kmetice prodajale 4 do 6 Din po kakovosti. Belokrajinske češnje so bile 6 do 8 Din. Lepo vreme je pripomoglo, da je prišlo včeraj na trg izredno mnogo rdečih gozdnih jagod. Prinesle so jih nabiralke od Grosupljega pa tja čaleč do Krke. Zaradi obilice so cene močno padle. Liter jagod je bil včeraj že 5 do 6 Din, dočim pretekli teden še 8 do 10 Din. Borovnice so bile že po 2 Din liter. Tudi gob je bilo precej. Dobra merica jurčkov je bila 4 do 5 Din. Stročjega fižola je vedno več na trgu, seveda še ne domačega, marveč uvoženega. Stročji fižol je bil na debelo 6.50 do 7 Din, na drobno 7 do 9 Din kg. Nov roza krompir je bil na debelo 2 do 2.50 Din, na drobno 3 do 4 Din kg. Italijanski paradižniki so bili na debelo 12 Din, na drobno 14 do 16 Din kg. Če bo lepo vreme trajalo še nekaj dni, je pričakovati na trg velikega dovoza bosanskih štajerskih in sostrskih češenj.

u— **Naval v bolnišnico.** V ponedeljek je bil silen naval v ljubljansko bolnišnico. Ta dan je bilo sprejetih 119 bolnikov, zelo malo poškodovancev in ponesrečencev. Do včeraj opoldne je bolnišnica letos sprejela že 9900 bolnikov, kar daleko presega število bolnikov, sprejetih lani do tega časa.

u— **Gradnja velikega aerodroma** pri D. M. v Polju napreduje. Tehnična dela nadzoruje inženjer-strokovnjak. Vsa dela bodo trajala še poldrug mesec in bo slovesna otvoritev aerodroma približno sredi avgusta. V kratkem prične banska uprava graditi široko, 900 m dolgo dovozno cesto, ki se bo pri znamenju za Sv. Križem odcepila od Šmartinse ceste.

u— **Dela v Ljubljanici počivajo.** Zatvornica ob Krakovskem nasipu, ki je pod nadzorstvom terenske sekcije za regulacijo Ljubljanice, bo bržčas jutri zatvorjena, ker je Ljubljanica že tako upadla, da zatvoritev ne bo povzročila večjega nastopa voda. Betoniranje Ljubljanice pa se bo težko nadaljevalo ta teden, ker je treba več dni, da se bo struga popolnoma očistila razne navlake. Ljubljanska gradbena družba je dala žlebove, po katerih je spuščala beton v Ljubljanično strugo, okovati s pločevino in je na ta način zaposlila nekaj delavcev. Poleg družbe trpe veliko škodo tudi pri delih zaposleni delavci.

u— **Deložacije v Gramozni jami.** Že davno je bilo sklenjeno, da se izpraznijo mestne barake v Gramozni jami. Deložacija 24 strank pa se je zaradi slabega vremena odlašala. Včeraj pa je mestni magistrat začel izpraznjevati barake. Deložiranim strankam bodo preskrbljena zasilna stanovanja. Deložacija se izvaja z velikimi težavami. Naravno, da je med deložiranci veliko nezadovoljstvo, toda na to so morali že mesece in mesece računati.

u— **Izgoni.** V Ravniku na Blokah rojen in tja pristojen Tone Bečaj je izgnan za pet let iz okoliša ljubljanske policije. Tržačan, a v Pijavo gorico pristojen Anton Marucelj je izgnan iz Ljubljane za 3 leta, v Planino pri Hrastniku pristojen Janez Povhe pa za 5 let. — Italijanski državljan Tone Štenič, doma iz Črnega vrha, je izgnan na nedoločen čas iz Jugoslavije.

u— **Boj beračem in postopačem.** Ljubljanska policija vodi neizprosen boj proti beračem in postopačem. Včeraj je prijela 15 sumljivih oseb, tako beračev in postopačev. Vsi so bili najprej policijsko kaznovani na nekaj dni zapora, nato bodo nekateri oddani sodišču, drugi pa izgnani v domovinsko občino.

u— **Izpred malega senata.** Zadnja leta se silno množe kazenske razprave proti krivoprisežnikom. Večinoma izreka mali senat oprostilne sodbe. Včeraj pa je mali senat neko Horjulčanko obsodil zaradi krive prisege na 2 meseca strogega zapora in sicer brezpogojno. Horjulčankina zadeva je bila prav komična. Njena mati in ona sama sta jemali na kredit blago pri trgovki Vrhovčevi v Horjulu. Ko je trgovka mater tožila pri okrajnem sodišču na Vrhniki na plačilo 4000 Din je hčerka prisegla, da je blago jemala ona na svoj osebni kredit, češ, da vodi sama zase doma lastno gospodinjstvo, dočim mati in brat vodijo svoje gospodinjstvo. Pri včerajšnji razpravi pa je prišla s svojimi izjavami v taka nasprotja, da jo je mali senat obsodil zaradi krive prisege pred okrajnim sodnikom na Vrhniki.

Pri obledeli sivorumenkasti barvi kože, motnih očeh, slabem počutku, zmanjšani delovni moči, duševni depresiji, težkih sanjah, želodčnih bolečinah, pritisku v glavi, namišljeni bolezni je pametno, da izpijete nekaj dni zapored vsako jutro na tešče kozarček naravne **»Franz Josefove« grenčice.**

u— **Damam se priporoča** novo otvorjena prikrojevalnica damske garderobe in krojev Jožica Kumelj, Gledališka 24-I izprašana v inozemstvu. Izdelovanje vse garderobe hitro in konkurenčno.

u— **Beg od doma.** Klepar, 18 letni Vinko A., rodom Ljubljančan je 16. t. m. pobegnil od doma. Ni znano, kam je krenil, najbrž ga je vleklo na jug.

Iz Celja

c— **Potujoča kmetijska razstava** prispe v Celje na Vidov dan Svečana otvoritev razstave bo ob 8.20 zjutraj na celjski postaji. Za poučno in zanimivo razstavo, ki bo odprta ves dan, vlada med občinstvom veliko zanimanje. Razstava obsega 22 modrih vagonov. V teh vagonih so pisarne, prostori za osobje in električna centrala, v ostalih 19 vagonih pa je nameščena razstava sama.

c— **Poročilo o nižjem tečajnem izpitu** na realni gimnaziji v Celju je bilo včeraj pomotno objavljeno v mariborski rubriki.

c— **Najdba ukradenega kolesa.** Včeraj so našli pri nekem gostilničarju v Košnici kolo, ki je bilo v nedeljo popoldne ukradeno mesarskemu pomočniku Alojziju Zakošku v Celju. Gostilničar pravi, da je kupil kolo od nekega mlajšega moškega. Dal mu je takoj na račun 100 Din in ga povabil, naj gre z njim na policijo po prometno knjižico. Obljubil mu je, da mu bo izplačal ostanek kupnine. Prodajalec pa je nato izginil. Policija je storilcu že na sledu.

c— **Štiri žrtve nesreč.** V Radečah je padla 12 letna posestnikova hčerka Pavla Ključevškova z drevesa in si zlomila levo roko. Na Lavi pri Celju si je 47 letni Peter Travner, ključavničar pri tvrdki Rakusch v Celju pri padcu zlomil levo nogo. V ponedeljek je padla 39 letna natakarica Terezija Voukova z Dobrne na cesti tako nesrečno, da si je zlomila levo roko. V Novi vasi pri Št. Juriju ob južni železnici je padel 9 letni posestnikov sin Ivan Čretnik na neko motiko, ki mu je presekala koleno. Vsi ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnišnici.

c— **Napad z nožem.** V nedeljo zvečer so se stepli fantje v gostilni v Dobju pri Št. Rupertu nad Laškim. V pretepu je neki fant napadel 29 letnega brezposelnega rudarja Antona Vrhovška z nožem in mu prizadejal več hudih ran na levi strani prs, vratu in desni dlani. Vrhovška so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Iz Maribora

a— **Jubilej zavednega obrtnika.** Te dni je praznoval v krogu svoje družine 50 letnico svojega življenja tukajšnji ugledni brivski mojster, zaveden narodnjak in strokovni ter javni delavec g. Vekoslav Gjurin. Rodil se je v Varaždinu. S svojo pomočniško dobo je začel v Mariboru leta 1900., nato pa je delal v vseh večjih mestih bivše Avstro-Ogrske. 1907. je prišel v Trst, kjer je odprl samostojno obrt in jo vodil kot zaveden slovenski brivski mojster do 1920. ko je prišel v Maribor. Jubilant je slavil obenem tudi 25 letnico izvrševanja samostojnega obrta in 10 letnico poroke. Iskreno čestitamo!

a— **Višji tečajni izpit** v realnem oddelku realne gimnazije je bil končan včeraj. Od 28 kandidatov je bilo oproščenih ustmenega izpita 7, izpit je napravilo 16 kandidatov, 4 pa imajo popravljalni izpit, dočim je en kandidat reprobiran za eno leto. Višji tečajni izpit so napravili: Alojzij Božičev, Alfred Breznik, Vilko Brunško (z odliko), Rastimir Cotič, Mirko Deutschman, Josip Fatur (z odliko), Albin Golina, Hilda Grabner, Herta Haas, Ivan Kotnik, Konrad Kramaršič, Rihard Muzić, Alojzij Glebov, Emerik Pavlin, Stanko Petejan, Franc Pirchan, Iko Poljanec, Edvard Slaček, Ivan Štok, Dušan Vendramin, Cvetko Vildner, Osvald Werther (z odliko) in Igo Založnik.

a— **Seja TO mariborske sokolske župe** bo danes ob 20. v župni sobi. Udeležba obvezna.

a— **Starešinsko društvo Triglava** bo imelo drevi ob 20. v lovski sobi hotela »Orla« članski sestanek. Člani, udeležite se sestanka zanesljivo! Na sporedu bo splošen razgovor o aktualnih zadevah.

a— **Mariborski predstavniki trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani odnosno bolniške blagajne** prirede v sporazumu z mariborskimi organizacijami priv. nameščencev v dvorani Delavske zbornice v Mariboru v petek 23 t. m. ob 20. zborovanje, na katerem poročajo funkcionarji iz Maribora ter zavodov ravnatelj g. Podgoršek iz Ljubljane. Vabljeni so vsi zasebni nameščenci, da se zborovanja polnoštevilno udeleže.

a— **Železničarji snujejo lastno organizacijo JS.** V soboto 24. t. m. ob 20. bodo imeli naši železničarji v kolodvorskih čakalnicah I. in II. razreda na glavnem kolodvoru ustanovni občni zbor posebne železničarske krajevne organizacije »Jadranske straže.«

a— **K pogrebu ge. Olge Kostajnškove,** ki bo danes dopoldne ob 10. uri pri Sv. Martinu pri Vurbergu, bodo vozili ob 9. uri posebni mestni avtobusi z Glavnega trga.

a— **Nesreča.** Pri sekanju drv je včeraj opoldne padlo deblo na levo nogo 55 letnemu delavcu Alojzu Kališniku iz Kaplje pri Dravogradu in mu jo zlomilo nad kolenom. Z reševalnim avtom so ponesrečenca prepeljali v mariborsko bolnico.

a— **Samomor.** Včeraj popoldne so bili poklicani mariborski reševalci na Janževo goro pri Selnici ob Dravi, kjer je izpil v samomorilnem namenu 36 letni posestnik Lovro Gradišnik večjo kolicino lizola. Moža so prepeljali v mariborsko bolnico, kjer pa je takoj po prevozu umrl. Vzrok samomora ni znan, najbrž so bile krive temu obupne razmere.

a— **Skromen tat.** Profesorju S. je preteklo nedeljo ukradel neznan kolesarski specialist z njegovega kolesa v kleti hiše v Tomšičevem drevoredu cev zračnico, plašč, nekaj ključev za kolo in os prednjega kolesa. Zanimivo je, da je pustil tat vse ostalo kolo nedotaknjeno. Očividno je obral samo dele, ki jih potrebuje pri svojem defektnem kolesu.

Beograjski „Ruski arhiv“

Ruska emigracija v Beogradu ne izdaja samo biblioteke z izvirnimi spisi, ki sodijo med najpomembnejša ruska izdanja v inozemstvu, marveč tudi v srbohrvaščini tiskani dvomesečnik »Ruski arhiv«, ki spada med najboljše časopise v naši zemlji. Po svoji zajetnosti nas »Ruski arhiv« spominja nekdanjih »tolstih žurnalov«, ki so bili v Rusiji močno priljubljeni in ki so jim sicer zvesti samo še »Sovremennyja zapiski«. »Ruski arhiv« je dosegel že tri in dvajset številk, ki so izšle po večini v dvojnih zvezkih. V njem je zbranega mnogo gradiva ne samo o današnji Rusiji, ki jo sotrudniki »Ruskega arhiva« presojajo strogo, vendar pa pravično, marveč tudi o prejšnji Rusiji, zlasti o njeni kulturi in literaturi, o slikarstvu in glasbi, o zunanji politiki itd., osobito pa o stikih med Rusi in Jugoslovani. Vsak zvezek »Ruskega arhiva« ima nekoliko prispevkov, ki so splošno zanimivi in tolikanj tehtni, da ne more noben inteligenten čitatelj preko njih. Omenjam zlasti Slonjimove dobre portrete ruskih pisateljev. Skratka: »Ruski arhiv« razodeva mnoge očitne vrline »stare« ruske kulture: one, ki je bila vedno v opoziciji nasproti vsemu zlu in nasilju, vedno v borbi za duhovno svobodo in ki so jo vendar »novi« ljudje v Rusiji kruto zatrli.

V pravkar izišlem 22./23. zvezku »Ruskega arhiva« je objavljen prispevek Aleksjeja Remizova »Svojim očima«, ki se — kakor vsi novejši spisi tega avtorja — odlikuje po svojevrstno usmerjeni miselnosti in po močno individualnem slogu. Ena najboljših pesnic v emigraciji M. Cvetajeva je zastopana s študijo o poeziji dveh sovjetskih poetov: Vladimirja Majakovskega in Pasternaka. O sodobnem ruskem gledališču, ki je po prečevanju poljskega pisatelja Antonija Stonimskega (glej njegovo nedavno izišlo »Moje potovanje v Rusijo«) največja zanimivost današnje Moskve in Leningrada, pripoveduje znani pisatelj Evgenije Lamjatin. Študija pariškega profesorja A. Coirea o Petru Čaadajeva je morda najinteresantnejše štivo tega sicer vseskoz zanimivega zvezka. Marka Slonjima članek »Šta se danas dešava u sovjetskoj literaturi« odpira nove vidike, B. Jevreinova članek »Knez P. V. Dolgorukov i Puškinova smrt« pa je že vzbudil odmeve v dokaj širokih vrstah puškinoslovcev. Tudi P. Mitropan je prispeval k puškinoslovju: poroča o tem, kako je Puškinova smrt odmevala v jugoslovanskem tisku onega časa, vendar se nam zdi, da njegovi podatki niso popolni. Ali je Ljubljana docela prezrla žalostni dogodek z dne 27. januarja 1837? — Zajemljiva je tudi razprava dr. Aleksija Jelačića o N. G. Černiševskem. I. Izvolska piše o strujah v današnji japonski družbi, inž. C. Vereščak pa o predvojni ruski zunanji trgovini. Dogodke v Mandžuriji pretresa daljši članek M. Krolja, E. Staljinski pa karakterizira novo ofenzivo staljinizma. Zvezek zaključuje obsežni petit s književnimi poročili.

Revija takega značaja je dokaz lepih kulturnih sposobnosti in aktivnosti ruske emigracije v Jugoslaviji. —o.

»Knjiga deseta Grupe sarajevskih književnika«. V Sarajevu je pravkar izšel zbornik pesnikov in pripovednikov, ki se zbirajo okrog »Grupe sarajevskih književnika«. Ta skupina je poleg mesečnika »Pregled« najpozitivnejša literarna postojanka v Bosni in Hercegovini. Doslej je izdala že deset knjig, od prvega zbornika »Sa strana zamaglijenih« do sedanje »Knjige desete«, med njimi povesti Bore Jevtića, Isaka Samokovlije, Hamse Huma, pesmi Jovana Radulovića, Vere Obrenović - Delibašić in dr. Vse knjige, ki jih je izdala »Grupa«, imajo literarno vrednost in so opremljene s sodelovanjem likovnih umetnikov. Tudi zbornik »Knjiga deseta« odlično reprezentira prikupno skupino sarajevskih književnikov. Več kot 200 strani obsegajoča, okusno natisnjena in z risbami na posebnih prilogah opremljena knjiga združuje v tehtno in literarno pomembno celoto pesmi Hamze Huma, Vere Obrenović - Delibašić, Hamida Dizarja, Mihaila Delebašića, Mihaila Mirona in Milice Mironove, prozo Jovana Palaveske, Vladislava Tmuše, Verke Škula - Ilijić, Jakše Kušana, Iva Andrića, Mirka Maksimovića, Marka Markovića in Borivoja Jevtića ter dramatsko satiro Milana G. Ćurčića. Ilustratorji so Karlo Mijić, Roman Petrović, Sigo Sumercker. Zbornik je posvečen spominu velikega bosenskega glasnika Petra Kočića, čigar pisma prinaša v faksimila. Kakor iz prve knjige sarajevske »Grupe«, diha tudi iz te neka zdrava religionalnost, ki pa se izogiblje kulturni provincialnosti in se upravičeno poteguje za priznanje, kakor gre samo resni, iz umetniškega hotenja zrasli sodobni literaturi. V težki sedanjosti, ki s svojim gospodarskim imperativom neizprosno omejuje duhovno aktivnost, je prikupno že to, da sarajevski književniki s takim spoštovanjem do slovstvene kulture izvršujejo program svoje skupine. Njihovo skupno delo pa je obenem tehten donesek današnji srbskohrvaški literaturi in izpodbuda mladim talentom. Vsega uvaževanja vredna knjiga je za čudo poceni: stane brez poštnine 20 Din, cena, ki je bila omogočena samo z mecenatstvom. »Knjiga deseta« je zares vredna priporočila! —o.

»Les Nouvelles Littéraires« o dubrovniškem kongresu. V največjem francoskem književnem tedniku »Les Nouvelles Littéraires« je pravkar izšel daljši članek Claudea Avelinea »Le XIe Congrés International des P. E. N. Clubs«. Pisec se pohvalno izreka o gostoljubnosti Jugoslavije in o lepi vožnji s parnikom »Kralj Aleksandar« po Jadranskem morju do Dubrovnika. Med drugim omenja ljudsko predstavo »Dubravke« in večer na Lovrijencu ter se podrobno bavi s potekom dubrovniškega kongresa. Prav posebno poroča o največji zanimivosti tega mednarodnega zborovanja: o sporu zaradi dogodkov v Nemčiji. Ob koncu pravi: »PEN-klub je dolžan, da povzdigne svoj glas v vsakem primeru, ko ugotovi dejstva, ki so nasprotna njegovi misiji. Zakaj klub ni profesionalno občestvo in ne turistično društvo in ne, kakor je nekdo dobro dejal, internacionala nacionalizmov. In če bi bil moral tu molčati, tedaj mu ne bi preostalo drugega, kakor da izgine.« Pisec nadalje poroča o potovanju znatne skupine udeležencev preko Črne gore v Južno Srbijo. Blizu Andrejevice so Francozi vstopili v neko bajto, kjer je sedel pri ognju star Črnogorec, z dolgo pipo v ustih in dvema mačkama na kolenih. Eden izmed njihovih vodnikov je prevajal njegove besede. Najprej je dejal: »Sedite, gospodje.« Ko so sedli, je rekel: »In zdaj mi, prosim, povejte, kdo prav za prav ste.« Doživljaj, ki je tujcem močno ugajal in jih preveril o patriarhalni gostoljubnosti v teh krajih. —o.

Gospodarstvo

Za omejitev krošnjarstva

Iz poročila tajnika Zveze trgovskih združenj g. I. Kaiserja za redni občni zbor zveze, ki se je vršil preteklo nedeljo v Kamniku, posnemamo naslednji odlomek, ki se tiče krošnjarstva. V dobi pred uveljavljenjem novega obrtnega zakona se je borila zveza, da zakon v čim širši meri ugodi težnjam, željam in zahtevam trgovstva. Glede na to, da zakon v celoti zaradi različnih gospodarskih prilik v državi, ni ugodil vsem težnjam in zahtevam našega trgovstva, je morala zveza nadaljevati akcije, ki jih je vodila že pred uveljavljenjem zakona.

Eno izmed najtežjih vprašanj, ki jih zakon ni rešil, je **krošnjarstvo.** Upravičeno smo pričakovali in mnogo so se naše organizacije borile za to, da se krošnjarstvo z novim obrtnim zakonom ukine. Toda socialni razlogi so bili močnejši in se to ni zgodilo. Tako se je v preteklem letu nadaljevala akcija proti krošnjarstvu, žal z malimi uspehi. Kljub odredbam ministrstva in kr. banske uprave se danes krošnjari bolj kakor kdaj prej. Celo moderniziralo se je krošnjarstvo, saj so vedno pogostejši potniki, ki z avtomobili, natovorjenimi z manufakturnim in raznim blagom, potujejo iz kraja v kraj in od hiše do hiše. Zakon o obrtih prepoveduje z gotovo omejitvijo tako trgovanje, toda tudi konkretni primeri in ovadbe ne zaležejo. Trgovstvo vidi v tem krošnjarstvu, ki se je kljub odredbam in prepovedim tako razpaslo, neizvrševanje zakonitih določb in prekrške obrtnega zakona, ki se običajno ne kaznujejo.

Zveza je preteklo leto na konferenci, ki se je vršila z zastopnikom ministrstva za trgovino in industrijo poudarila zahtevo, da se s pravilnikom o krošnjarstvu, ki ga izdeluje ministrstvo **popolnoma ukine krošnjarjenje z manufakturo in drugim blagom.** Pravilnik pa doslej še ni uveljavljen. Trgovstvo za uspešno zasledovanje krošnjarstva nima niti legitimacije, niti eksekutivne moči, zato upravičeno zahteva, **da se krošnjarstvo zakonitim potom prepove odnosno, da prekrške proti obrtnim predpisom zasledujejo obrtne oblasti po svojih podrejenih organih.**

Prav težko leži na našem trgovstvu nerešeno vprašanje **nedeljskega odpiranja in zapiranja trgovin na deželi,** pa tudi nejasnost v pogledu **razdelitve strok po novem obrtnem zakonu.** Zveza je v smislu sklepa lanske zvezne skupščine predložila ponovno zahtevo, da se vprašanje nedeljskega odpiranja in zapiranja trgovin reši po težnjah podeželskega trgovstva z uredbo o odpiranju in zapiranju obratovališč. Ni pa doslej uspeha.

Gospodarske vesti

= *Taksiranje pogodb med poslodajalci in nameščenci.* Finančno ministrstvo je izdalo razpis glede taksiranja pogodb med poslodajalci in nameščenci, v katerem pravi med drugim: Po odredbah obrtnega zakona so poslodajalci dolžni, da s svojimi nameščenci napravijo službeno pogodbo o priliki sprejema v službo. Take pogodbe, pa tudi službene pogodbe ki so bile sestavljene pred uveljavljenjem obrtnega zakona, so podvržene taksi (v Sloveniji in Dalmaciji po tar. št 40. pristojbinskega zakona iz l. 1850.). Iz poročila, ki ga je prejelo finančno ministrstvo od svojih inspekcijskih organov, pa je razvidno, da mnogi poslodajalci ne zadoščajo tej dolžnosti, da bi taksirali pogodbe, ko se sklepajo. Ker so take pogodbe dokumenti, ki se izdajo v privatnem prometu, se morajo takoj pri sestavi v smislu § 51. zakona o taksah nalepiti kolek ali pa se morajo v roku 15 dni prijaviti pristojnemu oblastvu zaradi taksiranja. Kdor tega ne stori in pride taka netaksirana pogodba na kakršenkoli način v roke oblastev (tudi o priliki revizije posameznih podjetij, zavodov itd.) se pobere taksa od lastnika ali v primeru neizterljivosti od izdajatelja dokumenta, vrhu tega pa se poleg redne takse naloži še kazenska taksa v višini trikratne neplačane ali premalo plačane takse in še taksa za razsodbo po tar. št. 229. takse tarife. Finančno ministrstvo je naprosilo trgovinsko ministrstvo, da o tem obvesti vse zbornice in obvezne strokovne organizacije ter Zvezo denarnih zavodov, da bi opozorile člane na gornje določbe taksnega zakona, ker bo finančno ministrstvo preko svojih podrejenih oblastev in organov izvršilo pregled vseh podjetij, zavodov, trgovinskih obratov itd., da se ugotovi, če se poslodajalci držijo teh predpisov.

= **Skupščina Saveza hranilnic.** V nedeljo se je vršila v Sarajevu druga letna skupščina Saveza hranilnic kralj. Jugoslavije. Skupščina je sklenila resolucijo, v kateri z zadovoljstvom ugotavlja, da je predsednik ministrskega sveta na nedavnem zboru v Sarajevu izjavil, da je vprašanje inflacije odstranjeno z dnevnega reda in da se bo kralj. vlada z vsemi silami trudila, da se ne dovoli zmanjšanja vrednosti našega dinarja. Nadalje ugotavlja resolucija z zadovoljstvom, da je trgovinski minister v skupščinski debati izjavil, da bo še letos predložen skupščini zakon o hranilnicah, ki naj omogoči ustanavljanje novih hranilnic in tvorbo narodnega kapitala. Skupščina smatra, da bi bilo treba samoupravnim hranilnicam kot splošno koristnim ustanovam dati vse one ugodnosti, ki jih uživajo ostale splošno-koristne ustanove, kakor kmetijske, nabavljalne in kreditne zadruge.

Zahteve zagrebškega Društva vlagateljev. Nedavno osnovano Društvo vlagateljev denarnih zavodov v Zagrebu je poslalo pristojnim ministrom predstavko, v kateri predvsem zahteva, da se denarnim zavodom pod zaščito naloži dolžnost, da sprejemajo svoje vložne knjižice za odplačilo terjatev, odnosno da lastniki dobroimetij na starih tekočih računih lahko razpolagajo s svojo terjatvijo v korist vsakega bančnega dolžnika. Zahteve vlagateljev so v spomenici navedene v naslednjih točkah: 1. da se dovolijo kompenzacije terjatev in dolgov denarnih zavodov v vsaki obliki, zlasti terjatev denarnih zavodov z vložnimi knjižicami in z vlogami na tekočih računih, tako med klijenti zavoda kakor tudi med zavodi v obliki neke vrste kliringa; 2. da se čim prej z zakonom določi, da bodo v zavodih pod zaščito vlagatelji kot odločujoči faktor sodelovali v upravi, in sicer v pravičnem razmerju z delničarji; 3. da se naloži zavodom dolžnost, da v sporazumu z vlagatelji spravijo režije zavoda v skład s sedanjim stanjem in s spremenjenimi prilikami; 4. da se denarnim zavodom naloži dolžnost, da odposlancem Društva vlagateljev dado resnične in popolne informacije, ki se tičejo zavoda in njegovega poslovanja; 5. da država prevzame jamstvo za one zavode, ki jih proglasi kot aktivne; 6. da se ukinejo privilegiji, ki jih država daje nekaterim privilegiranim denarnim zavodom.

= **Ustavljeno nakupovanje starega srebrnega denarja.** Ker je Narodna banka že nabavila potrebno količino srebra za kovanje srebrnikov po 50 Din, je finančni minister izdal odlok, da Narodna banka in njene podružnice ukinejo nakupovanje starega srebrnega denarja.

= **Carinsko premirje.** Kakor poroča »Prager Presse« iz Londona, je h sporazumu o carinskem premirju doslej pristopilo 48 držav, med temi vse evropske države razen Jugoslavije.

= **Avstrija je ukinila vse klirinške sporazume.** Avstrija, ki je prva uvedla klirinške sporazume z inozemstvom, se je že pred meseci odločila likvidirati sistem plačilnega prometa z inozemstvom. V zadnjem času je ukinila še kliring s Švico in Francijo.

= **Stanje hmeljskih nasadov.** Hmeljarsko društvo za dravsko banovino poroča 20. t. m.: Vremenske razmere so se le toliko izpremenile, da so postale noči toplejše, med tem ko so neprestane padavine nadalje ovirale obdelovanje nasadov. V boljših legah so trte zrastle že do tri četrtine drogove višine in višje, v slabejših legah pa le 1—1½ m visoko. S predvčerajšnjimi burnimi nalivi in z močnim ohlajenjem je navidezno končano dolgo trajajoče neugodno vreme.

= **Dobave.** Začasna drž. uprava razlaščenih veleposs. gozdov dravske banovine v Ljubljani sprejema do 26. t. m. pismene ponudbe za ofertalno licitacijo na razlaščenem kompleksu veleposestva dr. A. Zabea pri Mariboru za 1600 plm mehkega in približno 400 plm trdega porabnega lesa in drv. — Gradbeni oddelek direkcije državni železnic v Ljubljani sprejema do 27. t. m. pisemne ponudbe za dobavo 100 ovojev strešne lepenke v kvaliteti znamke »Aresit« št. 120, 1000 kg lesnega cementa za mazanje streh, 1200 kg karbolineja, 1700 kg katrana, raznega lesa in desk, razne železnine (žaginih listov, pločevine, žice itd.), do 30. t. m. pa glede dobave 1000 kom. lopat zajemalk. — Komanda pomorskega letalstva sprejema do 3. julija ponudbe za dobavo 10.000 kg specijalnega mineralnega olja za letalske motorje. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 6. julija ponudbe za dobavo ogljenih krtačic za dinamo stroje.

= **Občni zbor Trboveljske premogokopne družbe** se je vršil danes pod predsedstvom gospoda **Andréja Luqueta,** častnega guvernerja Banque de France. Čisti dobiček znaša po vseh odpisih, vštevši lanski prenos 4,100.748.87 Din. Občni zbor je sklenil da se Pokojninski fond uradništva dotira z 250.000 Din, da se vloži v rezervni fond 2,000.000 Din in preostanek od 1,850.748.87 dinarjev prenese na nov račun. Kakor je obrazloženo v poročilu upravnega sveta, obstojajo razlogi, ki so povzročili odgoditev izplačila za leto 1931 določene dividende tudi še nadalje. Občni zbor je potrdil kooptacijo gospoda Vasilije Nikolajeviča **Strančtmana** za upravnega svetnika in je izvolil gospode: Clauda **Aulagnona,** dr. Ivo **Benkoviča,** Paula **Chapuya,** Raymonda **Deltela,** Fernanda **Grenarda,** inž. Antona **Klinarja,** Adolfa **Muencha,** Rikarda **Skubca** in Paula **Verneta** ponovno v upravni svet. 975

Borze

20. junija

Na ljubljanski borzi je danes deviza Newyork v skladu z zunanjimi notacijami znova popustila, navzlic temu se je deviza London nekoliko dvignila. Avstrijski šilingi so se v privatnem kliringu trgovali po 8.85 (v Zagrebu po 8.76, v Beogradu notira 8.73 — 8.80). Grški boni so se trgovali v Zagrebu po 41.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda notirala 195 — 198 brez zaključka (v Beogradu 198.50 zaklj.). Investicijsko posojilo je bilo zaključeno po 43. Dolarski papirji so bili čvrstejši in je prišlo do prometa v 7 odst. Blairovem posojilu po 33.50, v 8 odst. Blairovem posojilu po 36, v 7 odst. Seligmanovem posojilu pa po 50. Zaključek je bil še v delnicah Privilegirane banke po 221.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2307.07 — 2318.43, Berlin 1360.14—1370.94, Bruselj 801.35 do 805.29, Curih 1108.35—1113.85, London 194.42—196.02, Newyork ček 4674.93 do 4703.19, Pariz 225.88—227, Praga 170.79 do 171.65, Trst 299.63—302.03 — (premija 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.85.

Zagreb. Amsterdam 2307.07 — 2318.43, Berlin 1360.14 — 1370.94, Bruselj 801.35 do 805.29, London 194.43—196.02, Milan 299.63 do 302.03, Newyork kabel 4696.93—4725.19, ček 4674.93 — 4705.19, Pariz 225.88 — 227, Praga 170.79 — 171.65, Curih 1108.35 do 1113.85.

Curih. Pariz 20.38, London 17.59, Newyork 421.50, Bruselj 72.30, Milan 27.10, Madrid 43.90, Amsterdam 208.15, Berlin 122.80, Dunaj 57.20, Stockholm 90.40, Oslo 88.60, Kobenhavn 78.35, Praga 15.41, Varšava 58.05

Dunaj. (Tečaji v priv. kliringu.) Beograd 11.45, London 30.69, Milan 47.35, Newyork 733.94, Pariz 35.56, Praga 25.39, Curih 174.46 100 S v zlatu 127.50 S pap.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 197 — 199, 7% investicijsko 43 den., 8% Blair 36 den., 7% Blair 33 — 35, 7% Drž. hipotekarna banka 49 — 52, 4% agrarne 26.50 6% begluške 33 — 34.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 195 do 198, 7 odst. invest. 42 do 43, 4 odst. agrarne 26.50 den., 7 odst. Blair 32.50 do 34, 8 odst. Blair 35.50 do 36, 7 odst. Drž. hip. banka 49.50 do 50.50, 6 odst. begluške 33 do 34; bančne vrednote: Nar. banka 37.50 den., PAB 220 do 221; industrijske vrednote: Šećerana Osijek 145 bl., Trboveljska 175 bl., Išas 30 bl.

Beograd. Vojna škoda 198.50 zaklj., 7 odst. invest. 43.50 do 44.50, 6 odst. begluške 34, 33.75 zaklj., 8 odst. Blair 33.50 den., 7 odst. Blair 33 do 33.50, 7 odst. Drž. hip. banka 57.50 den., Narodna banka 3765 do 3800. PAB 223, 222 zaklj.

Dunaj. Državne železnice 15.75, Trboveljska 14.60, Alpine - Montan. 12.67.

Blagovna tržišča

LES.

+ **Ljubljanska borza** (20. t. m.). Tendenca za les mlačna. Povpraševanje je za večjo količino zvočnega lesa (Tonholz), za 20.000 komadov jesenovih remeljnov (I., ravnih, brez grč, suho blago, dolžina 1.42 m, deb. 30-30 mm, dobava julij), za podmero (paralelno, 24 mm, 4 m, smreka, jelka) in za oglje (prima bukovo).

ŽITO

+ **Chicago,** 20. junija. Začetni tečaji: Pšenica za julij 76.75, za sept. 79, za dec. 81.50, koruza: za julij 50.375, za sept. 51.625, za dec. 55.

+ **Winnipeg,** 20. junija. Začetni tečaji: Pšenica: za julij 66.75, za okt. 69.25, za dec. 70.75.

+ **Ljubljanska borza** (21. t. m.) Tendenca za žito nespremenjena. Nudijo se (vse za slovensko postajo) plačilo 30 dni: pšenica (po mlevski tarifi): baška 76 kg po 272—277.50, baška 77 kg po 285—287.50, koruza: (po mlevski tarifi): baška promptna po 117.50—120; za junij 125—127.50 moka: baška »0« po 420—425, banatska po 430—435.

+ **Novosadska blagovna borza** (21. t. m.) Tendenca prijazna. Prometa je bilo 43 vagonov. **Pšenica:** baška, okolica Novi Sad, Sombor, srednjebaška, gornjebanatska, baška ladja Begej, sremska 210 — 212.0; gornjebaška, baška potiska, baška ladja Tisa 212.50 — 215. **Koruza:** baška 65 — 66; baška, kolodvor Sombor 66 — 68; baška za julij 69 — 71; sremska 66 — 68; sremska za julij, pariteta Indijja 69 — 71; baška ladja Sava in Begej 69 — 71; baška ladja Tisa in Dunav 70 — 72. **Oves:** baški, sremski, slavonski 90 — 92. **Ječmen:** baški sremski, 64/65 kg 95 — 97.50, pomladni 66/67 kg 100 — 102.50. **Moka:** baška, banatska »0g« in »0gg« 345—360; »2« 335—340; »5« 305 — 320; »6« 285 — 290; »7« 185 do 195; »8« 65 — 67.50. **Otrobi:** baški 52.50 do 57.50. **Fižol:** baški, sremski beli 95 — 100.

+ **Somborska blagovna borza** (21. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet 58 vagonov. **Pšenica:** baška, okol. Sombor, gornjebaška, sremska, banatska 207.50 — 210; slavonska 205 — 207.50; baška potiska 210 212.50; banatska potiska 210 — 212.50. — **Koruza:** baška 65 — 67; za julij 67 — 69; baška bela 66 — 68; baška, ladja Dunav, Tisa 69 — 71. — **Moka:** baška banatska »0g« in »0gg« 340—355; »2« 320—335; »5« 300—315; »6« 270—280; »7« 170—200; »8« 65—67.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (20. t. m.). Tendenca slaba, promet slab. Pšenica: za junij 10.77—10.79, za okt. 10.37—10.39; rž: za okt. 6.33—6.34; koruza: 7.67—7.68, za avgust 7.77—7.78.

Češki tisk o italijanski kampanji proti nam

Izvestni inozemski tisk, v prvi vrsti italijanski, že nekaj let sem vodi najbolj brezobzirno kampanjo proti Jugoslaviji in širi o naši državi najgorostastnejše vesti in izmišljotine. Razume se, da zasleduje pri tem čisto določene cilje. Take vesti se pojavljajo zlasti pred sezono tujskega prometa v obliki najrazličnejših »informacij« političnega značaja, ki so v prvi vrsti naperjene proti razvoju tujskega prometa pri nas. Na čelu te kampanje je Italija, ki pa jo verno posnemajo vsi njeni »ščitenci«. Toda ugotoviti je treba tudi razveseljivo dejstvo, da inozemstvo tem vestem ne naseda več kar na slepo, kakor v prejšnjih letih, ker se je že naučilo pravilno ocenjevati to početje. Zlasti na Češkoslovaškem so kmalu spoznali prozorni namen take kampanje in češkoslovaški tisk je dal na take laži odločen odgovor. Češkoslovaški listi tudi letos enodušno pobijajo te periodično se ponavljajoče klevete. Zlasti ugledni demokratsko-liberalni list »Lidove Noviny« energično zavrača lažne vesti o Jugoslaviji in opozarja obenem na izdajalsko akcijo gotovih renegatov, ki so v službi Jugoslaviji sovražne propagande. V eni zadnjih številk se list ponovno bavi z lažnivimi vestmi, ki jih širi o Jugoslaviji znano inozemsko časopisje, ter piše med drugim:

»Nedavno je v evropsko javnost zopet vržen vznemirljiv opomin: Ne hodite v Dalmacijo, tam gospodarijo komite! V Dalmaciji je koncentriranih več tisoč komitov, ki brutalno mučijo vse tamošnje prebivalstvo in napadajo tudi tujce. Za te divjake, ki jih je poslala tja jugoslovenska vlada, je največje zadovoljstvo, da tiranizirajo in šikanirajo ljudstvo. Nihče ni varen, vsako uro se vrše hišne preiskave, ljudi ustavljajo na cestah in ulicah, vsakdo se mora neštetokrat legitimirati, izleti s čolni po morju niso dovoljeni. Tudi tujci se šikanirajo na vse mogoče načine.«

»Lidove Noviny« opozarjajo, da so vse take vesti gorostasna izmišljotina, ki naj bi odvrnila tujce od poseta Dalmacije in jim napotila na drugo stran Jadranskega morja. Obenem pa odkrivajo »Lidove Noviny« tudi izvor teh vesti, ki krožijo po evropskem tisku, ki je za njihovo objavljanje navadno naravnost plačan. Opozarjajoč na to, da so se lani širile vesti o celih trumah morskih volkov na dalmatinski obali, prejšnja leta lažnive vesti o malariji in legarju, o možnosti oboroženih spopadov in slično, piše list dalje: »Ni samo slučaj, da se take vesti vselej pojavljajo najprvo v italijanskem, madžarskem in gotovem dunajskem tisku. Tudi izvor letošnjih izmišljotin o komitih dokazuje prozoren namen duševnih očetov te kampanje. Te vesti so tudi letos prvič izšle pri famozni agenciji za kampanjo proti Jugoslaviji, ki jo **vodita Pavelić in Perčec, ki v službi tujcev za tuj denar delata proti svoji lastni domovini in za interese nasprotnikov Jugoslavije.** Italijanski propagandni aparat pa vrši drugi del te naloge in širi te vesti po evropskem tisku. **Skrajno značilno je, h kakim bednim sredstvom se zateka Italija v svoji mržnji proti Jugoslaviji.«**

Tudi vsi drugi vodilni češkoslovaški listi opozarjajo javnost, naj ne naseda takim tendencioznim izmišljotinam. Tako pišejo »Lidove Listy«, da tujski promet v Jugoslaviji zadnja leta razveseljivo napreduje. Do osvobojenja in zedinjenja so bili jugoslovenski letoviški kraji skoraj neznani. Bivša Avstro-ogrska jih je prikrivala iz čisto političnih in imperialističnih razlogov. Evropa naj bi imela o Jugoslovenih in njihovih pokrajinah ono slabo mnenje, ki ga je takratni avstrijski tisk ustvaril. Ko se je začelo opažati, da se tujski promet v Jugoslaviji vedno lepše razvija, je pokrenila Italija široko razpredeno kampanjo proti Jugoslaviji, da bi odvrnila tujce od jugoslovenskih krajev in jih privabila v svoja letovišča in kopališča. Italija si na vse načine prizadeva, da bi preslepila svetovno javnost in obenem dokazala, da je Dalmacija italijanska dežela. Zato pa je predvsem potrebno, držati tujce stran od Dalmacije, da ne bi sami spoznali neresničnosti te italijanske trditve. Pri tej svoji akciji se **Italija v največji meri poslužuje jugoslovenskih veleizdajalcev, ki za rimske pare store vse, kar si v Rimu požele.** Jugoslaviji se te kampanje ni treba prav nič bati. Resnica je na njeni strani in vsakdo, kdor je le enkrat bil v Jugoslaviji, se zopet rad vrača tja na oddih in okrepčilo.

Socialistični list »Nova Doba«, ki izhaja v Plznji, prav tako zavrača italijansko kampanjo in opozarja na to, da se take vesti pojavljajo leto za letom ob početku tujske sezone, da bi preplašili ljudi in odvrnili tujce od poseta jugoslovenskega Jadrana in prekrasnih letovišč in zdravilišč. Italijo vodijo pri tem ne samo egoistični nameni, marveč tudi politični cilji. Italija bi hotela v svojem domišljavem imperializmu zavladati nad vsem Jadranom in zato želi najprvo gospodarsko ubiti Dalmacijo. Bajke o italijanstvu Dalmacije so že davno razpršene, kajti danes ve že vsak otrok, da je v Dalmaciji 700.000 Jugoslovenov in samo 4000 Italijanov, kar predstavlja komaj pol odstotka prebivalstva. Prav tako se bodo same po sebi razblinile tud. vse druge bajke, ki jih širijo rimski plačanci o Jugoslaviji.

Naš državljan s silo odveden v italijansko vojsko

Poročajo nam:

Pred dnevi se je na italijanski obmejni postaji v Postojni pripetil incident, kakršni so tudi v današnji, politično precej razrvani dobi vendarle redkost na mejah evropskih držav. G. Danilo Pregarc, bivši prometni uradnik pri naših državnih železnicah, je že več ko pred desetimi leti emigriral iz Trsta v Jugoslavijo, si pridobil naše državljanstvo in bil dalje časa aktiven jugoslovenski državni uradnik. Njegova soproga se je z otrokom pred nekim časom vrnila v Italijo in je živela v Trstu, kjer ima g. Pregarc, ki je iz znane slovenske tržaške rodbine, tudi več drugih svojih sorodnikov. Medtem je g. Pregarc že večkrat povsem legalno in brez vsake neprilike pripotoval iz Jugoslavije v Italijo, da obišče svojce. Tudi pred dnevi se je pripeljal v Postojno z legalno propustnico. Na njegovo veliko začudenje pa so mu karabinjerji v Postojni nenadoma napovedali aretacijo, ga odvedli s seboj v Trst, kjer je ostal zaprt v znani Via Coroneo, nato pa so ga odpeljali na vojaški nabor, ga potrdili v italijansko armado in ga takoj poslali k 50. infanterijskemu polku v Cremono blizu Milana.

Ta svojevrstni incident je v vseh nacionalnih krogih Julijske Krajine in med vso našo emigracijo vzbudil razumljivo ogorčenje.

Nevaren inkasant

Ljubljana, 20. junija.

Mariborska policija ima v svojih analih dobro zabeleženega mladega pustolovca Adolfa Stauberja, ki je prav podjeten in stika povsod, kjer bi kaj zaslužil na lahek način. Izdaja se največkrat za črkoslikarja, izbira pa tudi druge poklice, kakor mu pač nanese prilika. Adolfa je zelo mikal ljubljanski velesejem, zato se je mahoma pojavil v Ljubljani in se nastanil v neki restavraciji na Gosposvetski cesti. Vpisal se je pod napačnim imenom Alojzij Stermec iz Ptuja. Seznanil se je bil z lastnikom male lokomotive, Dunajčanom Lübeckom, ki je na velesejmu prevažal vesele otroke in veseljake v vagončkih s svojo malo lokomotivo. Lübeck ga je angažiral za inkasanta. Adolf se je seznanil na sejmskem veseličnem prostoru z neko natakarico Francko. Ta mu je mnogo zaupala Nekega dne mu je izročila zlato uro s prošnjo, da naj jo nese urarju v popravilo. Adolf pa je uro zase pridržal. Ker je njegov gospodar ložiral tudi v isti restavraciji, je Adolf smuknil v njegovo sobo, ko je bil gospodar zaposlen na velesejmu. Odprl mu je potni kovčeg. Iz njega je pobral vse, kar je imelo kako vrednost, tako gotovino v znesku 3000 Din, 60 avstrijskih šilingov, nekaj perila in obleke. Adolf jo je nato odkuril iz Ljubljane, ne da bi se poslovil od svojega gospodarja. Mahnil jo je proti jugu. Gospodar Lübeck je zadevo javil policiji, ki je nato izdala tiralico za Adolfom.

Ljubljanska policija je danes dopoldne prejela brzojavno obvestilo od policije v Karlovcu, da so tam prijeli nekega mladeniča, ki je prav razsipno živel in veseljačil. Pri njem so našli Lübeckov potni list. Ljubljanska policija je takoj odgovorila, da naj veseljaka odpravijo v Ljubljano, kjer mu bodo natančneje izprašali vest, če ni zagrešil še več podobnih pustolovščin. Adolf Stauber pride pozneje pred mali kazenski senat.

BAYER, BAYER, BAYER,

to je glavno! Pazite vselej na ta zaščitni znak in nikdar ne boste kupili ponarejenih izdelkov. Pristni Pyramidon Vas ne bo nikdar razočaral, njegov učinek pri glavobolu in migreni je nedosegljiv.

Pyramidon

TABLETE

BAYER

V z. Jugefa k. d. Zagreb, Gajeva 32.
Oglas je registr. pod S. br. 9483 od 31./V. 1933.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2 stanje barometra, 3 temperatura, 4 relativna vlaga v %, 5 smer in brzina vetra, 6 oblačnost 1—10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

20. Junija

Ljubljana 7, 754.7, 15.2, 73, W2, 2, —, —; Ljubljana 13, 754.7, 21.9, 49, W3, 8, —, —; Maribor 7, 752.7, 14.0, 60, mirno, jasno, —, —; Zagreb 7, 754.2, 16.0, 80, WSW3, 1, —, —; Beograd 7, 755.7, 18.0, 60, WSW2, tu pa tam oblačno, —, —; Sarajevo 7, 756.6, 16.0, 60, mirno, 1, —, —; Skoplje 7, 755.7, 21.0, 60, mirno, 8, —, —; Split 7, 756.9, 19.0, 70, NE1, jasno 3.0, dež; Kumbor 7, 756.3, 20.0, 80, ESE1, 1, —, —; Rab 7, 756.5 16.0, 90, S4, jasno, —, —; Vis 7, 756.1, 19.0 50, NNE1, jasno, —, —.

Temperatura: Ljubljana —, 13.4; 22.6, — Maribor 22.1, 11.0; Zagreb 24.0, 12.0; Beograd 23.0, 14.0; Sarajevo 25.0, 9.0; Skoplje 29.0, 15.0, Split 25.0, 16.0; Kumbor —, 18.0, Rab —, 14.0; Vis —, 16.0.

Repertoarji

LJUBLJANSKO NARODNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20.

Sreda, 21.: Okence. B.
Četrtek, 22.: Roksi. C in D (poletni abonma).
Petek, 23.: Tartuffe. A.
Sobota, 24.: Jakob Ruda. Prireditev »Preporoda«. Izven.
Nedelja, 25.: Okence. Izven. Znatno znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20.

Sreda, 21.: Jim in Jill. Sreda.
Četrtek, 22: Marta. A.
Petek, 23.: Zaprto.

★

Iz drame. Drevi ponove veseloigro »Okence« z Gregorinom, Rakarjevo in Gabrijelčičevo v glavnih vlogah. To bo ena poslednjih predstav tega dela. — Jutri imajo abonenti C in D poslednji abonma v tekoči seziji. Abonenti reda D dobe vstopnice za to predstavo na dom, da se izognemo morebitnim nepotrebnim pogreškam. Abonenti zavzamejo svoja običajna mesta. — V petek bo Molierov »Tartuffe« z g. Kraljem v naslovni vlogi in v režiji dr. Gavelle poslednja abonma - predstava.

Pristopajte k Vodnikovi družbi

Naznanjamo žalostno vest, da je naša presrčno ljubljena in dobra soproga, zlata mamica, sestra in svakinja, gospa

Libuša dr. Voršičeva

soproga odvetnika

danes ob pol 7. zvečer po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb naše nepozabne pokojnice bo v četrtek 22. junija ob 3. popoldne iz hiše žalosti Miklošičeva cesta št. 2 na mestno pokopališče.

Sv. maša zadušnica za njen dušni pokoj se bo brala v cerkvi sv. Daniela v petek 23. junija ob 7. zjutraj.

Vsem, ki ste našo drago pokojnico poznali, jo priporočamo v blag spomin in molitev.

Celje-Mirotice, dne 20. junija 1933.

Žalujoči rodbini: Dr. Voršičeva in Fanfulova.

Iz življenja in sveta

Moderna zoologija

Težnje in raznolikost sodobne zoološke znanosti

V Kelmorajnu se je vršilo te dni zborovanje zoologov, ki je dalo po obilici in vsebini svojih referatov dober vpogled v težnje in raznolikost moderne zoološke znanosti.

Dandanes je stopilo področje zgolj opisujoče morfologije, kakor se je dalo razbrati iz teh referatov, n. pr. zelo v ozadje. Sodobnega zoologa zanimajo morfološka vprašanja bolj v zvezi z drugimi vprašanji, n. pr. gradnja sistema krvnega obtoka z ozirom na njeno zmogljivost za gibanje krvi ali struktura določenih staničnih sestavin z ozirom na njih pomen v življenju stanice.

Tudi nauk o izvoru nima več tolikšnega pomena kakor prej, čeprav se je zanimanje zanj v zvezi z nekimi raziskovanji o zakonih dednosti v zadnjem času spet vzdignilo. Zanimiv je bil v tem oziru n. pr. referat prof. Renscha o nastajanju novih vrst na podlagi plemenskih krogov. Živali iste vrste se po geografski legi svojega bivališča čestokrat razlikujejo po vnanjih znakih. Tvorijo tako različna plemena, ki prehajajo druga v drugo in sestavljajo tako zvani plemenski krog. Plemena so v svojih ekstremih lahko tako različna, da jih brez poznanja vmesnih plemen mnogokdaj niti ne bomo smatrali za pripadnike iste vrste. Če si predstavljamo, da vmesna, prehodna plemena iz kakršnegakoli vzroka izumrejo, tedaj je mogoče, da se iz krajnih plemen razvijejo novi plemenski krogi in nove vrste.

Razvojna zgodovina ,ki se bavi s spremembami organizmov v teku individualnega razvoja, zanima modernega zoologa mogoče manj nego razvojna mehanika, ki išče tudi vzrokov za razvojna dogajanja. Posebno pa ga zanimajo takšni problemi, kakršnega je obravnval prof. Baltzer v svojem referatu. Šlo je za razmerje med staničnim jedrom in jajčno plazmo v razvoju. Znano je, da se jajčne stanice razvijejo šele po združitvi jedra te stanice z jedrom semenske stanice. Baltzer pa je jedro semenske stanice neke vrste krkona zamenjal z jedrom iz semenske stanice druge vrste krkona in jajčece se je začelo razvijati navzlic tej različnosti vrst — a to tem bolje, čim sorodnejši sta si bili vrsti. Jedro in plazma morata biti za normalni razvoj torej zelo dobro »uglašena« drug na drugega.

Sorodni takšnim eksperimentom so eksperimenti, ki se bavijo z gojitvijo tkiva in raziskujejo življensko delovanje stanic (rast, presnavljanje itd.). Razvojna mehanika pa vodi tudi v raziskovanje zakonov o podedovanju, ki so danes gotovo osrednji predmet zanimanja v vrstah zoologov. Raziskovalci teh zakonov se bavijo zlasti s poskusi križanja in z iskanjem činiteljev, ki prenašajo lastnosti iz rodu v rod.

V področju fiziologije prevladuje posebno raziskovanje hormonov, v področju ekologije pa raziskovanje pojava simbioze, soživljenja medsebojno različnih vrst organizmov.

Zanimivo je bilo predavanje o nekih bakterijah, ki živijo v črevesju hroščev in se prenašajo v materinem jajčecu tudi na zarod. Če te bakterije eksperimentalno odstranimo, zaostane zarod zelo očitno v svoji rasti. Učinkovita snov, ki jo pridelujejo bakterije in uravnava rast, še ni znana, po vsej priliki pa jo morajo vsebovati tudi kvasne glivice, kajti z dodatkom kvasa v hrano so se razvijale tudi živali, ki so jim bili odstranili gori omenjene bakterije, povsem normalno.

Bacil gobavosti

Profesorjema Mac Kinleyu in Soulu se je baje posrečilo, kakor poročajo iz Washingtona , da sta odkrila bacil gobavosti.

Na potrditev te vesti je treba še počakati, kajti že večkrat so se podobna poročila pojavila ,a vselej so se izkazala za preuranjena.

Nekateri učenjaki menijo, celo, da spada gobavost v vrsto tistih bolezni, ki jih povzroča pomanjkanje vitaminov, proti čemur pa bi govorila njena nalezljivost.

Sprava v švedski kraljevi družini

V švedskem kraljevem gradu se je odigral te dni ganljiv prizor: Stari oče, kralj Gustav, se je spravil s svojim »izgubljenim vnukom«, princem Lennartom Bernadottom nad zibelko pravnukinje.

Ko se je princ Lennart pred letom dni poročil s Stockholmčanko iz meščanske družine, je bil njegov stari oče nad tem korakom oficialno hudo razsrjen — menda samo oficialno, kajti po tihem je šla govorica, da nima stari vladar prav ničesar proti mlademu paru. Princ je odpotoval s svojo ženo v London, a na njegovem poročnem potovanju v Italijo ga je tam sprejel med drugimi kralj Gustav, ki je bil ta čas tudi v Italiji.

Sedaj se je sprava izvršila tudi oficialno, a mali angel miru v švedski kraljevi hiši se imenuje Brigita.

Goreče letalo v množici

Stevilne žrtve

Pri neki letalski prireditvi v Nancyju je treščilo goreče lovsko letalo v množico gledalcev. Pilot je ostal na mestu mrtev, 25 oseb je ranilo, nekatere tako težko, da bodo bržkone podlegle. Med ranjenci je tudi neki general, ki se je opekel pri reševalnem delu.

Največje vojaško letalo sveta

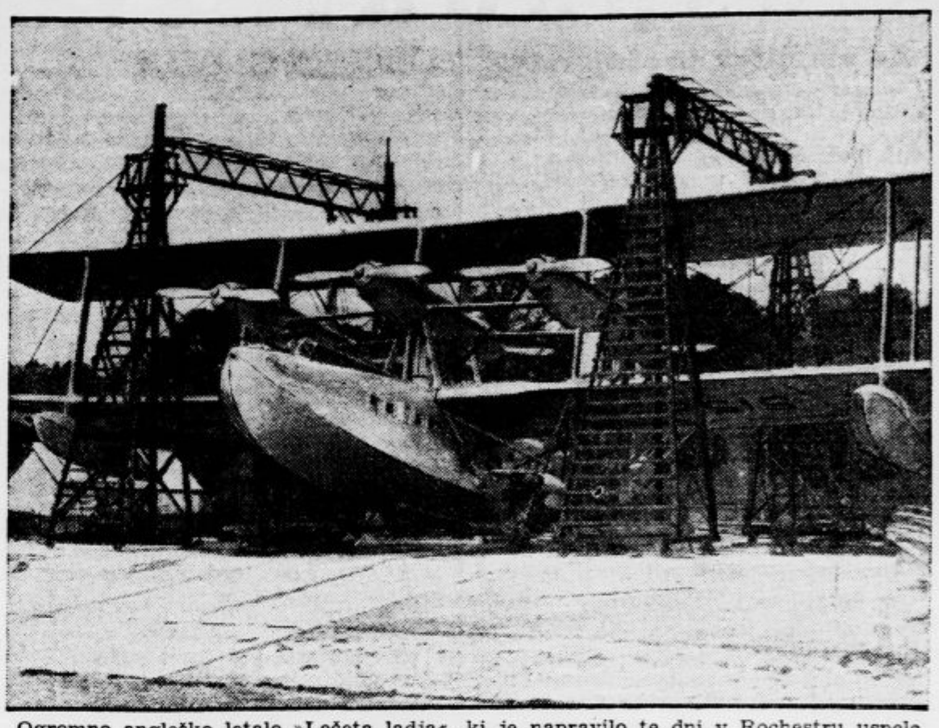

Ogromno angleško letalo »Lečeta ladja«, ki je napravilo te dni v Rochestru uspele prve poskusne polete

Kopalne hlačke prepovedane

Neverjetne skrbi ameriške nravstvene policije

V ameriških kopališčih so bili doslej glede kopalnega kroja precej liberalni. Nihče ni zahteval, da bi se ženska pri kopanju oblačila v vrečo in dokler ni svojega telesa vendarle malo preveč ponujala radovednim očem, se ni vtikaval noben policaj v zadevo, zlasti če je bila kopalka mična. Celo gibanje, ki propagira popolno goloto in ki se je v Ameriki hudo razširilo, ni doživelo nobenih omejitev.

To se bo sedaj po vsej priliki spremenilo, kajti z letošnjo sezono, ki se je otvorila kakor vsako leto predvsem z novimi modeli kopalne mode, je nastal precejšen vihar o dopustnosti in nedopustnosti teh modelov v ameriški javnosti in v ta vihar so zapihale končno tudi oblasti. Razume se, da so se oglasila najprvo vsakovrstna ženska društva in druge organizacije za očuvanje puritanske nravnosti proti zadnjim pridobitvam fabrikantov kopalnih oblek, ki so dali na trg široko izrezane modele iz svile, v katerih so videti iz vode izstopajoče Evine hčere kakor prave povodne vile, in kopalne obleke iz tenkega gumija, ki so po naziranju ameriških puritancev še hujše nego Adamovi kostumi.

Zveza ameriških kopališč je »v interesu javnega miru« že nastopila pri tovarnarjih, da bi opustili izdelavo takšnih kopalnih krojev.

Še slabše pa nastopa moralistično gibanje v Ameriki proti ubogim moškim. Kopalne hlačke zanje, ki se v Evropi razumejo same po sebi, se tu vneto zavračajo in newyorška policija je v znanem kopališču na Coney Islandu n. pr. nabila napise, ki pretijo vsakemu moškemu v kopalnih hlačah zaradi »nedostojne razgalitve« z aretacijo. Policaji pa gotovo ne bodo izsledili dosti žrtev pri tem grehu, zato ker kopalne hlačke tukaj sploh niso več na prodaj.

Kje tičijo vzroki, da nastopajo ameriški moralisti in oblasti tako odločno proti kopalnim hlačkam, ni čisto jasno. Po izjavi policijskega poveljnika v Atlantic Cityju so krive ameriške ženske, ki se jih pri pogledu na zarasla moška prsa loteva baje omedlevica. Drugi pa pravijo, da tiči za vsem ameriška tekstilna industrija, ki bi rada z vrečastim kopalnim krojem za moške spravila več blaga na trg in več dobička v žep.

Sedem zapovedi za planince

Prvič: Ne podajaj se na ture, ki jim nisi dorasel. Pred vsem pa se na vsako turo skrbno pripravi, bodisi da boš potoval sam, s prijatelji ali vodnikom.

Drugič: S svojim vodnikom ravnaj kakor s prijateljem in pomočnikom, ne pa kakor z golim služabnikom.

Tretjič: V planinski koči se vedi skromno in ne postavljaj zahtev, ki bi bile primerne za velikomestni hotel. Tudi ne ponižaj koče v krčmo. Alkohol je najslabši spremljevalec na potovanijh, koče pa so tu za odpočitek, noč je namenjena spanju.

Četrtič: Ne oskrunjaj ozemlja, po katerem potuješ, z nesnago, črepinjami, odpadki. Ne ostavljaj za seboj odprtih les, ne ponesnaži vrelcev, ne poškoduj kažipotov. Vse to postane lahko drugim usodno.

Petič: Čuvaj planinske cvetke, ne vznemirjaj živine in divjačine. Tudi se ne rogaj veri in navadam gorjanskega ljudstva.

Šestič: Ko stopaš v hrib, stopaj zelo počasi in ne prehitevaj nikogar. Takrat tudi ne govori, ne jej in po možnosti ne pij.

Sedmič: Na pota, ki so pretežka tvojim močem, se ne podajaj. Če vidiš, da so zate prenaporna, rajši prekini in se vrni.

NEKAJ ZA VSE

Mlajši dermatologi trdijo, da nastajajo razne kožne bolezni predvsem zaradi spremenjenega kemizma kože. Zato je najboljši pripomoček zoper nje spremenjena presnova.

*

Število stanic človeškega telesa cenijo na 4000 bilijonov.

*

Otroška paraliza je izrazito poletna bolezen. Pričenja epidemično razsajati v juniju — juliju, doseže višek v avgustu — septembru in nato hitro splahne.

*

To je naziranje naivnih ljudi, da tiči v odstranitvi prekomernega potenja nog nevarnost drugih obolenj.

*

Kokošje jajce ima redilno vrednost čaše mleka ali 4 dkg dobrega, mastnega mesa.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Tako je treba kopati dojenčke!

Poučen prizor iz londonske šole za pestunje

Zastruplja, da si pridobi ljubezen!

Praški proti sladkorni bolezni — Grenka juha — Epilog v zaporu

Pred dvema letoma se je poročila v Liegnitzu v Nemški Šleziji neka Erna Kazubekova z arhitektom Fritzom Nerlichom. Za doto bi morala dobiti po enoletnem dobrem zakonu baje 35.000 mark.

Nerlich, ki ji je to verjel, se je vrgel na račun te dote v razne poslovne zadeve, dokler se ni izkazalo, da ga je bila žena enostavno nalagala. Da bi si pridobila ponovno njegovo naklonjenost, mu je povedala, da si hoče bogat Argentinec po posredovanju njenega očeta kupiti neki grad in arhitekt naj bi izdelal načrt za preureditev tega poslopja. Nerlich se je vrgel res na delo, dokler se ni izkazalo, da ga je žena v drugič nalagala.

Zakon je postal po takšnih dogodkih pravo peklo, ki ga je ženska potencirala še s svojo histerijo. Nekega dne je moža pričala, da je bolan na sladkorni bolezni, priskrbela mu je neke praške in ga pripravila do tega, da jih je pričel jemati. Posledica je bila, da je moral v posteljo in da mu je bilo strašno slabo. Navzlic temu je na njeno prigovarjanje ponovil to »kuro« še enkrat pozneje— z istim učinkom. Sedaj je postal vendar toliko pamenten, da je stopil k zdravniku, kjer je zvedel, da ni o kakšni sladkorni bolezni niti govora, pač pa da so bili praški — zastrupljeni. Kazubekova je prišla v sodno preiskavo, zakon so ločili, a žensko so čez nekaj časa izpustili.

Odpotovala je v Berlin, kjer si je našla mesto kot gospodinja pri trgovcu Schönbergu. Tudi tega je naplahtala že po prvih dneh, da se je njen mož smrtno ponesrečil in da bo dobila po njem 50.000 mark. Ni trajalo dolgo, da je prišlo med obema do ljubezenskega razmerja, ki je dobilo samo kmalu nekaj grenkega okusa, ko je trgovec zvedel, da je zadeva s 50.000 markami zvita iz trte. V teh dneh mu je postregla Kazubekova z neko juho, ki ni bila nič manj grenka, nekoliko dni pozneje mu je dala slaščic, ki mu je postalo po njih slabo. Tedaj je začel nekaj sumiti. Stopil je k nekemu lekarnarju, ki je ugotovil, da so bile slaščice res zastrupljene in čudna gospodinja je romala v drugič v preiskovalni zapor.

Sedaj se vrši proti njej razprava, ki je po svojih čudnih okoliščinah precej edinstvena v nemški kriminalni zgodovini. Obtoženka se zagovarja s tem, da je hotela s strupom napraviti oba moška samo bolna in bi ona nato zanju skrbela. S tem je upala pridobiti si ponovno njiju ljubezen in odpuščanje za goljufivo zadevo z dediščinami... Najbolj zanimivo pa je to, da utegne biti ta čudni zagovor popolnoma resničen, kajti Kazubekova je težko histerična in histerija si izmišlja še vse čudnejše reči.

Praznoverje v 20. stoletju

Pred sodniki v Berlinu-Spandau stoji 50-letna »čarovnica« Helena Jenchurowska in zadeva vzbuja v javnosti veliko radovedne napetosti.

Jenchurowska je bila pravi univerzalni genij v svoji stroki, ni bilo stvari, ki težijo človeške duše, da bi ne imela kakšnega odpomočka zanjo. Zato je njena obrt silno cvetela, iz vseh slojev so prihajali klienti k njej, zlasti pa zakonci, ki so dvomili v zvestobo svojega zakonskega druga.

V takšnih prilikah je bil pripomoček tako rekoč pri roki. V nekem primeru je svetovala mladi ženi, ki je osumila svojega moža, naj odvzame kakšnemu dekletu malo krvi in pomaže ž njo neočitno svojega soproga hlače. V drugem primeru je nevernemu možu priporočila, naj natrese pol funta neke soli ženi v posteljo.

Posebno drastičen je naslednji primer: Stara ženica je čarovnico prosila, naj ji začara prihranjeni denar, da bi ga kdo ne odnesel. Jenchurowska je dejala, naj da denar v omot, a omot na peč; šele čez 14 dni naj pogleda, kaj je ž njim. Ženica je po 14 dneh pogledala in ni bilo ne omota ne denarja — Jenchurowska ga je bila »pričarala« k sebi na dom...

Obtoženka pravi, da je prejela svoje čarovne moči iz svetega pisma. Čitala ga je in je prišel Duh nadnjo ter ji vlil vse modrosti. Zadeva z omotom in denarjem res kaže, da je imela dosti modrosti — kakor so je imeli njeni kalini malo.

Čitajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

Glasba in pijača

»Zeleni polmesec«, organizacija turških abstinentov, se je zaplela v srdit boj s pristaši bizantinsko-turške godbe, ki mu posveča tisk vso pozornost.

Abstinenti so namreč postavili trditev, da spodbuja staroturška godba ljudi k pitju, prav tako kakor izdatna malica. Kjer igra ta godba, popijejo ljudje dvakratno množino mokrote, a to navaja ljudstvo v greh in mu kvari zdravje.

Turški godbeniki takšnih trditev seveda ne prenašajo tako zlahka kakor mogoče kakšen dober požirek in jo smatrajo za težko žalitev narodne glasbe. Dokazati hočejo, da imajo ljudje v deželah z zapadno muziko dosti večjo žejo nego pristaši turške muzike. Zdi se, da bo njih stališče tudi zmagalo.

Električna smrt v vrtni ograji

Posledica nemarne ozemljitve radio naprave.

Na budimpeštanski periferiji sta se dve majhni deklici, hčeri nekega šoferja, igrali v bližini žičnate vrtne ograje. Med igro sta se je dotaknili in se zgrudili v naslednjem hipu mrtvi na tla. Preiskava je pokazala, da je vodila do ograje napeljava za ozemljitev radio aparata, ki je prišla v dotiko z električno napeljavo 220 voltov. Mati obeh otrok je dobila ob njiju truplih živčni napad in so jo morali odpeljati v bolnišnico.

IVERI

Če precenjujejo kakšno žensko, opazijo to takoj vse njene prijateljice; če jo premalo cenijo, ne opazi tega nobena.

Srce je vedno nespametno, ker ima — svojo glavo.

Sreča je: doseči, česar nisi zaslužil.

Zaupaj skrivnosti le onemu, ki ne vprašuje po tem.

V ljubezni bi šli za drugega do konca sveta, toda na majhno pot za drugega — težje.

KARIKATURA

Avstrijski zvezni kancelar Dollfuss

ANEKDOTA

Helmerding in Neumann sta bila dva priljubljena berlinska komika v sredini preteklega stoletja. Nekega dne je prišel Helmerding v družbo svojih kolegov z vestjo, da je Neumann umrl. Vse je bilo nad to novico potrto in vse je v tem razpoloženju govorilo o zaslugah in lepih lastnostih pokojnika. Hipoma pa se je ta sam pojavil na vratih. Tovariši so obrnili svoje očitajoče oči na Helmerdinga. Ta pa se je hitro zbral in zašepetal: »Tiho, tiho, gospodje: on sam ne ve o svoji smrti še ničesar!«

VSAK DAN ENA

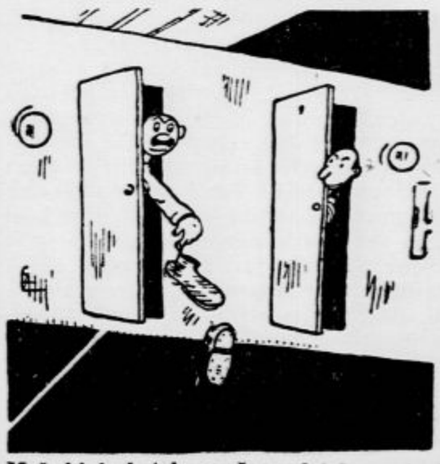

Mož, ki je hotel v nočnem letalu postaviti svoje čevlje pred vrata

Popravilo čevljev s komfortom

Londonski čevljarji so si omislili v raznih predelih angleške prestolnice z najmodernejšimi stroji opremljene delavnice za popravilo čevljev. Vsa procedura traja komaj četrt ure, klienti pa sedijo medtem v udobnih foteljih v čakalnici in čitajo liste, ki so jim v nji na razpolago

Noseče matere morajo skušati vsako zagatenje odpraviti z uporabo naravne **»Franz Josefove« grenčice.** Predstojniki univerzitetnih ženskih klinik soglasno hvalijo pristno **»Franz Josefovo« vodo,** ker se lahko použije in se milo odpirajoči učinek zanesljivo pokaže v kratkem času brez neprijetnih stranskih pojavov. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

S P O R T

Dirke Hermesa

V nedeljo 2. julija ob 15. priredi Hermes na lastnem dirkališču medklubske dirkališčne dirke z naslednjim sporedom:

Otvoritev dirk s pozdravnim krogom vseh sodelujočih dirkačev.

Dirke glavnih konkurentov: (Tri moštva po trije dirkači, ki jih določi prireditelj.) Vsako moštvo vozi po dva kroga. Tretjeplasirani izpadejo, dočim startajo drugoplasiranci še dva kroga. Prvi iz teh pristopi k prejšnjim trem prvoplasirancem, drugi in tretji izpadeta. Ta četvorica z žrebom tvori dva para, ki spet startata po dva kroga. Vsak prvi pride v finale (dva kroga) za prvo in drugo mesto, vsak drugi pa za tretje in četrto mesto. Nagrade: 1. in 2. darilo, 3. in 4. kolajno.

Dirka novincev: (dirkačev, ki na dirkališču še niso tekmovali.) Pet krogov. Nagrade: 1. plaketo, 2. in 3. diplomo.

Dirka juniorjev: (t. j. tistih, ki na dirkališču še niso dosegli prvega mesta). — Predvožnje po tri kroge. Prvi štirje plasirani v predvožnjah pridejo v finale.

Glavna dirka bo dirka ciljev na 40 krogov z osmimi cilji, t. j. vsak peti krog bo cilj. Klasificira se po točkah, in sicer: 1. pet, 2. štiri, 3. tri, 4. dve, 5. eno točko. Na zadnjem, t. j. osmem cilju bo štetje točk dvojno. Dirkač z največ točkami bo zmagovalec dirke. Nagrade: 1. pokal, 2., 3., 4. darilo, 5 kolajno.

Finale juniorjev: Pet krogov. Nagrade: 1. in 2. darilo, 3., 4. in 5. kolajno.

Izločevalna dirka: Število krogov bo toliko, kolikor bo v tej točki startajočih dirkačev, katerih zadnji na vsakem krogu izpade. Ostali štirje se, prevozivši še mrtvi krog, klasificirajo v zadnjem krogu. Nagrade: 1. in 2. darilo, 3. in 4. kolajno.

Tolažilna dirka: Pet krogov. Startajo vsi dirkači ,ki v prejšnjih točkah sporeda niso dosegli nobenega klasificiranega mesta. — Nagrade: 1. darilo, 2. in 3. kolajno.

Dirka se po pravilih Koturaškega saveza kraljevine Jugoslavije. Pravico startati imajo vsi v tem savezu včlanjeni in pravilno verificirani dirkači. Vsi dirkači se morajo javiti vodstvu dirk najmanj eno uro pred začetkom razpisanih dirk. Vsak dirkač vozi na lastno odgovornost in se mora strogo pokoravati vodstvu. Kolesa morajo ustrezati dirkališčnim predpisom, t. j. biti morajo brez prostega teka, zavor in krilatih matic. Vsaka kršitev saveznih dirkališčnih predpisov (nepravilno prehitevanje, oviranje sovozačev z zapiranjem in križanjem proge ,izzivanje, nedostojno vedenje ter opuščanje krmila v teku vožnje) se brezpogojno kaznuje s takojšnjo izključitvijo od nadaljnjega tekmovanja. Protesti z vlogo 30 Din se morajo brezpogojno predložiti najkasneje 15 minut po izvršeni točki, na katero se protest nanaša. Če je protest ugodno rešen, se vloga vrne, sicer pa pripade prireditelju. Prijavnina za posamezno točko je 5 Din, za vse pa 10 Din. Jamstvo za hrbtno številko je 10 Din, ki se vrne po oddaji iste. Prijave dirkačev se sprejemajo do najkasneje 28. junija, poznejše pa proti dvojni prijavnini, ter jih je poslati na naslov: ŽSK Hermes, Ljubljana VII. Prireditveni odbor si pridržuje pravico spremembe razpisa, kakor tudi prenosa dirk na poznejši čas.

Tekma Avstrija : Nemčija odpovedana. Avstrijski nogometni savez je iz političnih vzrokov odpovedal nogometno tekmo med Avstrijo in Nemčijo, ki bi se morala vršiti v Frankfurtu.

Prihodnji nogometni program v Kranju bo prav pester. Ker so Kranjčani zopet v zelo dobri formi, se nam za prihodnje nedelje obetajo prav zanimive nogometne borbe. Gostovali bodo Kranjčanom še neznani klubi, v nedeljo SK Hrastnik, pozneje pa novomeški Elan in SK Domžale.

SK Celje : SK Jugoslavija. Danes ob 18.15 bo na igrišču pri »Skalnati kleti« prvenstvena nogometna tekma med SK Celjem in SK Jugoslavijo, ki je bila v nedeljo zaradi deževja odpovedana. Sodil bo g. Mohorko iz Maribora. Tekma bo gotovo prav zanimiva in napeta.

Plavalni tečaj za mladino od 8 do 14 let se otvori na Iliriji v petek 23. t. m. Uprava kopališča je dovolila udeležencem znižano vstopnino 2 Din. Pouk, ki bo pod vodstvom strokovnjaka, bo brezplačen in bo trajal 14 dni. Vršil se bo vsak dan ob 11. Prijave se sprejemajo pri kopališki blagajni. — Treningi plavalne sekcije SK Ilirije se vršijo vsak dan od 8. do 11. v plavanju, ob 11. waterpolo. Članstvo se poziva, da jih obiskuje redno in točno.

I. delavsko kolesarsko društvo podružnica Trbovlje priredi v nedeljo medkonkurenčen »prosti tek«. Proga 6 km. Prijave se sprejemajo najkasneje eno uro pred startom. Start gostilna Zavrašek ob 13.30. Istočasno kolesarska medklubska dirka. Dopoldne ob 10.30 pred rudniško restavracijo umetniške in skupinske vožnje, pri katerih sodeluje delavska godba. Ob 16. vrtna veselica v prostorih gostilne Zavrašek.

Službene objave sekcije ZNS. Kandidati za savezni sodniški izpit naj računajo s tem, da bo teoretični izpit v soboto 24. t. m. popoldne oz. zvečer, praktični izpit pa v nedeljo 25. t. m. dopoldne. Kandidati se morejo poslužiti voznih ugodnosti, ki veljajo te dni za sokolske slavnosti in naj tozadevno povprašajo pri sokolskem društvu svojega kraja. Definitivna objava termina še sledi, čim prejme sekcija odgovor Zbora NS v Beogradu, ki je urgiran. V informacijo klubov in sodnikov objavlja sekcija ponovno sodniške pristojbine, ki veljajo za teritorij LNP: za prvorazredne tekme in za tekme prvorazrednih klubov z drugorazrednimi znaša taksa 80 Din (od tega 30 Din za sekcijo in zbor), za vse ostale tekme pa 40 Din (od tega 10 Din za sekcijo in zbor). To velja tudi za klubske tkzv. mednarodne tekme. Dnevnica za sodnika, ki sodi izven svojega bivališča, znaša za prvorazredne tekme in za tekme prvorazrednih klubov z drugorazrednimi za prvih 12 ur 50 Din in za vsakih začetih nadaljnjih 12 ur zopet 50 Din, za vse ostale tekme pa 40 Din za prvih 12 ur ter 30 dinarjev za vsakih nadaljnjih začetih 12 ur. Za potne stroške ima sodnik pravico zaračunati brzovlak 3. razreda ali osebni vlak 2. razreda. — Za državne ligine tekme veljajo posebna določila, ki so bila že objavljena. — Tajnik.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Zaradi današnjega nastopa sokolskega naraščaja in vojske odpade trening prve skupine.

Nogometna sekcija SK Celja ima 24. t. m. ob 20. strogo obvezen sestanek rezerve v klubovi sobi v Zdravstvenem domu. Kdor se sestanka neopravičeno ne udeleži, preneha biti aktiven član sekcije.

TSK Slovan obvešča svoje članstvo, da bo izredni občni zbor kluba v ponedeljek 3. julija ob 20. v lovski sobi gostilne »Sokol«. Dolžnost vsega članstva je, da se občnega zbora polnoštevilno udeleži. Dopisi za klub naj se pošiljajo na naslov tajnika: Franjo Juvan, Ljubljana, OUZD, Miklošičeva 20.

SK Reka. Seja upravnega odbora danes ob 20. v Sokolskem domu na Viču. Brezpogojno za odbor ping-ping sekcije.

TKD Atena. Danes ob 18. bo na igrišču v Tivoliju reden lahkoatletski terning. Sprejemajo se nove članice.

Kaj je »mrtva točka«?

Tako zvana »mrtva točka« v sportu je svojevrsten pojav, ki so ga sportniki in sportni fiziologi opazovali z največjim zanimanjem, odkar ga poznajo ,to je nekako od takrat ,ko se je sport razširil med najširše množice. V zgodovini sporta o tem pojavu ni nobenih sledov in tudi zdravniška veda se prej očividno ni bavila s tem vprašanjem. V ostalem pa znanstveniki še zmerom niso edini v tem, ali je »mrtva točka« samo organičnega, torej popolnoma telesnega izvora ali ima ta zanimivi pojav svoje globlje vzroke tudi v duši posameznika.

Po najnovejših poskusih pa se zdi, da je »mrtva točka« vendarle zgolj telesna zadeva, ki je končno popolnoma normalna in se vsaj v splošnem konča fiziološko. Vsak sportnik, ki goji napornejše discipline, kot n. pr. veslanje, boks, posebno pa teke na srednje ali dolge proge, dobro ve, kakšni so splošni znaki tega pojava. Po določenem času — dotlej je šlo vse dobro — se čuti naenkrat silno utrujenega, primanjkuje mu sape in kar tišči ga v prsih. Zdaj se približa ona »mrtva točka«, nato pa gre spet vse kot poprej. Po tej kratki krizi obidejo sportnika spet nove, sveže sile, po vsem telesu zaveje nekakšna nova sapa (second wind ji pravijo Angleži), ki pomaga telesu preko mrtve točke.

Dokler strokovnjaki niso proučili telesnih sprememb, ki so povzročile to krizo, so vsi smatrali »mrtvo točko« za naraven pojav, ki ga je pregnal »second wind«; slednjega so vsi pripisovali duševnemu impulzu ali pa silni volji posameznika. To naziranje je bilo tem bolj utemeljeno, ker so polagoma spoznali, kakšno vlogo igra v tekmah in pri dosegi rekordov železna volja in ker je bil vsak sportni neuspeh več ali manj v zvezi z živčno vztrajnostjo.

Kaj je torej »mrtva točka« in kaj »second wind«? Trenutek, v katerem odpove notranje dihanje, imenujejo »mrtvo točko«, »second wind« pa zaveje takrat, ko se to dihanje spet zažne. Pri tej definiciji pa je treba ugotoviti, da »notranje dihanje« ni pravilen izraz in bi se dal morda nadomestiti s »kemičnim« dihanjem. Razen mehaničnega delovanja pljuč in dihanja je važno tudi kemično dihanje v krvi. Pri slednjem pa igrajo najvažnejšo vlogo krvna telesca. Zaradi delovanja mišic pri telesnem delu se kri preobremeni z ogljikovo kislino. To »zastrupljenje« povzroča telesno in duševno izmučenje in privede končno tudi do »mrtve točke«. Organizem skuša te težave odstraniti sam, avtomatično brez posebnega impulza. Dihanje se pospeši, ker se tako hitrejše izloča ogljikova kislina; razen tega pa telo izloči delovanje vseh takrat nepotrebnih organov in ves kisik dobivajo za oni trenutni napor neobhodni potrebni organi. Krvni obtok preskrbuje samo nekatere organe, pred vsem srce, mozeg in mišice, med tem ko ostali organi, želodec, črevo in žleze sploh ne dobivajo kisika. Vse to nadomeščanje se izvrši v telesu v nekaj sekundah. Takrat je sportnik na »mrtvi točki«; ko pa prične kisik od ostalih organov reflektorično prihajati k najbolj prizadetim organom, čuti človek tkzv. »second wind«.

Seveda se mora pozneje, ko napor odjenja, kisik zopet izravnati po organih. Posojilo, ki so ga prejeli najbolj prizadeti organi od ostalih, je treba spet vrniti. Zaradi tega potrebuje telo tudi še po končanem naporu večje zaloge kisika. Novejša raziskovanja so zbrala prav po teh vidikih podatke o teoretično dosegljivih rekordih pri sportnih vežbah, kjer je treba v kratkem času uporabiti mnogo fizične sile.

Vsa ta opazovanja dokazujejo, da gre pri »mrtvi točki« za fiziološki pojav. S temi podatki se dajo razlagati tudi največji dosegljivi uspehi pri ostalem — torej nesportnem — fizičnem delu.

Seveda pa s temi teoretičnimi najdbami še ni rešena zagonetka največjih uspehov v sportu. Kljub temu, da je obvladanje »mrtve točke« avtomatično urejeno v organizmu samem, mora imeti sportnik tudi še jekleno voljo, če hoče doseči, da bo njegov organizem res tako deloval. Šele njegova volja lahko doseže, da gotovi organi takrat, kadar jih ne potrebuje, oddajajo vso kisikovo rezervo samo onim, ki jih potrebuje. To pa je končno dokaz, da vendarle duh vlada telo.

(Po razpravi dr. Heitena)

Sportni drobiž

Na Dunaju je nedavno zasedal mednarodni olimpijski odbor, ki je sprejel važne sklepe glede prihodnje olimpiade. V zadnjem času so se namreč vse bolj uveljavljali glasovi, da Nemčija z ozirom na svoje notranje-politične razmere ne bo mogla organizirati te svetovne sportne prireditve v smislu olimpijske ideje. Na zasedanju so zastopniki nemškega olimpijskega odbora podali obvezne izjave, po katerih se bo olimpiada lahko izvedla po vseh smernicah, ki so dozdaj veljale za izvedbo olimpiad. Hkrati je bilo končnoveljavno določeno, da se bo 4. zimska sportna olimpiada vršila v gornjebavarskem letovišču Garmisch-Partenkirchenu.

*

Drugo važno zasedanje mednarodne sportne organizacije, in sicer mednarodne plavalne zveze (Fine), je bilo v Parizu. Med drugimi je bilo na tem zasedanju sklenjeno, da bodo dame v bodoče tekmovale v skokih s štirimi obveznimi in 4 poljubnimi skoki; razen tega je bilo med skoke za gospode sprejetih še 9 novih, tako da jih je sedaj vsega 31. Dalje so bile točno določene dimenzije in globine bazenov pri skokih s 3, 5 ozir. 10 m. Za waterpolo so bila — z veljavnostjo od 1. I. 1934 — deloma spremenjena pravila; važno je, da se bo obseg igrišča meril odslej samo v metrih in bo kazenska črta pomaknjena od 3.60 m na 4 m. Spremenjena pravila bodo zaenkrat veljala 4 leta. Zelo natančne in stroge so tudi nove določbe glede »foulov«. V zvezo so bile nanovo sprejete Portugalska, Rumunija in Bolgarija. V seznam svetovnih rekordov so bili sprejeti tile novi rekordi: Za *gospode:* 100 m prsno: 1:13 in 1:12.4 Cartonnet (Francija); 200 m prsno: 2.44 Spence (Amerika) in 2:42.6 Cartonnet (Fr.); 400 m hrbtno: 5:41.8 Bedford (Anglija). Za *dame:* 100 m prsno: 1:25.8 Jacobsen (Danska); 400 m prsno: 6:31.4 Kastein (Holandska); 500 m prsno: 8:13 Kastein. — Proga 150 y prosto je bila črtana iz tega seznama.

*

Kongres Fife (mednarodne nogometne zveze) bo l. 1934. v Rimu, in sicer istočasno s tekmami za svetovno nogometno prvenstvo, ki bodo deloma tudi tamkaj. Za to veliko konkurenco, ki je nekakšna posebna nogometna olimpiada, se je prijavilo 32 držav, v glavnem članic Fife. Med prijavljenimi ni Anglije in dosedanjega prvaka Uruguaya ter Danske, Škotske in Walesa. Vsi udeleženci bodo igrali izločilne tekme v svojih skupinah in morajo do l. maja 1934 sporočiti tajništvu Fife zmagovalca. Za zaključno kolo, v katerem bo igralo 16 moštev, bo prireditveni odbor določil 25 sodnikov, med njimi 5 italijanskih, tudi stranski sodniki — samo nevtralni — bodo določeni iz seznama mednarodnih sodnikov Fife.

*

Črnec Luvalles je na neki lahkoatletski prireditvi v Newyorku prekosil svetovni rekord olimpijskega prvaka Carra na 400 metrov. Tekel je 46 sekund in se s to fantastično znamko za 2 sekundi povzpel nad olimpijski rezultat!

*

Finski metalec kopja Matti Järvinen menda kar dnevno postavlja nove rekorde! Šele pred tedni je poslal kopje na 74.28 in dosegel nov svetovni rekord, ki ga je pa zdaj že spet izboljšal. Met se mu je posrečil na 74.61 in torej ni več daleč do 75 m!

*

Maks je nabil Maksa! Nemci so bridko razočarani nad svojim Schmelingom. Še dan prej so pisali, da je vse izborno: stave, forma, prognoze in drugo. Stvar pa je bila popolnoma drugačna; zanimivo je, da je bil Schmeling res tudi slabši in je Baer zmago več ko zaslužil. Zmagal je v 10. kolu s tehničnim k. o., ker je sodnik Donoran prekinil boj zato, da bi omagani Schmeling ne izkupil kaj težjega. Resnejših poškodb ni dobil in dejal je po boju, da mu je mnogo škodovala vročina, ki je vladala takrat v stadionu. V Ameriki se o tej nepričakovani zmagi Baera mnogo razpravlja in nekateri upajo celo, da se bo zdaj spet na novo razmahnil boksaški sport. Sicer pa hvalijo strokovnjaki tudi Schmelinga, češ, da se je držal prav dobro in je bila res mnogo kriva vročina, da je moral prepustiti naslov mlademu Kalifornijcu. V stadionu je bilo 34 stopinj Celzija. Prireditelji se z dohodki tega boja najbrž niso popolnoma zadovoljili; vseh dohodkov je bilo nekaj nad 200.000 dolarjev, od katerih je dobil Schmeling dobrih 75.000, Baer pa 25.000. Slednjemu pa se vsaj v bodoče obetajo lepi denarji!

Prvi glasovi po Schmelingovem porazu so zatrjevali, da bo poraženi prvak sploh opustil boks, se poročil s filmsko Ondraškovo (to bo gotovo!) in se skril javnemu zanimanju. Zdaj pa pravijo, da namerava Dempsey že septembra prirediti večji boksaški večer, na katerem naj bi bil Schmeling glavna privlačna točka. Morda bo pridobil še Baera za revanžni nastop, ker kljub zmagi nad Schmelingom še ni gotovo, če bodo Baera sprejeli v odločilni boj med zmagovalca v boju Sharkey : Carnera

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

r— **Treznostno gibanje v Kranju.** V soboto 17. t. m. je bilo v Kranju treznostno zborovanje, na katerem so se položili temelji za treznostno organizacijo. Izvolil se je pripravljalni odbor s profesorjem Kuretom na čelu

Iz Hrastnika

h— **V okviru protituberkuloznih dni** bo jutri ob 18. v društvenem lokalu steklarjev predaval g. dr. Neuberger o razširjenju jetike in kdaj postane jetika neozdravljiva. Posetite predavanje polnoštevilno!

*

ČRNOMELJ. Jutri bo prišla potujoča kmetijska razstava in šola v Črnomelj in bo tu ostala ves dan. Krajevni razstavni odbor je vse priprave za sprejem razstave že dovršil. Na izredno lepo okrašenem kolodvoru bodo ob 8. zjutraj razstavo sprejele in ogledale velike množice prebivalstva iz vsega sreza. Za udeležbo so prijavljeni vsi, razen bolehnih in najnujnejše potrebnih čuvarjev poslopij in živine Kmečko prebivalstvo bo prišlo na razstavo deloma tudi v slikovitih narodnih nošah in na okrašenih vozovih.

DOL PRI HRASTNIKU. V nedeljo 25. tega meseca se bo vršil ob 8. zjutraj v šolski telovadnici ustanovni občni zbor krajevnega odbora Jadranske straže. Priprave so izvršene in je po zanimanju soditi, ki ga kaže ljudstvo, da bo zbor prav dobro obiskan in to posebno še, ker bo predaval na zboru odposlanec oblastnega odbora o pomenu Jadranske straže za našo bodočnost. Na zborovanje pa vabimo tudi naše somišljeike iz bližnje okolice Dola

HOTEDRŠICA. Gasilno društvo priredi v nedeljo 25. t. m. ob 15. vrtno veselico z obilnim srečolovom. Iz prijaznosti bo sodelovalo tudi pevsko društvo »Slavec« iz Ljubljane. Komur drago, da napravi izlet na državno mejo, naj to stori v nedeljo. Ob zvokih lepe pesmi, postrežen z dobro jedjo in izvrstno pijačo in v prijetni družbi se bo počutil vsakdo zadovoljnega. Za prevoz s postaje v Logatcu do Hotedršice bo preskrbljeno. Pridite!!

SLATINA RADENCI. Narodna odbrana priredi 2. julija vrtno veselico (koncert) ob godbi sokolske čete v prostorih g. Jurkoviča Franca. Pester spored. Za ljubitelje prirode. Tudi za cenena jedila in pijačo bo preskrbljeno. Vstopnina prosta. Pridite!

ZAVODNJE PRI ŠOŠTANJU. Kdor si misli letos privoščiti izlet na Urško goro, naj krene na pot tako, da si bo iz Šoštanja grede ogledal novo banovinsko cesto, ki se gradi preko Št. Vida na Črno. Obenem lahko mimogrede poseti 29. t. m. v Zavodnjem igro »Babilon«, burko v 5 dejanjih takoj po cerkvenem opravilu, po igri pa streljanje koštruna. Na ta način se bo nudila izletniku najlepša prilika, da si na cenen način oskrbi prigrizek za na goro. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo sadjarskega orodja, stori vsak posetnik že s samo udeležbo prireditve dobro delo.

Vpisovanje na Mladiki

Ljubljana, 20. junija

Gospodinjska šola »Mladika« pripravlja v prvi vrsti hčere meščanskih slojev iz vse države za dobre in spretne gospodinje in jih vzgaja za vzgledne žene, matere in zveste državljanke. Pouk v gospodinjski šoli »Mladika« obsega teoretične in praktične predmete. Prve tvorijo: zdravstvo, državoznanstvo, gospodinjsko spisje in računstvo; praktična stran pouka obsega vsa potrebna in običajna gospodinjska dela, ki spadajo v delokrog slovenske gospodinje. V 11 letih svojega obstoja je gospodinjska šola »Mladika« vzgojila celo vrsto najboljših gospodinj, ki se sedaj odlično uveljavljajo na svojih domovih ali pa na mestih, kamor jih je usoda posadila. Gojenke gospodinjske šole so lahko interne, ki stanujejo v internatu, in to je predvsem želeti, so pa tudi lahko zunanje, ki stanujejo izven internata. Prve plačujejo za vso oskrbo Din 900.—, druge plačujejo mesečno Din 450.—. Gospodinjska šola je enoletna in traja od 1. oktobra do 28. julija vsakega leta.

Vpisovanje v gospodinjsko šolo se bo vršilo v dneh 27. in 28. junja od 8. do 10. ure v poslopju »Mladike« v Šubičevi ulici pri dežurni učiteljici.

V zvezi z gospodinjsko šolo je internat »Mladika«, ki je namenjen tako gojenkam gospodinjske šole kakor tudi vsem onim gojenkam, ki žele obiskovati katerokoli šolo v Ljubljani. Smoter tega internata je, da nudi svojim gojenkam dom, ki jim naj nadomešča domačo hišo in ki jih nadzira po volji staršev. Zavod se briga za popolno oskrbo gojenk, tako da dobe gojenke zdravo, moralno umsko in telesno vzgojo, vse v duhu nacijonalne jugoslovenske misli. Gojenke nadzirajo prefekte, ki dajejo gojenkam praktičen pouk zlasti iz živih jezikov. V internatu je vpeljana menjaje se dnevno konverzacija v tujih jezikih. Na razpolago je klavir, kjer poučujejo gojenke posebne učiteljice glasbe v zavodu ali pa se lahko učijo gojenke po želji staršev tudi izven zavoda. Gojenke imajo dnevno obligaten izprehod, lahko pa tudi posečajo gledališča in koncerte — pod nadzorstvom seveda — in ako to žele starši. Zavod ima stalnega hišnega zdravnika in dobivajo starši o zdravstvenem stanju gojenk vedno potrebno obvestilo. Gojenke plačajo za vso oskrbo mesečno Din 900.—, za pouk klavirja še posebej mesečno Din 150.—, ako se ga uče, in to v naprej. Prijave za internat je poslati čim prej. Nadaljnja navodila daje med počitnicami ravnateljstvo mestne ženske realne gimnazije v Ljubljani.

Radio

Sreda, 21. junija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Otroški kotiček. — 18.30: Angleške plošče. — 19: O naši mladinski zakonodaji. — 19.30: O naši upodabljajoči umetnosti in Narodni galeriji. — 20: Prenos produkcije drž. konservatorija iz Uniona. — 20.30: Čas, poročila. — 21.30: Radio - orkester in radio jazz.

Četrtek, 22. junija.

LJUBLJANA 9: Prenos vidovdanske proslave iz Uniona. — 12: Otvoritev Narodne galerije. — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Radio - orkester. — 19: Gospodinjska ura. — 19.30: Pogovor s poslušalci. — 20: Potovanje v Maroko in Visoki Atlas. — 20.30: Orgelski koncert, igra fr. Kanizij Fricelj. — 21.15: Pevski koncert g. Julija Betetta. — 22: Radio - orkester. — 22.30: Čas, poročila.

BEOGRAD 12.05: Radio - orkester. — 16: Narodne pesmi. — 19: Orkester. — 20.30: Prenos iz Ljubljane. — Ciganska godba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Prenos iz Ljubljane. — 22.40: Plesna glasba. — PRAGA 19.25: Prenos opere iz Moravske Ostrave. — 22.25: Lahka glasba. — BRNO 19.25: Program kakor v Pragi. — VARŠAVA 17.15: Koncert ukrajinskega pevskega zbora. — 20: Poljuden koncertni večer. — 22: Lahka in plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 17.25: Pevski in klavirski koncert. — 19.05: Šramlov kvartet. — 20: Operni večer. — 22.50: Lahka glasba. — BERLIN 20.10: Narodne pesmi. — 20.40: Dresselov koncert za saksofon in orkester. — 21.05: Plesni večer. — KÖNIGSBERG 20: Narodne in lovske pesmi. — 20.40: Fanoptikum. — MÜHLACKER 20: Poljuden koncertni večer. — 21.30: Mešan glasbeni program. — BUDIMPEŠTA 17: Popoldanski koncert. — 18: Pevski in klavirski koncert. — 20.30: Puccinijev večer. — 22: Lahka in plesna glasba. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalen koncert.

KDOR ŽELI

zidati lastno hišo, poravnati svoje dolgove, prevzeti posestvo, izplačati doto svojim dedičem, daje posojila pod ugodnimi pogoji:

„KREDIT“

gospodarska zadruga, r. z. z o. z., CELJE, Aškerčeva ulica 3 (poleg hotela »Pošte«).

7483

Specijelni entel oblek, ažuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfinejše delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Štrukel.

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila zaves, pregrinjal; entlanje, izdelovanje gumbnic. Vsled najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cene. 79

TARZAN II. DEL

JE IZŠEL

KNJIGO BOMO RAZPOŠILJALI NAROČNIKOM TAKOJ, ČE BODO IZNOS DIN 20.— IN 3 DIN POŠTNE PRISTOJBINE POSLALI OB ENEM Z NAROČILOM. NAROČILA NASLAVLJAJTE NA UPRAVNIŠTVO »JUTRA« LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA 5.

JE IZŠEL

Zahvala

Za številne dokaze iskrenega sočutja ob izgubi našega predobrega soproga, očeta itd., gospoda

Antona Engelmana

se tem potom najiskreneje zahvaljujemo, kakor tudi za poklonjene vence. Posebno zahvalo izrekamo zdravniku g. dr. Josipu Bežku za vso požrtvovalnost za časa bolezni, dalje županu g. C. Pircu, tovarnarju in veleposestniku g. Maksu Focku, »Narodni čitalnici« z g. dr. St. Sajovicem na čelu, odposlanstvu Prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva in vsem mnogobrojnim udeležencem, ki so blagega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. 7480

Kranj, dne 20. junija 1933.

Žalujoči ostali.

ZAHVALA

Za obilne dokaze iskrenega sočustvovanja za pokojnim, srčno ljubljenim in nenadomestljivim soprogom, očetom, bratom, stricem in tastom, gospodom

FRANCEM VRHOVCEM

dimnikarskim mojstrom in posestnikom

se vsem najprisrčneje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo pa smo dolžni častiti duhovščini, g. dr. Igličarju, Zadrugi dimnikarjev, gasilcem in Olepševalnemu društvu v Rožni dolini za poklonjene krasne vence in cvetje, kakor tudi vsem onim, ki so dragega pokojnika spremili v tako častnem številu na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 20. junija 1933.

Žalujoči ostali.

7485

Ena garnitura novih Champion nadomešča svoje stroške s prihrankom bencina, daje večjo moč in brzino.

Glavno zastopstvo in skladišče za Jugoslavijo:

Robert Weinberger, Zagreb, Gajeva ulica 10.

CHAMPION SVEČICE

se dobivajo povsod.

James Oliver Curwood: 32

Hči divjine

Roman

V mraku je misijonar nejevoljno vzmahnil z rokami. David ni več razločil njegovega obraza.

»Praznoveren je,« je jezno dejal. »Budalo! Pravi, da je stari Bober na smrt zatulil. Pha — —«

David je čutil groznico, ki je v temi izpreletela tovariša. Ko so prišli še sto vatlov dalje, je Mukoki s tiho besedo ustavil pse. Vsa vprega je zamolklo cvilila in strmela naravnost predse, ko sta David in misijonar prišla do Krijca.

Oče Roland je pokazal v noč: kakih petdeset korakov pred njimi je črnela temna lisa.

»To je Tavisheva koča,« je rekel Davidu. »Pojdiva pogledat.«

Mukoki je ostal pri vpregi. Cviljenje psov jih je spremljalo, ko sta krenila dalje. Pošastna, temna, neživa je stala koča pred njima. David se je mahoma spomnil vsega, kar mu je bil misijonar pripovedoval o Tavishu. Žila mu je burno utripala. Zona mu je oblivala hrbet in čuden srtah se ga je polaščal. Glas očeta Rolanda ga je splašil iz te tesnobe.

»Tavish!« je zaklical misijonar. »Tavish!«

Stala sta tik pred vrati, a odgovora ni bilo od nikoder. Oče Roland je zateptal in popraskal z nogo po tleh.

»Vidite,« je dejal, »sneg je bil šele nedavno odmetan. Mukoki je norec. Babjevernež je. Bogme da me je za trenutek pripravil v strah.«

V njegovem glasu je bilo globoko olajšanje. Pomirjen je odprl vrata koče, ki niso bila zapahnjena. Znotraj je bilo tema kakor v rogu, a val toplega zrak jima je planil naproti. Misijonar se je zasmejal.

»Tavish,« je zaklical, »ali spite?«

Odgovora ni bilo. Oče Roland je vstopil.

»Še nedavno je bil tu. V peči je ogenj. Bodiva kakor doma.« Pobrskal je po obleki in našel užigalico. V naslednjem trenutku jo je prižgal; majhna svetilka, ki je visela izpod stropa, je zasvetila. Pri njeni svetlobi je bil misijonarjev obraz kar čudne barve. Njegove črte so pričale o notranjem naporu. Roka, ki je držala gorečo svetilko, je bila negotova. »Čudno, zelo čudno,« je dejal, kakor da bi govoril sam s seboj. Nato pa: »Bedasto! Nazaj pojdem, povedat Mukokiju, kako in kaj. Kar trese se. Boji se. Prepričan je, da je Tavish v zvezi s hudobcem. Pravi, da psi vedo in da so ga posvarili. Čudno Strašno čudno. In zanimivo — kaj?«

Stopil je venkaj. David je obstal, kjer je bil, in gledal okoli sebe, pri medlem soju svetilke, ki mu je visela nad glavo. Bilo mu je, kakor da bi moral Tavish zdajzdaj prilesti iz kakega temnega kota; pričakoval je skoraj, da ga bo zagledal, kako se giblje pod odejami, nakopičenimi na pogradu v oddaljenem koncu izbe. Bila je velika izba, dvajset čevljev od konca do konca, in skoraj enako široka; in čez trenutek ali dva je spoznal, da je sam edina živa stvar v tem prostoru, izvzemši majhno sivo miško, ki mu je brez strahu pritekla pred noge. Nato je zagledal drugo miš, nato tretjo; okoli in okoli sebe in nad seboj je slišal plazenje in beganje drobnih mišjih nožic. Papir na mizi je šumel, tenko cviljenje se je čulo s pograda, nekaj lahkega mu je pritisnilo na konec mokasina, da je nehote pogledal, kaj je. Vsa koča je bila polna miši. Polna je bila neprestanega gibanja teh drobnih, svetlookih živalc, ki so brez strahu tekale okoli njega, kakor da bi nečesa pričakovale. Niti za palec se še ni bil premaknil, ko se je oče Roland vrnil v kočo. Tedaj je pokazal na tla.

»Vsa koča jih je polna!« je vzkliknil z ogorčenim glasom.

Oče Roland se miši ni ustrašil. Židane volje je slekel rokavice in si pomel roke nad pečjo.

»Tavishejeve ljubljenke so,« se je zahahljal. »Pravi, da jih ima za tovarišice. Po deset na en mah sem jih že videl na njegovih ramenih. Čudno, čudno.«

Ko je drgnil roko ob roko, je bilo slišati, kakor da bi se trli dve pili. A zdajci je vzdignil pokrov s peči in pogledal vanjo.

»Ni še ure, kar je naložil na ogenj,« je dejal. »Čudim se, kod hodi ob tem času. Psov tudi ni.« Ozrl se je na mizo. »In nič večerje. Lonci in kozice so prazne. Miši stradajo. Gotovo se kmalu vrne. A čakali ga ne bomo. Lačen sem.«

Tako govoreč je polagal drva na ogenj. Mukoki je jel nositi prtljago v kočo. Njegov pogled je bil negotov, poln plašnega pričakovanja. Neslišno je hodil sem ter tja, kakor bi se bal, da ne bi njegovi koraki koga zbudili, in David je videl, da ga je miši strah. Ena izmed njih mu je pri večerji stekla po rokavu; čudno, burno je zasopel in jo z iskrečimi se očmi stresel s sebe.

»Muče munito!« je zamrmral.

V naglici je pogoltal ostanek jedi, nato pa vzel svoje odeje, rekel misijonarju nekaj besed po krijsko in odšel iz koče.

»Pravi, da so miši hudobci,« je rekel oče Roland, zamišljeno gledaje za njim. »Pri psih hoče spati. Rad bi vedel, do kod sega njegova slutnja? Prepričan je, da je Tavisheva hiša bivališče peklenskih duhov, ki so si dali podobo miši. Pha! To vam je prebrisana živad. Tavish jih je naučil raznih umetnij. Poglejte tole, kako mi jé iz roke!«

Mali oglasi

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Za odgovor 3 Din v znamkah

Čestitke

Rado Nerat-u
v Celju, k uspešni mali maturi prisrčno čestita strič Ivan. Le tako naprej! 18788-6

Marici Kolenšek
t. č. v Ljubljani. Če drži sporočilo, da si opravila malo maturo. Ti čestitate srčna očka in mamica. — Na veselo svidenje! 18789-6

Alojziju Reberniku na Jesenicah
Tem potom vso srečo k godu. V nedeljo svidenje. Prisrčen z jutranjim vlakom — Tonč. 18787-6

Oj Vevče
ti prekrasni kraj,
kjer Lojze z mamico kraljuje
in danes god svoj tam praznuje.
Daj Bog, da še veliko let, bi užival radost tu na svet! 18815-6

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. — Kdor sprejema potnike, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (5)

Takoj
velik lahek zaslužek tudi kot postranski zaslužek. — Brez rizika! Provovreten visokonkonkurenčen dvajsetdinarski predmet. Spretnim akviziterjem fiksno naplačilo. »Pico«, Tyrševa cesta 36. 18845-5

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dijaki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

Šofer. šola E. Čeh
Tyrševa (Dunajska) cesta št. 36. Zahtevajte prospekt.

»Einpauker«
jurist, pripravlja za pravosodni državni izpit in rigoroz. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Uspeh zajamčen«. 18800-4

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Fotografija!
Absolutno spretnega fotografskega pomočnika, ki je zmožen najfinejšega dela, iščem. Le gospodje, ki zamorejo najboljše delati, naj se javijo na naslov: Karl Rechnitzer, fotograf, Pančevo. 18708-1

Gospodično
za spretno delo in v pomoč v laboratoriju, sprejmem takoj. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Laborantka«. 18771-1

Šiviljsko pomočnico
izvežbano (začetnice izključene) sprejme takoj A. Ločar, Poljanska cesta 5. 18806-1

Kontoristinjo
hitro strojepisko, z lepim rokopisom, iščemo za 8—10 ur dnevnega dela. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dnevničarka«. 18798-1

Natakarico
sprejme takoj gostilna na »Škarpi«, Breg-Celje. 18839-1

Stenodaktilografinjo
perfektno, z znanjem slovenskega, nemškega in po možnosti srbohrvatskega jezika, sprejmemo. Ponudbe poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod »Marljiva«. 18821-1

Fotograf
ki je vešč Leica-del, dobi nameščenje na Kranjskem s 1. julijem pod dobrimi pogoji. Obširne pismene ponudbe pod šifro »Perfekte Kraft 7909« na Piras, Praga, Bredovska 1, Češkoslovaška. 18780-1

Izurjeno entlarico
za izdelovanje pletenin sprejmem. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 18786-1

Gospodično
s kavcijo, sprejmem v trgovino. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Samostojna«. 18820-1

Mladenič
krepak in pošten, ki je nekoliko izvežban v mesarski, kuharski in natakarski stroki, ki lahko položi 3000 do 5000 Din kavcije, se išče v Ljubljani za nočno prodajo prekajevalskih izdelkov. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Stalno Din 2000«. 18818-1

Gospodična
z vlogo 17.000 Din in znanjem nemščine, dobi ugodno pisarniško mesto. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Gospodinja«. 18846-1

Brivca
dobro izurjenega — ter **učenca**
ki se je že učil, sprejme M. Bakovčan, Celje. 18837-1

Tekstilna tovarna
išče za takojšen nastop poleg drugega tudi v apreturi izvežbano moč, zmožno nemškega jezika. Ponudbe z navedbo zahtevkov na oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani pod »Zanesljiv«. 18836-1

Plačilno natakarico
z nekaj kavcije sprejme takoj gostilna Smodej, Laško. 18838-1

Vajenci(ke)

Pek. vajenca
z oskrbo in obleko sprejme Stojan Josip, parna pekarna Pišece pri Brežicah. 18733-44

Modist. vajenko
sprejme takoj salon La femme Chich, Šelenburgova ulica 6/I. 18817-44

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Mladenič
star 26 let, vojaščine prost, ki razume vsa v lesno stroko spadajoča dela, želi kjerkoli primerno zaposlenje. Zna tudi žagati na venecijanko. — Cenjene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Lesni manipulant«. 18709-2

Oženjen mlinar
srednjih let, brez otrok, izurjen, samostojen delavec v vseh mlinskih poslih, se zanesljiv, išče trajno mesto. Maleen R. v Studencih, Kralja Matjaža ulica št. 17 pri Mariboru. 18459-2

Vrtnar
priden in pošten, vešč vseh kultur, s prav dobrimi večletnimi spričevali — išče kjerkoli službo. Nastop takoj ali pozneje. Cenjene dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Agilen vrtnar«. 18774-2

Plačilni natakar
prvovrsten, zmožen kavcije, išče stalno nameščenje. Govori več jezikov. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod »20 let službe«. 18757-2

Dekle
pridno in pošteno, za vsa hišna dela, ki zna tudi nekoliko kuhati in ima veselje do gostilne, išče zaposlenje. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Pošteno in pridno dekle«. 18761-2

1000 Din nagrade
dobi tisti, ki preskrbi kjerkoli in kakršnokoli mesto pridnemu in vestnemu mladeniču. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 18792-2

Trgovski pomočnik
22 let star, mešane stroke, zmožen nemščine, s 6000 Din kavcije, išče primerno zaposlitev. Pošten in vesten. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Pomočnik«. 18781-2

Dva fanta
v starosti 39 let, vajena kmečkega dela, ki bi event. položila tudi kavcijo, iščeta službo hlapca, event. v trgovini, ali pa za hišnika. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 18736-2

Zakonca brez otrok
vajena živine, možje in poljskih del, žena vajena tudi kuhinjskega opravila, iščeta službo. Pobrežje — Maribor, Gubčeva ulica 18. 18833-2

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Motorno kolo
s prikolico, dobro ohranjeno kupim. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« v Ljubljani pod značko »Motor«. 18776-10

Motor
za istosmerni tok 110 V., 27.5 HP, 119 obratov; motor za vrtilni tok »Elin«, 380 V., 9 HP, s pripravo za dviganje krtačic in spoj na kratko z zaganjačem in stikalom; ekobelnik za mizarje, z osnovno ploskvijo 900 mm; generator za istosmerni tok »Elin« 115 V., 16 kw., 570 obratov; tri posode za tlačeni zrak, od Dieslovega motorja; stroj za rezanje papirja; bencinski motor za vsakovrstno uporabo, 5 HP, znamke »Moravia«; električni kuhalni lonec, 380 V., za 30 litrov, popolnoma nov. Vsi predmeti so v najboljšem stanju ugodno naprodaj. — Razen tega prodam železno verando s 6 stebri, večjo množino železnih košar za cvetlice na balkonih. Imam veliko skladišče raznovrstnih rabljenih strojev, železnine in kovin. Iste kupujem in prodajam. Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14. 18835-10

Kolesa

za besedo. Oglasi socijalnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za šifro 3 Din, oziroma 5 Din. (11)

Moško dirkal. kolo
dobro ohranjeno, znamke Bianchi, poceni proda Marko Ogorelec, Škofljica. 18795-11

3 moška kolesa
rabljena poceni proda P. Skafar, Ljubljana, Borštnikov trg. 18791-11

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Koso
za 15 Din in najnovejše **brzoparilnike**
dobite samo pri Fr. Stupica, železnina, poljedelski stroji in čebelarske potrebščine, Ljubljana, Gosposvetska cesta štev. 1. 18315-6

Otroški voziček
modern, dobro ohranjen naprodaj. Breg štev. 14/II. 18807-6

Jedilniška miza
furnirana, 100 × 124, na prodaj na Dvornem trgu št. 1/III. vrata 43. 18796-6

Reflektor »Zeiss«
popolnoma nerabljen, zelo ugodno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 18770-6

Stružnico za železo
in škarje za pločevino do 5 mm, poceni proda Škafar P., Ljubljana, Borštnikov trg. 18793-6

Kuhinjsko kredenco
dobro ohranjeno ugodno prodam v Gregorčičevi ulici št. 19/I. 18783-6

Aparat za tiskanje
tipa Multistyle Stapeldrucker, nov, ugodno naprodaj v trgovini na Starem trgu 21. 18801-6

»Wertheimerica«
majhna, stoječa, fotelji in knjige (Kosmos in druge) naprodaj v Wolfovi ulici št. 1/II. 18808-6

Otroški voziček
lep in dobro ohranjen, takoj prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 18818-6

Radi opustitve detajlne prodaje
vse po tovarniških minimalnih cenah. Športni gramofoni 250 Din; posteljne garniture 220 Din, likerni servisi 35 Din, karafindlji 35 Din, prah vsesavajoča patentna krtača 40 Din. — Sapira, Tyrševa cesta 36. 18843-6

Prah
vsesavajoča krtača 40 Din; dvostran. uporabljivi modni gumbi pr. gross 10 Din; modne sponke 1 Din. — »Omnia«, Tyrševa cesta 36. 18844-6

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Generator
za izmjenično struju (Drehstrom) od 5 KW, za 220/380 volta 50 Herza, kompleten sa rasklopnem pločom u podpuno ispravnome stanju kupujem. — Ponude pod »Elektrogenerator« na oglasni oddelek »Jutra«. 18775-7

Omaro za led
po nizki ceni kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Majhna«. 18826-7

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Hranilno knjižico
Mestne hranilnice celjske, z vlogo 8000 Din prodam. Ponudbe pod šifro »Proti gotovini« na oglasni oddelek »Jutra«. 18773-16

25—50.000 Din
posojila na menico ali hipoteko, absolutno zanesljivo, rabimo. Ponudbe pod »Hipoteka« na oglasni oddelek »Jutra«. 18803-16

Vložne knjižice
Celjske posojilnice Narodni dom Celje, vzamem do Din 45.000 za vino ali proti mesečnemu odplačilu. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Vino«. 18778-16

Hranilne knjižice
Kreditne banke in Mestne hranilnice ljubljanske kupujem vedno. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Proti plačilu«. 18811-16

Vložno knjižico
Ljubljanske kreditne banke z vlogo cca 10.000 Din kupim proti gotovini. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Knjižica«. 18809-16

160—200.000 Din
rabim za prevzem rentabilne trgovine. Sprejmem posojilo ali družabnika. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Sigurno naloženo in dobro obrestovano«. 18824-16

Posojila
daje na zelo ugodno odplačevanje »Zadruga« Ljubljana, poštni predal 68. Za odgovor priložite znamke. 18829-16

Hranilno knjižico
Mestne hranilnice v Mariboru, prodam. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »Prilika«. 18834-16

Gospodična
srednjih let, trg. naobražena, s 6000 Din, želi pristopiti kot družabnica ali uslužbenka h kakemu podjetju. — Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Zanesljiva 28«. 18842-16

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (35)

Srebrne krone
staro zlato in srebro
kupuje rafinerija dragih kovin v Ljubljani, Ilirska ulica štev. 36 — vhod iz Vidovdanske ceste, pri gostilni Možina. 70

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (12)

2000 Din posojila
potrebujem radi selitve za dobo 10 mesecev. Za obresti dam rabljeno spalnico. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Obresti spalnica«. 18828-12

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Velik lokal
na vogalu v kioskih Scherbaumovega dvora v Mariboru in tudi manjši lokal istotam, se takoj oddasta v najem. Vprašati pri Mariborskem kreditnem zavodu v Mariboru (Scherbaumov dvor). 18694-19

»Ford«
24/40 HP, tipa A 1929, 4 sedežni, 4 cilindri, limuzina »Tudor«, 2 vrata in

»Chevrolet«
46 HP, tipa 1929, odprt, 4 sedežni, 6 cilindrov, prodamo samo proti gotovini. Ogledati v Kolinski tovarni d. d. v Ljubljani. 18644-10

Lokal
v katerem se že 30 let nahaja špecerijska trgovina — in poleg lokala

dvosob. stanovanje
oddam na Krakovskem nasipu. Pojasnila daje Navinšek, Šelenburgova ulica. 18782-19

Lokal
z vso opravo za manufakturno trgovino, oddam v Ljubljani, Stari trg št. 21. Poizve se istotam v trgovini. 18802-19

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Parcelo
pripravno za zidanje penzionata ali privatne vile, blizu sanatoria prodam po Din 15 m². Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Takoj denar«. 18707

Parcelo kupim
na prepis Kmečke. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Sever«. 18827-20

Hišo s trg. lokalom
in nekoliko posestva, v prometnem kraju ljubljanskega predmestja kupim v vrednosti do 175.000 Din. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Trgovec«. 18706-20

Novo hišo
enonadstropno, s 3 stanovanji, dvoriščnim objektom z 2 stanovanji, hlevom, delavnicami in skladiščem, z velikim dvoriščem in vrtom 1600 m² prodam v Trnovskem predmestju proti gotovini in deloma hranilni vlogi Ljudske posojilnice v Ljubljani. Informacije dobijo le resni reflektanti v Ljubljani, Prečna ulica 8. 18814-20

Hišo kupim
v ceni do 400.000 Din. — Deloma plačam v gotovini, deloma v knjižicah — del hipoteka. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Mir«. 18831-20

Hišo
z dobro vpeljanim bufejem v Ljubljani prodam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Prometno«. 18805-20

Les

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (15)

Vsakovrsten les
mizarski in stavbni, oddajamo za knjižice Kmečke posojilnice. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Les«. 18794-16

Dijaške sobe

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (22)

Dijakinjo
nižjih razredov srednje šole sprejmem z vso oskrbo v neposredni bližini liceja. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 18747-22

Dijakinje
boljših rodbin (najraje učiteljiščnice) sprejmem po zmerni ceni. — Nemščina, klavir in nadzorstvo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 18777-22

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Lepo stanovanje
2 sob in kuhinje, v okolici Bežigrada ali Šiške takoj vzamem v najem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Sreča 22«. 18812-21/a

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

Dvosob. stanovanje
poceni oddam z julijem v Predovičevi ulici 46 — pri kapelici. 18799-21

2 stanovanji
trisobno in dvosobno — solnčni, s kopalnico, verando in vrtom, na Gerbičevi cesti oddam družini odraslih oseb. Natančneje se poizve med 1. in 3. uro v Oražnovi ulici 3/I. 18738-21

Lepo stanovanje
čisto in senčno, 4 sob in vseh pritiklin razen kopalnice, oddam z avgustom. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Poleg univerze«. 18742-21

Stanovanje
2 parketiranih sob in kuhinje, z elektriko, oddam na Rimski cesti štev. 23/I. 18810-21

Trisob. stanovanje
oddam z avgustom na Vodovodni cesti. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Mir«. 18816-21

Trisob. stanovanje
komfortno, s kopalnico, oddam z avgustom ali septembrom. — Pojasnila daje hišnik v Fuegnerjevi 12. 18832-21

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Lepo mesečno sobo
lepo in zračno, v pritličju takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 18746-23

Dve veliki sobi
brez kuhinje, oddam s 1. julijem na Resljevi c. 30/I. 18422-23

Opremljeno sobo
oddam 2 gospodoma ali gospodičnama s 1. julijem. Reber 7. 18768-23

Opremljeno sobo
lepo, z razgledom na ulico in posebnim vhodom oddam na Gosposvetski cesti štev. 5, pritličje levo. 18784-23

Opremljeno sobo
v bližini Tabora in bolnice takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 18797-23

Opremljeno sobo
lepo, v I. nadstropju vile pod Rožnikom oddam. — Ogledati od 10. ure naprej L. Altsaller, Večna pot 5/I. 18735-23

Lepo sobo
novoopremljeno, s posebnim vhodom oddam boljšemu gospodu ali gospodični na Miklošičevi cesti. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 18785-23

Gospoda
sprejmem na stanovanje s hrano ali brez. Selan, Hrenova ulica 17/II. 18485-23

Lepo sobo
v sredini mesta oddam s 1. julijem boljšemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 18819-23

Sostanovalko
sprejmem v Križevniški ul. št. 5/I. 18823-23

Sobico v centru
takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 18830-23

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

Idica — Maribor
V četrtek 22. t. m. ob 9. uri svidenje. — I. K. 18822-24

Ženitve

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (25)

»Fortuna«
Ljubljana, poštni predal 221, koncesionirana pisarna za ženitno posredovanje. Vam pošlje prospekt proti predplačilu 10 Din. 17316-25

Obrt

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (30)

Razmnoževanja
z najkulantnejšimi cenami izvrši hitro in točno Ivan Legat, Ljubljana, Prešernova 44. 18587

Brzolikalnica
moške in damske obleke 18 Din, garderobo najhitreje zlika, kemično očisti, pošije in obrne

Walett Express
Ljubljana, Gledališka ulica št. 2/II. Na likanje se lahko počaka v posebni čakalnici. 18772-30

Stroji

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Stroj za rastriranje
v brezhibnem stanju ugodno prodam. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 18760-29

Razno

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

SEJEM ŽELEZA IN STROJEV

Velika izbira tračnic, I. in U., traverz, betonskih palic, pločevine, cevi, orodja, jekla, sesalk, strojev in delov, jermenov in drugega materijala

Miroslav Kras, Zagreb, Sajmišna 48a 6259

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom »Claven« je mest

Zaščitni znak — Clavèn — Zaščitni znak

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča. Čuvajte se ponaredb! 15

M. Hrnjak
lekarnar — Sisak

Vsem damam nudim priliko garantirane

trajne ondulacije

z ameriškim aparatom za ceno 100.— Din.

SALON POLANC
Kopitarjeva ulica št. 1

Med mestom in deželo
posreduje »Jutrov« mali oglasnik.

Dragoceno osvežitev

vam nudi v vročih poletnih dneh

Eau de Cologne „Soir de Paris"

višek tvorb svoje vrste.

V vsaki dobri trgovini te stroke dobite bogato izbiro kolonjskih vod

BOURJOIS kot:

Cologne MON PARFUM
» FIANCÉE
» PRINTEMPS DE PARIS
» LE FLEUR
» BOURJOIS 90°
» CHYPRE itd.

v opremi od 1/16 do 1 litra.

Bourjois-parfumeur

izdelovalec svetovno znanih rdečil za obraz: »Cendre de rose« in »rouge mandarine«

V najem se odda takoj

TRGOVSKI LOKAL

s pritiklinami, v začetku Gosposke ulice iz Glavnega trga v Celju, pripravno tudi za denarni zavod ali karkoli. Stanovanje tudi na razpolago. Naslov v podružnici »Jutra« v Celju. 7482

Brzotekoči polnojarmenik

(Vollgatter)

manjše dimenzije (60 do 80 cm širine) **SE IŠČE.** Ponudbe z navedbo cene, stanja, in fabrikata pod »Brzotekoči« na oglasni oddelek »Jutra«. 7479

✝

Nepričakovano je odšla med nebeške krilatce naša nad vse ljubljena hčerka, sestrica

VIKICA

Pogreb naše ljubljenke se bo vršil dne 21. junija ob 5. uri popoldne na pokopališče na Viču.

VIKTOR in **ANGELA GRABNAR**, starši; **DRAGA, ELA** in **SILVA**, sestrice. 7481

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani